

T.C.
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

PLANLAMA VE COĞRAFYA YAZINLARINDA KURUMLAR
ÜZERİNE KARŞILAŞTIRMALI BİR LİTERATÜR İNCELEMESİ

Zozan ÜÇDAĞ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Şehir ve Bölge Planlama Anabilim Dalı

Bölge Planlama Programı

Danışman

Prof. Dr. Yiğit EVREN

Şubat, 2023

T.C.
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**PLANLAMA VE COĞRAFYA YAZINLARINDA KURUMLAR ÜZERİNE
KARŞILAŞTIRMALI BİR LİTERATÜR İNCELEMESİ**

Zozan ÜÇDAĞ tarafından hazırlanan tez çalışması 21.02.2023 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Şehir ve Bölge Planlama Anabilim Dalı, Bölge Planlama Programı **YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Yiğit EVREN
Yıldız Teknik Üniversitesi
Danışman

Jüri Üyeleri

Prof. Dr. Yiğit EVREN, Danışman
Yıldız Teknik Üniversitesi

Doç. Dr. Senay OĞUZTİMUR, Üye
Yıldız Teknik Üniversitesi

Doç. Dr. Tansel ERBİL, Üye
Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi

Danışmanım Prof. Dr. Yiğit EVREN sorumluluğunda tarafımca hazırlanan Planlama Ve Coğrafya Yazınlarında Kurumlar Üzerine Karşılaştırmalı Bir Literatür İncelemesi başlıklı çalışmada veri toplama ve veri kullanımında gerekli yasal izinleri aldığımı, diğer kaynaklardan aldığım bilgileri ana metin ve referanslarda eksiksiz gösterdiğimi, araştırma verilerine ve sonuçlarına ilişkin çarpıtma ve/veya sahtecilik yapmadığımı, çalışmam süresince bilimsel araştırma ve etik ilkelerine uygun davrandığımı beyan ederim. Beyanımın aksinin ispatı halinde her türlü yasal sonucu kabul ederim.

Zozan ÜÇDAĞ

İmza

Babam Mehmet ÜÇDAĞ'a...

TEŞEKKÜR

Bu zorlu süreçte tüm katkıları ve destekleyici tavrı için tez danışmanım Prof. Dr. Yiğit Evren'e; tez izleme sürecinde değerli görüşlerini benimle paylaşarak ufkumu genişleten sevgili hocam Doç. Dr. Tansel Erbil'e ve Doç. Dr. Senay Oğuztimur'a çok teşekkür ederim.

Hayatımın her anında hiç çekinmeden kapısını çaldığım ve fikirlerini, vaktini esirgemediğim benimle paylaşacağına inandığım Prof. Dr. Besime Şen ve Prof. Dr. Murat Cemal Yalçın'tan hocama manevi destekleri için ne kadar teşekkür etsem azdır. Onların öğrencisi olduğum için hakikaten şanslı hissediyorum.

Tezi ile ilgili zor bir süreç geçiren biri daha vardı ki hayatımda iyi ki tanıyorum dediğim kişilerdendir. Sevgili arkadaşım Neslihan Elif Alpar'a dostane davranışları için bütün yüreğimle teşekkür ederim.

Ailem ve bazı arkadaşlarım haklı olarak bu tezin biteceğine zaman zaman inanamasa da büyük sabırla bu teşekkür yazısını yazmamı beklediler. Her birine bana olan inancı ve gösterdikleri sabır için şükranlarımı iletmek isterim.

Son olarak çalıştığım kurum KENTHAŞ Kent Hizmetleri A.Ş. yöneticileri tez yazma sürecinde bana içtenlikle destek oldular. Anlayışları için kendilerine teşekkür ederim.

Zozan ÜÇDAĞ

İÇİNDEKİLER

KISALTMA LİSTESİ	vi
ŞEKİL LİSTESİ	vii
TABLO LİSTESİ	viii
ÖZET	ix
ABSTRACT	xi
1 GİRİŞ	1
1.1 Literatür Özeti.....	1
1.2 Tezin Amacı ve Kapsamı	2
1.3 Hipotez ve Araştırma Soruları	3
1.4 Araştırma Tasarımı ve Yöntem	3
2 LİTERATÜR TARAMASI	6
2.1 Kurum Kavramı.....	6
2.1.1 Dar ve Geniş Çerçeveden Kavrayış	6
2.1.2 Dar ve Geniş Çerçeve Kavrayıştan Yol Ayrımına Doğru.....	12
2.2 Planlama ve Coğrafya Disiplinlerinin Tarihsel Süreç İçerisindeki Gelişimi	14
2.3 Bölüm Sonucu.....	22
3 BULGULAR: KURUM TEMALİ TEZ ÇALIŞMALARINDA FARKLILAŞMALAR	24
3.1 Doğrudan ve Dolaylı Olarak Kurumlarla İlgili Çalışmalar	24
3.2 Kurum Temalı Doğrudan Çalışmalarda Dar ve Geniş Çerçeve Ayrımı.....	26
3.3 Anahtar Sözcükler Bakımından Farklılaşmalar	29
3.4 Yıllara Göre Kurum Kavramının Ele Alış Biçimi	41
3.5 Bölüm Sonucu.....	41
4 SONUÇ VE ÖNERİLER	43
KAYNAKÇA	47
A LİTERATÜRDE KULLANILAN YÖNTEM İLE VERİ TEMİNİ VE KAPSAMI	50
B LİTERATÜRDE KULLANILAN YÖNTEM İLE ELDE EDİLEN VERİLERİN İÇERİK ANALİZİNİ GÖSTEREN BİLGİLER	56
TEZDEN ÜRETİLMİŞ YAYINLAR	62

KISALTMA LİSTESİ

AB	Avrupa Birliği
ABD	Amerika Birleşik Devletleri
BKA	Bölgesel Kalkınma Ajansları
DAP	Doğu Anadolu Projesi
DOKAP	Doğu Karadeniz Projesi
DPT	Devlet Planlama Teşkilatı
GAP	Güneydoğu Anadolu Projesi
KOP	Konya Ovası Projesi
ODTÜ	Orta Doğu Teknik Üniversitesi
STK	Sivil Toplum Kuruluşları
YKİ	Yeni Kurumsal İktisat
YÖK	Yükseköğretim Kurulu

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 2. 1 Kurumsal yoğunluk faktörleri.....	12
Şekil 3. 1 Planlama ve coğrafya disiplinlerinde kurum ile ilişkili tez sayısı	24
Şekil 3. 2 Planlama ve coğrafya disiplini çalışmalarının doğrudan ve dolaylı tez sayıları.....	26
Şekil 3. 3 Doktora çalışmalarında kurumu ele alış biçimi.....	27
Şekil 3. 4 Yüksek lisans çalışmalarında kurumu ele alış biçimi	28
Şekil 3. 5 Anahtar sözcüklerin tasnif edildiği temalar	30
Şekil 3. 6 Yönetişim-aktörler arası ilişkiler teması.....	31
Şekil 3. 7 Diğer teması.....	32
Şekil 3. 8 Yöntem-yaklaşım teması	32
Şekil 3. 9 Bölge-kalkınma teması	33
Şekil 3. 10 Yapılı çevre- kentsel dönüşüm teması.....	34
Şekil 3. 11 Toplum teması	35
Şekil 3. 12 Disiplin teması	36
Şekil 3. 13 Normlar teması	37
Şekil 3. 14 Yer-yöre teması	38
Şekil 3. 15 Turizm teması	38
Şekil 3. 16 Teknoloji-inovasyon teması.....	39
Şekil 3. 17 Çevre- sürdürülebilirlik teması	40
Şekil 3. 18 Planlama ve coğrafya tezlerinde yıllara göre kurum kavramının ele alış biçimi.....	41

TABLO LİSTESİ

Tablo 3. 1 Doktora çalışmalarında kurumu doğrudan ele alan çalışmalarda vurgulanan kavram setleri	28
Tablo 3. 2 Yüksek lisans çalışmalarında kurumu doğrudan ele alan çalışmalarda vurgulanan kavram setleri	29

Planlama Ve Coğrafya Yazınlarında Kurumlar Üzerine Karşılaştırmalı Bir Literatür İncelemesi

Zozan ÜÇDAĞ

Şehir ve Bölge Planlama Anabilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

Danışman: Prof. Dr. Yiğit EVREN

Kurumlar (institutions) sosyal ve beşeri bilimler şemsiyesi altında faaliyet gösteren birçok disiplinin incelediği konularından biridir. Her ne kadar, kurum yerine kullanılan kavramlar -çok genel hatlarıyla- formel ve informal olmak üzere ikili bir ayrıma işaret etse de yapılan çalışmalarda kurumların ele alınış biçimlerindeki çeşitlilik dikkat çekicidir. Örneğin formel kurumlar ekseriyetle kurallar, ya da yasal mevzuata tabii yasa, yönetmelik ve yönerge gibi kavram setleri üzerinden tanımlanırken, informal kurumlar daha çok sosyal sermaye, yönetim ve katılım gibi konular etrafında ele alınmakta ve farklı türden aktörler arasındaki ilişkileri biçimlendiren normlar, tutum ve değerler üzerinden tartışılmaktadır. Bunun yanında kimi araştırmacılar bölgesel büyüme ve gelişmeyi açıklamada yararlandıkları “*ticari olmayan karşılıklı bağımlılıkları*” (Storper, 1995; Storper ve Salais, 1997; Sanchez, Aparicio-Amador ve Alonso-Santos, 2010) ve “*sözleşmeleri*” de (Storper, 1998) informal kurumlar arasında saymaktadır. Tüm bunların yanı sıra, formel ve informal ayrımını reddederek, kurumları “*karşılıklı meşru beklentiler*” (Bathelt ve Glückler, 2014; Glückler ve Lenz, 2016) üzerinden

tanımlayan yeni bir araştırma gündeminin de giderek kabul görmeye başladığını ifade etmekte fayda vardır.

Çalışma, Türkiye’den planlama ve coğrafya alanlarında Türkçe ve İngilizce yazılmış yüksek lisans ve doktora tez çalışmalarını kapsayan bir sınırlı literatür taraması şeklinde kurgulanmıştır. Çalışma sonucunda kurum kavramının görece ağırlıklı olarak planlama alanı tartışmaları içerisinde yer bulduğu; planlama disiplininin kurum ile ilgili yeni tartışma gündemlerini takip ederek evrensel literatür tartışmalarını yakaladığı sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kurum, planlama, coğrafya, disiplinlerarası farklılaşma

A Literature Review on Institutions: Planning and Geography Writings Compared

Zozan ÜÇDAĞ

Department of Urban and Regional Planning

Master of Science Thesis

Supervisor: Prof. Dr. Yiğit EVREN

The subject of institutions is one of the works of many disciplines operating under the umbrella of social and human sciences. Although the concepts used instead of institution mark a dual distinction between being formal and informal -in very general terms-, all points in the structure of handling in the sentences made are remarkable. For example, while formal institutions are mostly defined through rules, or sets of concepts such as laws, regulations and directives subject to legal regulations, informal institutions are mostly dealt with issues such as social capital, governance and participation and are based on norms, attitudes and values that shape relations between different types of actors is discussed. In addition, he counts among the informal structures the “untraded interdependencies” (Storper, 1995; Storper and Salais, 1997; Sanchez vd., 2010) and “contracts” (Storper, 1998), which they benefit from in some countries to end regional growth and development. In addition to all these, it would be useful to point out that the dissemination of a new study, which rejects the distinction between formal and informal, and goes over institutions "mutual legitimate

expectations" (Bathelt ve Glückler, 2014; Glückler ve Lenz, 2016) is gradually gaining acceptance.

The study is structured as a limited use of literature, including master's and doctoral dissertations written in Turkish and English on planning and geographical regions from Turkey. As a result of the study, it was found that the concept of institution was relatively predominantly included in the planning field discussions; it has been concluded that the planning discipline has caught the universal literature discussions by following the new discussion agendas about the institution.

Keywords: Institution, planning, geography, Interdisciplinary differentiation

1.1 Literatür Özeti

Kurum kavramı, iktisat alanında kurumsal iktisatçı Veblen tarafından 20. yüzyılın başlarında kullanılmıştır. Veblen toplumsal değişimleri ve gelişmeleri evrimsel bakış açısıyla ele almak gerektiği vurgusu ile kurumu, *“toplumun çoğunluğu tarafından kabul görmüş düşünme alışkanlıkları; insanlar arası ilişkileri biçimlendiren, yine insanlar tarafından oluşturulmuş kurallar ve kısıtlamalar”* olarak tanımlamaktadır (Şenalp, 2007 s.47). Geleneksel Kurumsal İktisatçılardan sonra 1970’li yıllarla beraber Yeni Kurumsal İktisatçılar kendinden önceki dönemin çizgisinden uzaklaşarak farklı bir kurumsal yaklaşımı benimsemişlerdir. Oliver Williamson tarafından 1975 yılında ortaya atılan Yeni Kurumsal İktisat (YKİ) kavramının en tanınmış temsilcisi nobel ödüllü North, kurumları bir toplumda oyunun kuralları veya oyuncularını olarak açıklamaktadır. Buna göre kurumlar, bireyler tarafından oluşturulur ve toplumdaki etkileşimi artırmaktadırlar. North, kavramın daha iyi anlaşılmasını kolaylaştıran ikili bir ayrıma giderek kurumları formel (resmi) ve informal (resmi olmayan) olarak sınıflandırmıştır. Resmî kurumlar deyince akla ilk olarak yasalar, anayasa, sözleşmeler ve mülkiyet hakları gelmektedir. Resmi olmayan kurumlar için ise ahlak, gelenekler, tabular ve ideolojiler örnek gösterilebilir (North, 1990; Olsson, 1999; Şenalp, 2007). Bu ayrım literatürde kurumsal iktisatçılar tarafından benimsense de kurumlar, günümüze değin gerek tanım gerek kurumların ekonomik etkisine dair ölçüm yöntemleri açısından tartışılmış ve bu doğrultuda kurum tanımının çeşitliliği artmıştır.

Kurumsal paradigmaya önemli bir katkı da ekonomik coğrafya alanında çalışan Âmin ve Thrift tarafından yapılmıştır. Âmin ve Thrift, bölgelerin ekonomik başarısını bölgenin sosyal ve kültürel faktörlerine vurgu yapmak üzere “kurumsal yoğunluk (institutional thickness)” kavramını kullanmışlardır. Bir bölgenin gelişimine etki eden etmenlerden kurumsal yapının önemini ortaya koyan

kurumsal yoğunluk kavramını ekonomik coğrafya ve bölge bilimi literatürüne kazandıran yazarlar, yalnızca kurumların varlığına vurgu yapmakla kalmaz, kurumların birbiriyle ilişkilene biçimine ve birlikte iş yapma durumlarına odaklanmaktadır. Bu yönüyle bir bölgede sosyo-kültürel yapının varlığı kurumsal yoğunluğa dayanak oluşturmaktadır. Özellikle ampirik araştırmalar için kurumsal yoğunluk kavramının önemi diğer ekonomik coğrafyacılar ve araştırmacılar (Âmin ve Thrift, 1995; Macleod, 1997; Raco 1998; Işık ve Pınarcıoğlu, 2004; Coulson ve Ferrario, 2007) tarafından kabul görse de kurumların bölgenin gelişimine nasıl ve ne ölçüde etki ettiğine dair ortak bir yöntem henüz belirlenmemiştir (Zlygosteva, 2020). Bu durum, kurumsal yoğunluk ile ilgili tıpkı kurum kavramı gibi giderek zenginleşen tartışmaların ve araştırmaların ortaya çıkmasını sağlamıştır. Kurumsal iktisadın kavramsal çerçevesinden hareketle Storper (1997) ise küresel ekonomik düzene yerelden cevap vermenin önemli olduğuna dair bir kurum tanımı yapmaktadır. Kurumları, “*ticarete konu olmayan karşılıklı bağımlılıklar*” olarak ifade etmiştir.

Kurum tanımlarını ve kurumların ekonomik faaliyetlere nasıl etki ettiğine dair geliştirilen yaklaşımları eleştirerek geliştiren bazı araştırmacılar (Bathelt ve Glückler, 2014; Glückler ve Lenz, 2016; Zlygosteva, 2020), kurumsal çerçeveyi başka bir perspektiften ele alarak araştırma gündemini farklı bir kulvara taşımışlardır. Diğer tanımlardan farklı olarak kurumlar, sosyal etkileşimler sonucunda ortaya çıkan karşılıklı meşru beklentilerdir (Bathelt ve Glückler, 2014; Glückler ve Lenz, 2016). Bu doğrultuda kuralların kurumları oluşturması fikri eleştirilmiştir ve kurumların bağlama özgü oluşu vurgulanmaktadır. Yere özgü özellikleri yansıtan kurumlar; bölgenin sosyal, politik, ekonomik yapısına dair iyi bir veri kaynağı oluşturmaktadır (Hodgson, 2006; Dunford, Aoyama, Campolina Diniz, Kundu, Limonov, Lin, Liu, Park, ve Turok, 2016; Glückler ve Lenz, 2016; Glückler, 2020).

1.2 Tezin Amacı ve Kapsamı

Bu çalışmanın motivasyonunu planlama ve coğrafya alanları akademik camiasında disiplinlerarası bir konu olan kurum kavramının farklılaşmasına dair araştırmalardaki boşluk oluşturmaktadır. Bu doğrultuda bu tezin amacı mekan

odağına alan, birbirine değen iki farklı disiplinin kurum temasına yaklaşımlarındaki farklılaşmaları nitelik ve nicelik olarak ortaya koymaktır. Bu farklılaşmaları ortaya koymadan önce ilk olarak kurum kavramının kavramsal çerçevesi ele alınmıştır. Ardından coğrafya ve planlama disiplinlerinin tarihsel süreç içerisindeki gelişimleri incelenerek iki disiplinin bugün geldiği nokta ortaya konmuştur. Bir sonraki bölümde ise ikincil verilerden hareketle kurum kavramının planlama ve coğrafya araştırma alanlarında nasıl karşılık bulduğuna dair karşılaştırmalı bir analiz yapılmıştır. Bu analizlerin ışığında temel bulgular sıralanmıştır ve değerlendirme ile çalışma sonlandırılmıştır.

1.3 Hipotez ve Araştırma Soruları

Son yirmi yılı aşkın süreçte kurum ile ilgili çalışmaların varlığına planlama disiplinde coğrafya alanına oranla daha sık rastlamaktayız. Sosyoloji alanından doğan ve iktisatçıların önemli katkılarıyla geliştirilen kurum kavramının evrimsel seyri dikkate alınarak ortaya atılan hipotez coğrafyacıların disiplinin potansiyel çalışma konusunu oluşturabilecek kurum kavramına mesafeli davrandıkları; plancıların ise kurumsal yaklaşımların ve kurum ile ilgili çalışma konularının giderek çeşitlenmesinde büyük rol oynadığıdır. Bu doğrultuda bu çalışmanın temel araştırma soruları şunlardır:

1. Planlama ve Coğrafya disiplinlerinin tezleri, kurum kavramını ele alış biçimi bakımından birbirinden farklılaşıyor mu? Evet ise nasıl?
2. Çalışmaların yılları göz önünde bulundurulduğunda planlama ve coğrafya disiplinlerinin yörüngelerine dair ne söylenebilir?

1.4 Araştırma Tasarımı ve Yöntem

Bu araştırmanın yöntemi belirlenirken yeni nesil literatür araştırmaları diyebileceğimiz çalışmalar incelenmiştir. Yavan'ın 2005 ve 2019 yılında coğrafyacıların uluslararası yayın performansını araştırdığı çalışması; 2018 yılında Yazan ve Bekaroğlu'nun yine coğrafyacıların disiplinler ilişkilerini analiz etmek için Türk coğrafya dergilerindeki atıf sayılarından yola çıkarak yazdıkları makale ve bu tezin konusu dışında kalsa da kullandığı yöntem ile bu teze yol göstermede katkı sunan Demircan ve Oğuztimur'un Megaron Dergisinde yayımlanan 2019 tarihli, metro hatlarının konut fiyatlarına etkisini konu alan çalışması bu

araştırmalara örnek verilebilir. Bu tez çalışmasının da yeni nesil literatür araştırmalarına katkı sunacağı umularak çalışmada izlenen araştırma tasarımı ve yöntem aşağıda özetlenmiştir:

Bu çalışma, YÖK (Yükseköğretim Kurulu) veri tabanında Türkçe ve/veya İngilizce dillerinde, Şehir ve Bölge planlama ile coğrafya alanlarında yayımlanmış doktora ve yüksek lisans tezlerini analiz etmektedir. Bunun için içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Çalışmaya konu olan tezlerin saptanması amacıyla Türkçe ve İngilizce olarak tez başlığı, anahtar kelimeler ve özet bölümlerinde “kurum”, “kurumsal”, “institution” ve “institutional” kelimeleri ile tarama yapılmıştır. Araştırmanın yöntemi ve kapsamı saptanırken tez çalışmasına konu olan akademik tezlerin taranmasında; çalışmanın yapıldığı yıl, çalışmanın konusu, anahtar kelimeler ve özet taranmıştır (Ek-A). Bu tez çalışması için 1986-2022 yılları arasında yazılmış toplamda 110 adet tez incelenmiştir.

İçerik analizi için ise şu kriterler (EK-B) belirlenmiştir:

Öncelikli olarak tez başlığında, anahtar kelimelerde ve özette “kurum”, “kurumsal”, “institution” ve “institutional” sözcüklerinden birinin olma durumu incelenmiştir. Buna göre; söz konusu kelimelerin tez konusu ve/veya anahtar kelimelerin herhangi birinde bir veya birden fazla kullanılması durumunda tezin doğrudan kurum teması ile ilgili olduğu; yalnızca özette yer alması durumunda ise kurum konusunu dolaylı olarak ele alındığı sonucu ortaya çıkmaktadır.

Hazırlanan veri setinde kurum konusunun dar veya geniş kapsamda ele alış biçiminin belirlenmesi için tez başlığı, anahtar sözcükler, tez özeti ve kaynakça incelenmiştir. Sıralanan bu dört veri kaynağının yetersiz olması durumunda ise tez içerik planı ve bu içerik doğrultusunda yazılan metinlerin literatür özeti, sonuç gibi bazı bölümleri değerlendirilmiştir.

Bir önceki maddede yer alan veri kaynakları aynı zamanda kurum tartışmalarında öncelikli olarak hangi temalara vurgu yapıldığının tespit edilmesi için de analiz edilmiştir. Bu doğrultuda kurum konusunu dar kapsamda ele alan tezlerde; “yönetsel-idari aktör” ve/veya “yasal-yönetsel çerçeve”; geniş kapsamda kavrayan araştırmalarda ise “normlar, rutinler, iş yapma pratikleri” ve/veya “aktör-yapı bağlamında kurum” temalarına dair kavram setleri incelenmiştir.

408 adet anahtar kelimenin bu tez çalışması kapsamında değerlendirilmesi ve sınıflandırılması için öncelikle anahtar kelimelerde tekrar eden sözcükler, aynı anlama gelen sözcükler, “-” ve “/” gibi noktalama işaretlerinin ve gereğinden fazla uzun yazılmış sözcük öbekleri kullanılarak belirlenen anahtar kelimeler düzenlenmiştir. Bu aşamada hem planlama hem coğrafya tezlerinde; yeterince üzerinde düşünülmeden oluşturulmuş anahtar sözcüklerin (örneğin; kent planlama, kentsel planlama), gereğinden uzun ve işlevsiz anahtar sözcüklerin (örneğin; korumada etkin olan aktörler, dağlık alanlarda sürdürülebilir kalkınma) ve taranma ihtimali çok düşük anahtar sözcüklerin (kültür-bilişsel, arazi örtüsü/kullanımı değişimi) varlığı bize anahtar sözcük seçimine dair soru sorma ve bu konuda tartışma yapma imkânı sunmuştur. Bu tartışmayı belki “anahtar sözcüklerin seçiminde araştırmacılar neyi kıstas almaktadır ve hangi kitle grubuna ulaşma amacı gütmektedir?” sorusu ile başlatabiliriz. Yapılan düzenlemenin ardından anahtar kelimelerin çağrıştırdığı konulara göre coğrafya ve planlama disiplinlerinin araştırma alanları olan 12 tema belirlenmiştir. Belirlenen temalar doğrultusunda anahtar kelimelerin sıklığı da dikkate alınacak şekilde “Graph Commons” adlı program aracılığıyla tematik sınıflandırma şemaları yapılmıştır.

2.1 Kurum Kavramı

Bu tez kapsamında kurum kavramı, Yeni Kurumsal İktisatçı North'un formel ve informal kurum ayırımına paralel olarak dar çerçeve ve geniş çerçeve perspektifi ayırımı üzerinden aktarılmıştır. Buna göre dar çerçeveden kurumu ele alan yaklaşımlar formel kurumlara; geniş çerçeveden ele alan yaklaşımlar ise informal kurumlara işaret etmektedir. Bu sınıflandırma ile ilgili ayrıntılı bilgiler sonraki başlıkta ele alınmıştır. Bu ikili ayırımın dışına çıkan ve literatürde kabul görmeye başlayan üçüncü bir kurum yaklaşımından da bahsetmek gerekmektedir. Bu yaklaşım, Bathelt ve Glükckler (2014) ile Glükckler ve Lenz (2016) tarafından ortaya konmuştur ve bu bakış açısına göre kurum kavramı, formel ve informal ayırımın dışına çıkmaktadır. Bu doğrultuda bu yeni yaklaşım, tez çalışması kapsamında dar ve geniş çerçeve ayırımının dışında ayrı bir başlıkta ele alınmıştır.

2.1.1 Dar ve Geniş Çerçeveden Kavrayış

1980'lerden sonra özellikle ekonomi, sosyoloji ve siyaset bilimi olmak üzere sosyal bilimlerde kurumsal çalışmalara ağırlık vermiştir (Martin, 2000). Kurumlarla ilgili çalışmalar iktisat, sosyoloji, siyaset bilimi, planlama, coğrafya ve ekonomik coğrafya disiplinlerinde arttıkça kurum üzerine çok sayıda farklı tanımlar yapılmıştır. Sosyologlar kurumu toplumsal yaşamdan yola çıkarak tanımlamaktadırlar. Onlara göre zamanla toplumlar tarafından benimsenen ve bir yerleşik hali gösteren müesseseler kurumu ifade etmektedir. Örneğin aile, din, eğitim, siyaset vb. olgular toplumda yerleşiktir ve bunlar sosyal kurumlardır (Aktan ve Aktan, 2019).

İktisat ve ekonomik coğrafya alanlarında kurumlar; organizasyonlar, kurallar veya düzenlemeler ve gayri resmi sosyal normlar olarak ele alınmıştır (Zlygosteva, 2020). Ekonomik coğrafya yaklaşımlarından kurumsalcı bakış, mekandaki ekonomik eylemleri sosyo-kültürel, politik süreçlerin ürünü olarak açıklamaktadır

ve bu süreçleri şekillendiren kurumsal yapıların önemli bir belirleyici olduğunu iddia etmektedir (Amin ve Thrift, 1995; Martin, 1994; Martin, 2000; Mitchell, 2000; Işık ve Pınarcıoğlu, 2004; Coulson ve Ferrario, 2007; Glückler ve Lenz, 2016). Kurumların ekonomik kalkınmadaki önemli rolünü vurgulayan (Boschma ve Frenken, 2006) kurumsalcı yaklaşım, eşitsiz gelişme gösteren coğrafyalardaki ekonomik süreçleri ve bu süreçlerde kurumsal yapıların bu gelişmeleri ne ölçüde ve hangi yollarla şekillendirdiği ve aracılık ettiği sorusuna cevap aramaktadır. O halde bir mekandaki ekonomik gelişmeleri, süreçleri anlamak için ekonomik coğrafyacılara kurumların rolünü, etkisini ve evrimini de anlaması gerekir (Martin, 2000). Buradaki ön kabul kurumların, eşitsiz bir coğrafyayı yaratmasındaki tek neden olarak görülmesinden ziyade ekonomik eylemin önemli bir belirleyicisi olarak vurgulanmasıdır. Bu nedenle, kurumsal ekonomik coğrafya yaklaşımı, ekonominin coğrafyaya eşitsiz dağılımında rol oynayan güç ve mekanizmaları reddeder, yerine ekonomik eylemin sosyal bir eylem olduğunu kabul ederek kurumların, bu güç ve mekanizmaları farklı yerlerde nasıl şekillendirdiğini ve bu yerlerde sonuçları nasıl etkilediğini açığa çıkarmaya çalışır (Martin, 2000; Mitchell, 2000). Bir bölgede kurumların, ekonomik kalkınmadaki etkisini analiz etmedeki amaçlardan biri, farklı mekânsal ölçeklerdeki kurumların yerele özgüllüğünü anlamaktır. Dolayısıyla ilk olarak farklı yerelleri çalışma alanı olarak seçer ve bu yerlere özgü kurumların yerelin gelişimini nasıl etkilediğini inceler (Boschma ve Frenken, 2006). Birçok disiplinin kurum konusunu çalışması veya disiplinin tarihsel seyrinde kurum tanımının evrimleşmesi kurum için ortak bir tanımın yapılmasını zorlaştırmıştır (Bathelt ve Glückler, 2014; Glückler ve Lenz, 2016; Zlygosteva, 2020). Kurumsal yaklaşım çerçevesini anlamak için kurum tanımlamalarını ele almak gerekmektedir.

Kurum kavramının tarihi çok eskilere dayanmaktadır. Kurum kavramını ilk olarak iktisat alanında Karl Marx (1867) sermayenin kurumsallaşması; Max Weber (1968) ise kapitalizmin yükselişini sağlayan kültürel ve ekonomik kurumlar ile ilgili yazılarında ele almıştır (Macleod, 2001). Ancak literatürde kurumsal iktisadın kurucusu olarak bilinen Veblen'in kurum ile ilgili ilk kapsamlı tanımı yaptığı kabul edilmektedir. Veblen, 20. yüzyılın başlarında hakim mikroiktisat teorilerine karşı çıkmak amacıyla kurumla ilgili çalışmalar yapmıştır. Veblen,

toplumdaki değişimleri anlamak ve açıklamak için klasik iktisat de dahil olmak üzere tüm toplum bilimlerinin evrimci bir perspektifle ele alınması gerektiğini savunur. Bu doğrultuda kurumu *“bireylerin ve toplumun belirli ilişkileri ve işlevleri bağlamında geçerliliği olan egemen düşünce alışkanlıkları”* olarak tanımlamaktadır (Şenalp, 2007 s.47). Macleod (2001), Hodgson’un da benzer bir tanımla kurumu “belirli bir toplumda birkaç kişi tarafından paylaşılan rutinleştirilmiş düşünce süreçleri” olarak ifade ettiğini ve bu ortak tanımda firma, okul gibi resmi bir kurum kümesinin dışında çok daha geniş bir kurum yelpazesinin kast edildiğini belirtir.

Kurumsal yaklaşımı evrimsel bir perspektifle ve diğer sosyal bilimlerle ilişkilendirerek ele alan Geleneksel Kurumsal İktisatçılar eleştirilmiştir. Kurumsal iktisadın bu denli eleştirilme nedenleri arasında yaklaşımın oldukça betimlenerek ele alınması ve kuramsallaştırılamamasıdır. Bu eleştirileri takiben Veblen’in başlattığı kurumsal iktisat dalgası, II. Dünya Savaşı’ndan sonra Amerikan akademik camiasında etkisini yitirmeye başlamıştır. Kurumsal yaklaşımın sahiplenmemesindeki neden yalnızca Veblen ve diğer Geleneksel Kurumsal İktisatçıların perspektifine yapılan eleştiriler değildir, aynı zamanda 1910 ve 1940’lı yıllar arasında sosyal bilimlerdeki gelişmeler ve matematiksel iktisatçıların trend oluşudur. İktisatçıların matematiksel yaklaşımı rağbet gördükçe kurumsal iktisat teknik olarak yetersiz bulunmuştur ve bu doğrultuda yaklaşım, gözden çıkarılmıştır (Şenalp, 2007).

1970’lere gelindiğinde Yeni Kurumsal İktisat yaklaşımı ortaya çıkmıştır. Yeni Kurumsal İktisat terimini ilk kez 1975 yılında Oliver Williamson çalışmalarında kullanmıştır. Yeni Kurumsal İktisadın kavramsal çerçevesini kurumsal çevre, kurumsal düzenlemeler, firma kuramı, işlem maliyetleri, yönetim yapıları ve yönetim kurumları oluşturmaktadır. YKİ; birçok alan ile ilişkililmesi nedeniyle içeriği zengin, geniş interdisipliner bir yaklaşımdır (Şenalp, 2007). YKİ’nin çalışma alanını sosyoloji, siyaset bilimi, hukuk, iktisat, örgütlenme kuramı gibi disiplinleri dikkate alarak belirlemesi, birçok sayıda yeni araştırma alanlarının oluşmasını sağlamıştır (Williamson, 1990).

Yeni Kurumsal İktisatçılar, bir önceki Geleneksel Kurumsal İktisatçıların çizgisinden uzaklaşarak konumlanmıştır (Şenalp, 2007). Bu yaklaşımın en tanınmış temsilcilerinden North, iktisat tarihine kurumsalcı bir çerçeveden yaklaşarak kurumları oyun metaforu üzerinden ele almıştır. North, ekonomik etkinlikleri bir oyun alanı gibi kabul edip bu oyunda etkili olan oyuncularını da bireyler, firmalar, kuruluşlar, organizasyonlar, birlikler, örgütler ve diğer aktörler olarak ifade etmektedir. Kurumları ise bu oyuncuların bağlı olduğu kurallar olarak tanımlamıştır (North, 1990). *“Bu haliyle sosyo-kültürel ve politik tüm kurallar, normlar ve değerler birer kurum olarak değerlendirilebilir”* (Kaygalak, 2017 s. 349).

North, kurumları resmi (formel) ve resmi olmayan (informel) kurumlar olarak iki kategoriye ayırmaktadır. Yasalar, sözleşmeler ve mülkiyet hakları resmî kurumlara örnek teşkil edebilir. Resmî kurumlar, toplumun genelinde kabul görmüş, yaptırım gücü yüksek olan ve resmi kurallar üzerinde oluşturulmuştur. Resmî kurumların belirleyicisi genellikle devlettir. Bunun yanı sıra resmî kurumların kaynağını oluşturan özel girişim, sivil toplum kesimleri veya bireylerden de bahsetmek mümkündür (Olsson, 1999).

Resmi olmayan kurumlar için ise ahlak, gelenekler, ideolojiler ve tabular örnek verilebilir. Tarihsel süreç içerisinde öğrenilen davranışlar, toplum yaşamını düzenleyen kurallar ve toplumsallaşma sürecinde öğrenilen bilgiler resmi olmayan kurumlar içerisinde değerlendirilmektedir (Şenalp, 2007). Şenalp (2007), Boland (1979)’ın informel kurumlar için bir çeşit bilgi gibi de görülebileceği üzerine dair ifadesini aktarmaktadır. Bu ikili ayırım her ne kadar çeşitli kurum tanımlarını sadeleştirmeye ve anlaşılır kılmaya olanak verse de hala kurum ile ilgili evrensel bir tanımın bulunmadığı eleştirileri yapılmaya devam etmektedir (Kaygalak, 2017).

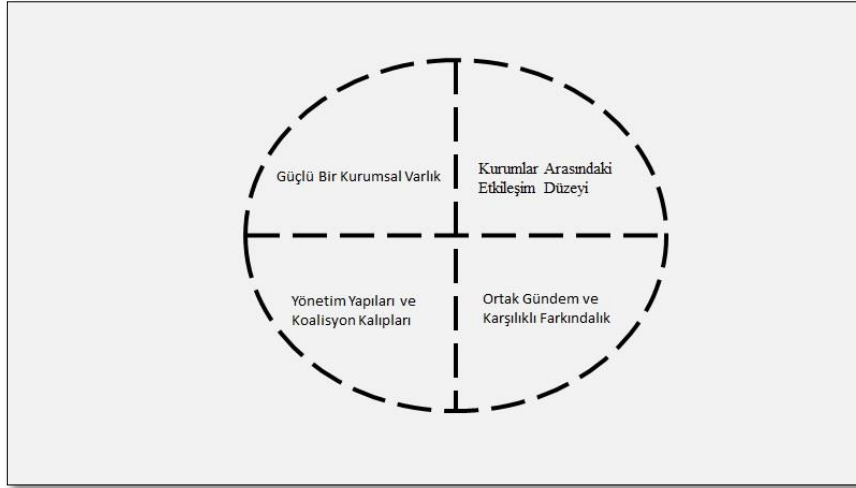
North, kurumsal çevre ve kurumsal düzenleme kavramlarını da birbirinden ayırmaktadır. İktisadi yapının arka planında yer alan kısıtlar ya da bireylere davranışları oluştururken rehberlik eden oyunun kuralları ile kurumsal çevre kastedilmektedir. Bunlar anayasa, tüzük ve yönetmelikler, mülkiyet hakları, yasalar, gelenekler ve toplumsal normlar gibi birtakım kuralları; başka bir deyişle,

resmi kurumları, gelenekler ve normlar gibi yine yüksek yaptırım gücü olan, ancak resmi olmayan kurumları içermektedir (Şenalp, 2007). *“Diğer bir deyişle North, kurumsal çevreyi; üretimin, değişimin ve bölüştürmenin temelini oluşturan, sosyal, siyasi ve hukuki temelli kurallar bütünü olarak tanımlamaktadır”* (Yolal Eroğlu, s.167). Kurumsal düzenleme ile kastedilen ise firmalar, yerel yönetimler, ticaret odaları ve diğer iş birlikleri, finans kurumları, kalkınma ajansı, işçi sendikaları, araştırma ve yenilik merkezleri ve çeşitli gönüllü kuruluşlar gibi örgütsel biçimlerdir ve kurumsal düzenlemeler (ekonomik-politik örgütler) kurumsal çevreyi yalnızca yeniden üretmekle kalmaz, aynı zamanda değiştirir (Martin, 2000). Organizasyonların ayrıntıları kurumsal düzenlemeler ile ilişkilidir; kamu ve özel sektörde kuralların belirlenmesi ise kurumsal çevre ile ilgilidir (Williamson, 1990).

North (1990), kurumlar ve organizasyonların ayırımına dikkat çekmektedir. Kurumları oyun kuralları; organizasyonları ise bu oyunun oyuncularını olarak ele almaktadır. North ortak amaçlar doğrultusunda bir araya gelen yapıları organizasyon olarak değerlendirmekte ve organizasyonların bu ortak amaçlar doğrultusunda kurumların oluşturduğu fırsatları yakalamak üzere ortaya çıktığını, zamanla dönüşebileceğini belirtmektedir. Yani kurumlar, organizasyonların oluşmasını teşvik eden yapılar olarak ele alınmaktadır. Firmalar, siyasi partiler ve üniversiteler organizasyonlara örnek oluşturacak yapılardır.

Zukauskaitė, Tripp ve Plechero (2017), ekonomik coğrafyacıların kurumsal kalınlık ile ilgili analitik çalışma yapanların (Amin ve Thrift, 1994; Coulson ve Ferrario, 2007) kurum ve organizasyon arasında ayırım yapmadıklarını; bazı ekonomik coğrafyacıların ise (Farole, Rodríguez-Pose ve Storper, 2011; Bathelt ve Glückler, 2014) kurumlar ve organizasyonları ayrı ele almak ve birbiriyle karıştırmamak gerektiğine dair sıkça tartışma yaptığını belirtir. Bu konuda da bir uzlaşma olduğu söylenemez. Ancak yazarlara göre organizasyon ve kurumu doğrudan ayrı ele almak veya birleştirmek doğru değildir. Bunun yerine organizasyon ve kurumlar arasındaki ilişkiyi kurarak araştırma yapmak daha verimli olacaktır.

Amin ve Thrift (1995), farklı yerlerde farklı etkiler bırakan devletin kurumlarını, politikalarını ve aynı zamanda sosyal yapıyı şekillendiren alışkanlıklar, gelenekler, örf ve adetler gibi etkenleri de kurum tanımı içerisinde ele almıştır. Kurumsalcı yaklaşımın gelişmesine önemli katkı sağlayan Amin ve Thrift'in kurumsal yoğunluk (institutional thickness) kavramı, 1990'lı yılların ortalarından itibaren bölge bilimi ve ekonomik coğrafya yazınında yer bulmuştur. Kurumsal yoğunluk kavramının ortaya çıkış gerekçesi, gelişen bölgelerin başarısının ardında ekonomik göstergelerin yanı sıra kurumsal altyapıya dikkat çekme gerekliliği olarak ifade edilmiştir (Amin ve Thrift, 1995). Kurumsal yoğunluk kavramının temeli bölgedeki kurumsal ağlara ve sosyal gömülülüğe dayanmakta, bir bölgede yerel kurum ve aktörlerin birlikte iş yapma, ortak hareket edebilme becerisini ölçmeye odaklanmaktadır (Amin ve Thrift, 1995; Işık ve Pınarcıoğlu, 2004; Coulson ve Ferrario, 2007). Yazında, yerel kurum ve aktörlerin etkileşim düzeyinin yüksek olmasının, bölgesel gelişmeye olumlu katkı sağlayacağı, ortak hareket etme bilinci olmayan kurumların yer aldığı bölgelerde ise kilitlenme etkisinden söz edilmektedir (Işık ve Pınarcıoğlu, 2004). İlgili kuramsal yaklaşım, bölgede kurumsal yoğunluktan bahsedebilmek için dört ana faktörün olması gerektiğini belirtmektedir (Şekil 2.1). İlki güçlü bir kurumsal varlığın olmasıdır. Bir diğer faktör bu kurumlar arasında yüksek düzeyde etkileşimin olması gerekliliğidir. Üçüncü faktör keskin tanımlanmış yönetim yapıları ve koalisyon kalıplarının olması, son öge ise bölgedeki kurumların ortak bir çerçeve içinde yer aldığına dair karşılıklı farkındalık olarak ifade edilmiştir (Amin ve Thrift, 1994).

Şekil 2. 1 Kurumsal yoğunluk faktörleri (Amin ve Thrift, 1994)

Storper (1997) ise kurumları, ticarete konu olmayan karşılıklı bağımlılıklar olarak tanımlamaktadır. Storper bu tanımlamayı kurumsal iktisadın çerçevesini kullanarak yapmıştır. Bu doğrultuda ekonomik düzeni belirleyen koşulların değiştiğini, ekonominin organizasyonunun oluşmasında etkili olan klasik faktörlerin dışına çıkarak kurumsal ve kültürel yapıların etkisinde şekillendiğini belirtmektedir (Kaygalak, 2017). Storper (1997), ekonomik belirsizliklerin yönetilmesinde firmaların, hükümetlerin, kalkınma ajanslarının ve hatta aileler ile bireylerin, yerelin bağlamına özgü hareket ettiğini ve kapitalizmin değişen seyrine yerelden cevap vermenin daha önemli olduğunu ifade etmektedir.

2.1.2 Dar ve Geniş Çerçeve Kavrayıştan Yol Ayrımına Doğru

Formel (dar) ve informal (geniş) ayrımını reddeden ve bu ikili ayrımda açıklanan kurum kavramına olan yaklaşımları eleştiren araştırmacılar (Bathelt ve Glückler 2014; Glückler ve Lenz 2016), kurum tanımını ve kurumsal yaklaşımları zenginleştirici tartışma gündemi oluşturmuşlardır. Tez çalışması kapsamında bu yeni ayrımın yapılmasındaki gerekçe yalnızca kurum tanımlarının evrilerek değişmesi veya kavramın yeni tanımlarla çeşitlenmesi değildir, bu yeni kurumsal bakış açısında ölçek yönünden de ayırt edici bir etmen vardır. Daha önce yapılan çalışmalar incelendiğinde iktisatçıların ve siyaset bilimcilerin, kurumsal yaklaşım ile ilgili tartışmaları daha çok makro ölçekte veya ulusal düzeyde yaptığı görülmektedir. Bu araştırmaları takiben bir sonraki çalışma ölçeğinde ise özellikle kümelenmeler ve bölge çalışmaları ele alınmıştır. Dar ve geniş kavrayışı

kabullenerek ortaya konan bu araştırmalar ve tartışmalara karşın üçüncü bir yaklaşım olarak Bathelt, Glückler ve Lenz'in kurumu kavrayış biçiminde ise yerel kalkınmaya odaklanan mikro ölçekli çalışmalara vurgu yapılmaktadır. Literatür, kurumlar ve ekonomik performans arasında doğrudan bir ilişki olduğunu kabul etmektedir, ancak kurumların ekonomik kalkınmaya ne ölçüde etki ettiği belirsizliğini korumaktadır (Zlygosteva, 2020). Kurumsal yaklaşımlardan önceki dönemlerde kabul gören geleneksel teoriler bölgesel farklılıkları açıklamakta yetersiz kalmıştır. Kurumsal yaklaşımların bu farklılıkları açıklayabilmesi kurumların gittikçe önemini artırmıştır (Bathelt ve Glückler 2014; Glückler ve Lenz 2016).

Kurumların kavramsallaştırılmasına ve ampirik çalışmalara yeni bir bakış açısı ile katkı sunan Bathelt ve Glückler (2014, s.346), organizasyonlar ve kuralları kurum olarak ele almakta ve kurumu, *"gelişigüzel veya bir amaç doğrultusunda ortaya çıkan, karşılıklı beklentilere dayanan ve sosyal eylemleri şekillendiren, yönlendiren nispeten istikrarlı yapı olarak"* tanımlamakta iken Glückler ve Lenz (2016 s.262), *"etkileşim için meşru alternatifler hakkında karşılıklı olarak paylaşılan beklentiler"* olarak ifade etmektedir. Kurumlar, sosyal etkileşimin tekrarlanan pratikleri yoluyla yaratılan, geliştirilen, dönüştürülen ve yeniden üretilen ilkeler, kurallar ve normlardır (Zlygosteva, 2020).

Glückler ve Lenz, kurumların belli kurallar çerçevesinde oluşturulup sunulmasını eleştirir, kurumların aslında etkileşim sonucunda ortaya çıktığını savunur ve kurumların bağlama özgü oluşunu vurgular. Kurumların varlığı bölgeye özgü özelliklerinden ortaya çıkar ve dolayısıyla kurumların başka bir bölgeye uyarlanması zordur. Bu nedenle kurumlar bulundukları yerin sosyal, ekonomik, politik yapısına dair çok şey anlatır (Asheim ve Gertler, 2005; Dunford vd., 2016; Glückler ve Lenz, 2016). Hodgson (2006) da kurumların bağlama özgü olduğunu ve iş birliklerinin ulusal sınırlar içindeki farklı bölgelerde farklı şekilde oluştuğunu, ortaklıkların etkileşim düzeylerinin farklı olabileceğini belirtmektedir. Ayrıca iş birliğinde bölgedeki aktörlerin davranışlarında örtük bilgilerinden faydalandığını ifade etmektedir. Ulusal ve bölgesel düzeyde kurumsal etkileşim yerelde bambaşka bir etkileşim şekliyle kurulabilir ve bu etkileşimleri ulusal ve bölgesel ölçekte iş birliği halinde olan kurumların dışındaki başka resmi ve gayri resmî

kurumlar arasında görmek mümkündür. Bu da mekânsal olarak farklı ekonomik sonuçların ortaya çıkmasına sebep olur (Martin 2008). Bir ülke içerisinde farklı bölgelerde bulunan benzer resmî kurumların ekonomik etkinliklerinin sonuçları farklı olabilmektedir. Bu da kurumların bağlama özgü olmasından kaynaklanmaktadır (Glückler, 2020).

Kurumsal yaklaşımın ve kurum tanımının muğlak olmasının yanı sıra ele alınan perspektiflerde bazı konular açık kalmıştır. Özellikle kurumsal değişimde siyasi süreçlerin ve sosyal yapının rolüne; kurumların politika oluşturma konusu ve politikaları nasıl uyguladığına dair araştırmalar çok sınırlı kalmıştır (Zlygosteva, 2020). Glückler ve Lenz (2016), kurumsal analizlerde politikanın da dahil edilerek incelenmesi gerektiğini vurgular. Yazarlar yapılan çalışmalarda politikaların bölgelerdeki kurumsal bağlamlara nasıl karşılık verdiği, bu bölgelerde ne gibi değişiklikler yarattığını ve bu politika etkilerinin nasıl kurumsallaştırılacağı konusunda araştırmaların eksik kaldığını ifade etmektedir.

2.2 Planlama ve Coğrafya Disiplinlerinin Tarihsel Süreç İçerisindeki Gelişimi

Bu bölümde Türkiye’de coğrafya ve planlama disiplinleri çalışma alanlarının tarihsel süreç içerisindeki seyri dikkate alınarak paradigmatik değişimleri ve gelişimleri aktarılacaktır. Planlama ve coğrafya disiplinlerinin kurum konusuna yaklaşımını bir sonraki bölümde aktarılacak bulgular ile sıralamadan önce Türkiye’de her iki disiplinin tarihsel süreç içerisindeki paradigmatik değişimleri, gelişimleri incelenmiştir. Bu doğrultuda planlama ve coğrafyanın akademik araştırma konularının çeşitliliği bağlamında dünya gündeminde çokça tartışılan konuların, yeni araştırma alanlarının Türkiye’deki akademi camiasında yansımaları, karşılığı tartışılmıştır. Aynı zamanda tüm bu değişim ve gelişmelerin ışığında önemli kurumsal yapılanmaların coğrafya ve planlama disiplini faaliyetlerine olan etkisine de değinilmiştir.

17. ve 18. yüzyılda bir bilim alanı olarak kabul edilen coğrafya disiplininin Türkiye’deki gelişimini incelendiğinde Osmanlı Dönemi coğrafyasına dair bazı bilgilere yer vermek gerekmektedir. Osmanlı Döneminde Piri Reis, Matrakçı Nasuh, Evliya Çelebi ve Katip Çelebi gibi önemli isimlerin çalışmalarında

haritacılık üzerinden bir coğrafya alanından bahsedilebilir. Sonraki süreçte ise Fransa'dan örnek alınarak coğrafya ile ilgili ihtiyaç duyulan alanlarda yüksekokullar açılmıştır. Bu okullarda modern haritacılık ve coğrafya ile ilgili dersler verilmiştir. Bu derslerin verilmeye başlanması Avrupa'daki önemli coğrafya kitaplarının çevrilmesini sağlamıştır. Osmanlı İmparatorluğunda coğrafya biliminin gelişmesini tetikleyen kurumsal bazı gelişmeler olmuştur. Bunlardan ilki 1869 yılında tarih ve coğrafya derslerinin ortaöğretim kurumlarında verilmeye başlanmasını sağlayan Maarif-ı Umumiye Nizamnamesinin çıkarılması; ikincisi ise 1900 yılında bugünkü adıyla İstanbul Üniversitesi olan Darülfünunun açılması olmuştur. Darülfünunun açılması coğrafya biliminin gelişimine önemli bir ivme kazandırmıştır. Fransa'daki coğrafya alanından esinlenerek yapılan çalışmalar 1915 yılında Birinci Dünya Savaşı nedeniyle Almanya'nın Osmanlı Devleti ile olan ilişkileri ve Almanya'dan gelen coğrafyacıların savaşta bulunması bu dönemdeki coğrafya çalışmalarını etkilemiştir. Bu dönemde kurulan Coğrafya Darülmesai (enstitü) savaş sırasında iklim gözlem ağı oluşturmuştur. Ancak savaşın Osmanlı aleyhine sonuçlanması üzerine Enstitü kapanmıştır. 1933 yılında Darülfünunda Coğrafya Enstitüsünün kurulması ile coğrafya kadrosu zenginleşmiş ve 1935 yılında Atatürk'ün isteği üzerine Dil-Tarih Coğrafya Fakültesi kurularak coğrafya ayrı bir bölüm olarak düzenlenmiştir. Bunun yanı sıra İstatistik Kurumu, Meteoroloji kurumu, Maden Tetkik Arama, Elektrik İşleri Etüt İdaresi gibi önemli kurumlar coğrafya alanının ihtiyaç duyduğu verileri üretmeye başlamıştır. 1940'lı yıllarda ise coğrafya alanında bir başka gelişme seyredilmiştir. Dönemin Milli Eğitim Bakanı Hasan Ali Yücel, 6-12 Haziran 1941'de Birinci Coğrafya Kongresini topladı. Bu kongrede Türkiye'nin bölgeleri belirlenmiştir ve coğrafya eğitim müfredatı üzerine tartışmalar yapılmıştır. Bu doğrultuda coğrafya müfredatında değişiklikler yapılmıştır. 12 Mart 1942'de Türk Coğrafya Kurumu kurulmuş ve sonraki yıl bu kurum Türk Coğrafya Dergisini çıkarmaya başlamıştır. 1940'lı yıllar Türkiye'deki coğrafya bilimi dünyadaki gelişmeleri yakalayan bir gelişme içerisinde olmuştur (Tekeli, 2012). Ancak 1960'lı yıllar Türkiye'de coğrafya alanında yapılan çalışmalar dünyadaki gelişmelerden uzak ve Tekeli'nin (2012 s.386) ifade ettiği gibi *"coğrafyanın kopuşu ve içine kapanma sürecinin"* başladığı yıllar olmuştur. Coğrafyanın gelişim ivmesinin yavaşlamasının iki temel nedeni

vardır. Birincisi 1960'lı yıllarda dünyada başlayan kantitatif yaklaşımın Türkiye coğrafyasında yer bulamayışdır. Muhafazakâr bir yapı gösteren Türkiye coğrafya camiası, 1968'de gelişen öğrenci hareketleriyle beraber dünyada coğrafyanın çok paradigmatlı bir alan haline gelmesine dair katkı sunamamışlardır. Bu yeni dönemin içerisindeki oluşumlarda yer almamışlardır. İkinci önemli neden ise Türkiye'deki kurumsal yapılanmalara dair gelişmeler ve yeniliklerdir. Bu dönemde Türkiye'de Devlet Planlama Teşkilatı (DPT) ile İmar ve İskân Bakanlığı kurulmuştur. Planlama faaliyetlerinin yoğun olarak yürütüldüğü bu yapıların ihtiyaçları ve talepleri doğrultusunda sosyal bilimler alanı üretimlerini artırmış ve sosyal bilim alanı hareketlilik kazanmıştır. Coğrafyacılar kurumların kurulduğu ilk zamanlarda planlama alanında çalışsalar da zaman içerisinde planlama çalışmalarında yer almamışlardır. Diğer ülkelerin bazılarında ise planlama alanı faaliyetlerinde coğrafyacılar önemli roller üstlenmiştir. Türkiye'de coğrafya alanı, coğrafya öğretmeni yetiştirme amacının dışına çıkamamaktadır (Tekeli, 2012).

Planlama alanının tarihsel süreçteki paradigmatik ve kent araştırma seyrine baktığımızda ise Tekeli'nin (2010) bu konudaki değerlendirmelerine yer vermek gerekir. Tekeli planlama alanının gelişimini beş döneme ayırarak ele almıştır. Buna göre birinci dönem, 19. yüzyılın ikinci yarısından Cumhuriyet ilanına kadar geçen süreyi; ikinci dönem, Cumhuriyet ilanı ile başlayıp İkinci Dünya Savaşı sonuna kadar geçen süreyi; üçüncü dönem, İkinci Dünya Savaşı sonrasında 1960 yılına kadar geçen süreyi; dördüncü dönem 1960- 1980 yılları arasındaki zamanı ve son olarak beşinci dönem olan 1980 yılından itibaren başlayıp günümüze kadar gelen yılları kapsamaktadır.

İlk dönemde Cumhuriyetin ilanına kadar kent çalışmaları ağırlıklı olarak yabancı harita mühendisleri tarafından yürütülmüştür. Bu dönemde yapılan plan çalışmalarının odağında konut cinsinin ahşap ağırlıklı olması nedeniyle sık sık meydana gelen yangınlar sonucu ortaya çıkan imar planı ihtiyacı, göçmenlerin yerleştirilmesi için yeni kurulan mahalleler gibi gündemler yer almaktadır. Dönemin sonuna doğru belediye yönetimlerinin geliştirilmesi ve kent olgusunun sosyoloji ile ilişkilendirilerek ele alınması ile ilgili araştırmalar yapılmıştır. Ancak temelde bu dönemi özetleyen kent planlama pratiği yangın yerlerinin imar çalışmaları olmuştur.

Cumhuriyetin ilanı ile başlayan ikinci dönemde Cumhuriyetin ilk yıllarında planlamaya dair önemli birkaç gelişme olmuştur. Bunları sıralayacak olursak birincisi başkent olarak İstanbul'un ilan edilmesi beklenirken Ankara'nın başkent ilan edilmesidir. İkincisi ise yine Ankara'nın başkent edilmesi ile paralel bir politika ile demiryolları şemasının Ankara merkezli olacak şekilde planlanmasıdır. Bu ulaşım ağının oluşturulması ile iç pazardaki bütünlüğün sağlanması hedeflenmiştir. Yine bir diğer önemli gelişme sanayi kuruluşlarının yer seçiminde demiryolu ağlarının dikkate alınarak belirlenmesidir. Buna göre büyük sanayi kuruluşları demiryolu ağı üzerinde bulunan yerleşim alanlarına yakın konumlandırılmıştır. Son olarak toplumsal yaşamı etkileyecek halkevleri ve halk odalarının kurulması olmuştur. Ülkede bu kurumların yaygınlaşması ile amaçlanan Türkiye toplumunun modernleşmesini sağlamak olmuştur. Bu dönemde Türkiye planlama tarihine geçen önemli bir gelişme olarak 1934 yılında Birinci Beş Yıllık Sanayi planı uygulanmaya başlanmıştır. Bu plan bütüncül bir plan değildir, yirmi projeden oluşan bir içeriğe sahiptir. Mekânı odağına almasa da fabrikaların demiryolu ile ilişkilendirilerek konumlandırılması mekansal strateji açısından önemli bir adım olmuştur. Bu dönemde Türkiye'nin bölgelere ayrılma fikri tartışmalara konu olmuş ve 1933 yılında Atatürk ve Şevket Süreyya tarafından farklı perspektiflerle önerilmiştir. Bu tartışmaların ürünü olarak 1936'da İkinci Sanayi Planı hazırlanmıştır ve bu plan 1946 yılında hazırlanan İvedili Sanayi Planına altlık oluşturmuştur. Bu planlar, idiografik bilgi dikkate alınmaksızın mekanın ekonomi-politiği bağlamında oluşturulmuştur ve bölge planına konu olacak çalışmalara içkin olmasına rağmen bölge planı söylemi geçmemekte ve bir bölge planı niteliği taşımamaktadır. İlk bölge planı kavramı Mithat Yenen tarafından İkinci Dünya Savaşı sırasında Zonguldak'taki konut ve yerleşmelerle ilgili çalışmada kullanılmıştır. Bu çalışma da yere özgü bir coğrafya bilgisinden bağımsız şehircilik/mimarlık ile ilişkilendirilen bir yaklaşım ile yapılmıştır. Türkiye'nin bölgelere ayrılması ile ilgili bilimsel adım yukarıda da bahsi geçtiği üzere 1941 yılında Milli Eğitim Bakanı olan Hasan Ali Yücel önderliğinde toplanan Birinci Coğrafya Kongresi'nde atılmıştır. Bu kongrede tartışılan ana konunun coğrafya eğitim müfredatı olması nedeniyle bölgelerin

ayrımında iktisadi bağlamdan kopuk daha çok fiziki coğrafya dikkate alınarak tartışmalar yapılmıştır.

Bu dönemde kent planlaması ve belediye yönetimi ile ilgili insan kaynağına ihtiyaç duyulmuştur bu amaçla üniversite programlarına ilk kez kent planlaması ve yönetimini içeren dersler yerleştirilmiştir. Bu derslerin verildiği üniversiteler bu alanlarla ilgili kamu kurumları yayınlar yapmıştır. Aynı zamanda Sanayi-i Nefise Mektebinde -bugünkü adıyla Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi- şehircilik dersleri verilmeye başlamıştır. Kent yazınına dair bu dönemdeki bir başka önemli gelişme kentin fiziki bir yapı olmanın ötesinde diğer disiplinlerle ilişkilendirilerek ve kent çalışmalarında toplumsal yapının önemine değinilerek ele alındığı çalışmaların yapılması olmuştur. Bu gelişmenin tetikleyicisi Nazi Almanya'sından kaçan Alman profesörlerin Türkiye'deki üniversitelerde ders vermeye başlamasıdır. Böylece kentler artık yalnızca mimarlık disiplinin ilgisini çekmemekte; sosyoloji ve siyaset bilimi gibi alanların da konularında yer almaya başlamıştır. Mimarlık alanının verilen şehircilik dersleri gittikçe önem kazanmaya başlamış ve 1944 yılında İstanbul Teknik Üniversitesinde Şehircilik Kürsüsü kurulmuştur. Böylece şehircilik dersleri diğer alanların çatısından ayrılarak verilmeye başlamıştır. Kent sosyolojisi alanında yazılar yazılmaya devam etmiştir. Ankara çevresinde de önemli bir yayın ekibi oluşmuştur. Amerika Birleşik Devletleri'nde (ABD) eğitim görmüş bu ekip, Ankara Dil, Tarih ve Coğrafya Fakültesinde entelektüel bir birikim oluşturmuştur. Ekip Şikago okulunun kent sosyolojisi ile ilgili birikimini Türkiye'ye aktarmıştır ve bu konuda çeşitli dergilerde yazmışlardır. Aynı zamanda bu fakültede bulunan Coğrafya Enstitüsü öğrencileri tez çalışmalarını kent coğrafyaları alanında yapılması üzere yönlendirilmiştir. Tüm bu gelişmeler kent araştırmalarının başladığını ve planlama alanının farklı disiplinlerde kendisine yer bulduğunu göstermektedir.

İkinci Dünya Savaşı sonrası başlayan üçüncü dönemde özellikle 1950 sonrasında Türkiye planlama tarihini etkileyen bazı olgular ve durumlar yaşanmıştır. Kırdan kente göçün hızla artması ile şehirlerde oluşan talebi karşılayamayacak duruma gelen devlet ve hükümet yetkililerinin başka bir çözüm arayışına girmesi kaçınılmaz olmuştur. Şehrin çeperlerinde oluşan ve hızla artmaya başlayan gecekondu bölgesinin de etkisiyle 1956'da ortaya çıkan ekonomik kriz ile baş etme

yöntemi olarak dönemin iktidarındaki Demokrat Parti birtakım kararlar almak durumunda kalmıştır. Başbakan Adnan Menderes, çareyi İstanbul'da bir dizi imar operasyonları yapmakta bulmuştur. Bu gelişmeler bazı kurumsal gelişmeleri de tetiklemiştir. Nitekim 1958 yılında İmar ve İskân Bakanlığı kurulmuştur. Bakanlığın temel görevi bölge, şehir, kasaba ve köylerin harita ve imar planlarını hazırlamak ve hazırlatmak olarak tanımlanmıştır.

Bu dönemde hızlı kentleşmenin bir sonucu olarak konut sorunu ortaya çıkmış ve konut politikalarının geliştirilmesi üzerine çokça çalışma yapılmıştır. Hükümet yetkilileri bu konuya önem vermiş ve yabancı uzman veya firmalara raporlar yazdırmıştır. Bu raporlar içinde Charles Abrams'ın yazdığı raporun önemi büyüktür. Abrams, raporda konut sorununda teknik olarak Türkiye'nin yeterli olmadığını dolayısıyla bir teknik güce ihtiyacı olduğunu ve bunun ülke sınırları içerisinde çözülmesi gerektiğine dair önerilere yer vermiştir. Eğitim alanında önemli gelişme olarak 1953 yılında Siyasal Bilgiler Fakültesi İskân ve Şehircilik Enstitüsü kurulmuştur. Bu Enstitü tarafından düzenli olarak şehircilik ile ilgili konferanslar düzenlenmiş ve buradaki çalışmalar kitap haline getirilmiştir.

27 Mayıs Darbesinin yaşandığı 1960 yılı ile başlayan dördüncü dönemde Türkiye planlama tarihi açısından önemli gelişme olarak 1960 darbesi sonrasında 1961 yılında Devlet Planlama Teşkilatı'nın kuruluşu olmuştur. DPT'nin temel görevi ise ekonomik kalkınmayı hedefleyen bölge planları yapmak olarak belirlenmiştir. 1960'lı yıllarda bölge planlamadan sorumlu iki kurum olarak İmar ve İskân Bakanlığı Bölge Planlama Daire ve Devlet Planlama Teşkilatı arasında yetki karmaşası yaşanmıştır. İki kurum, tanımlanan görevlerinin ortaklığı nedeniyle çatışma halinde olmuştur. Bu dönemde hazırlanan bölge planlarında rol alan meslek grupları çeşitli olsa da disiplinlerarası bir yaklaşımdan söz etmek mümkün değildir. Arazi kullanım alanında mimar ve şehir plancıları yoğun çalışırken kalkınma kararlarının alınmasında ise ağırlıklı olarak ekonomistler baskın roller üstlenmişlerdir. Coğrafyacılar bu planlarda görünür olsa da Tekeli'nin (2013, s.46) söylemiyle "*merkezi bir konum kazanamamışlardır.*" İlk bölge planları sayılan bir dizi bölge planı yapılmış olsa da uygulanamamıştır. Bu planlar uygulanmadığı için 1966 yılından sonra önemi yitirmiş ve gündemden düşmüştür.

1961 Anayasası sosyal bilimler ve kent araştırmalarının gelişimini doğrudan etkilemiştir. Bu etkileri sıralayacak olursak; ilki kent planlama alanı ülke genelinde bir saygınlık kazanmaya başlamıştır. İkincisi; planlama ile sosyal bilimlerin ilişkisi kavranmaya dolayısıyla sosyal bilimlere verilen önem artmaya başlamıştır. Üçüncüsü ise Türkiye’deki siyasal yapının değişmesi ile ilgilidir. Bu dönemde sol düşünce yayılmaya başlamış, Türkiye’de yeni fikirler yer bulmaya başlamıştır. Sosyal bilimlerin gelişimini etkileyen çok önemli bir olay ise tüm dünyaya yayılan 1968 öğrenci hareketlerinin Türkiye’de de yaşanmış olmasıdır. Tüm bu etkiler sosyal bilimleri ve kent araştırmalarını zenginleştirerek bu alanlara bir dinamizm katmıştır.

Bu dönemde 1961 yılında ODTÜ’de planlama bölümünün kurulması ve diğer eğitim kurumlarında planlama eğitime dair gelişmelerin olması ile uzman kadro sayısında artış olmuştur. Sosyal bilimlerin de gelişmesiyle beraber planlama ile sosyal bilimlerin karşılıklı etkileşim halinde olması, çok sayıda ve çeşitli bilimsel araştırmaların yapılmasına vesile olmuştur. Planlama alanındaki bu çeşitliliği incelediğimizde demografik çalışmalar, kırsal dönüşüm araştırmaları, kentlerin dönüşümleri ile ilgili çalışmalar, gecekondu olgusu ile ilgili yapılan araştırmalar, konut teması, kent ve bölge planlaması çalışmaları ve araştırmaları, yerel yönetim araştırmaları gibi pek çok konu sıralanabilmektedir. Tüm bu çalışmaların yapılmasında kent planlaması dışındaki alanlardan araştırmacıların katkısı olmuştur.

1980 yılı ile başlayıp ve günümüze kadar süren yılları kapsayan beşinci dönemde Türkiye tarihinde 1980 yılında önemli iki kırılma noktası olmuştur. Bu iki nokta 24 Ocak kararlarının alınıp uygulanması ve 12 Eylül 1980 Askeri Darbenin yaşanmasıdır. Bu kırılma noktaları Türkiye’de önemli değişimlere neden olmuş dolayısıyla planlama faaliyetlerini ve bu alanda yapılan araştırmaları da doğrudan etkilemiştir. Türkiye bu dönemde ithal ikameci anlayışı yerine ihracata dayalı gelişmeyi hedeflemiştir. Bu hedefini gerçekleştirmesi için dünya pazarlarında yer bulması ve küreselleşme sürecine uyum sağlaması gerekmiştir. 2000’li yıllara doğru ciddi dönüşümler geçiren Türkiye artık bilgi toplumuna geçişi yaşamaya başlamaktadır. Bu dönemde bu dönüşümler doğrultusunda planlama alanı

uygulamalarında, kurumsal yapılanmalarda ve kent araştırmalarında da değişimler ve gelişmeler olmuştur.

Kurumsal yapılanmadaki değişimler incelendiğinde; Keban Barajının tamamlanmasının etkisiyle Fırat ve Dicle havzalarında yapılan çalışmaların hızlanması sonrasında 1980’li yıllarda bu proje Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP) olarak adlandırılmıştır ve 1989’da merkezi Ankara’da, bölge kuruluşu ise Urfa’da olmak üzere Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi kurulmuştur. Bu kuruluş planlama kurumları içinde önemli bir yere sahiptir. İlk kez bir kuruma bölge planlama alanında bu denli geniş yetkiler verilmiştir. GAP Kalkınma İdaresi’nin çeşitli sektörlerde yerel projeler geliştirmesi, sivil toplum kuruluşları (STK) ve diğer yerel kuruluşlarla iş birliklerini geliştirmesi, Avrupa Komisyonu ve Birleşmiş Milletler tarafından desteklenmesi ve çeşitli fonları kullanabilmesi bölge için ve Türkiye planlama kurumlarının tarihi için önemli gelişmeler olmuştur ancak yine de Türkiye’nin merkezi bürokrasi ağırlığı içinde varlığı sürekli sorgulanan bir kurum olmuş ve nitekim 2000 yılında kurumsal yapı yeniden gözden geçirilmiştir. GAP, dış kaynakların aktarımı beklentisi ile bir Japon firmaya yaptırılmıştır fakat bölgedeki iç savaşın etkisiyle de bu kaynak aktarımı hayata geçmemiştir. Kurumsal yapılanmadaki önemli bir diğer gelişme ise Bölgesel Kalkınma Ajanslarının (BKA) kurulmasıdır. Türkiye’nin Avrupa Birliği (AB) ile müzakere süreçleri Türkiye’nin bölge ayrımını yeniden şekillendirmiş ve bu doğrultuda BKA’ların kuruluşunu hızlandırmıştır. BKA’ların rolü bölge planları hazırlamak ve yetki alanında kalan bölgenin potansiyelini açığa çıkararak bölgeyi kalkındırmak olarak belirlenmiştir. Bölgesel gelişmede rol alan kurumsal yapılanmalarda bir diğer önemli gelişme ise 2011 yılında Kalkınma Bakanlığı’na bağlı olarak GAP Kalkınma İdaresi, Doğu Anadolu Projesi (DAP) Bölge Kalkınma İdaresi, Doğu Karadeniz Projesi (DOKAP) Bölge Kalkınma İdaresi, Konya Ovası Projesi (KOP) Bölge Kalkınma İdaresi’nin kurulması olmuştur. Bu kurumlar bölgelerin gelişmesini tetikleyen eylem planları hazırlamak ile görevlidir.

Bu dönemdeki kent araştırmalara değinmek gerekirse; bir dünya kenti yapılmak istenen İstanbul ile ilgili çok sayıda araştırma, İstanbul ile beraber diğer birçok kentin monografik çalışmaları, coğrafi bilgi sistemlerinden yararlanılarak yapılan araştırmalar, yerel ve kent tarihi araştırmaları, sanayi ve küçük üreticilerin yer

seçimi, sanayi siteleri, organize sanayi bölgeleri ile ilgili çalışmalar, toplumsal cinsiyet, istihdam ve konut sorunları ile ilgili araştırmalar, arsa politikaları çalışmaları, gecekondu olgusu ve konut ile ilgili devam eden araştırmaların çokça çeşitlenmesi, kamu hizmetlerinin yer seçimi ve dağılımı, hemşerilik ağları üzerinden yerel siyaseti anlamaya yönelik çalışmalar, yerel yönetimler ile ilgili yapılan araştırmaların sayısındaki artış, yönetim, konut sunum biçimleri gibi ortaya çıkan yeni kavramlar, tarihi kentler ve bölgeler için koruma planlarının yapılıp uygulanması etkisiyle koruma alanında yapılan araştırmalar gibi çok sayıda ve çok çeşitli konular sıralanabilir. Özetle bu dönemde hem önceki dönemlerden süregelen araştırmalar devam etmiş hem de Türkiye'nin geçirdiği dönüşümlerin etkisinde planlama alanındaki paradigmatik değişimlerin yansıması olarak zengin bir kent araştırmaları birikimi oluşmuştur.

2.3 Bölüm Sonucu

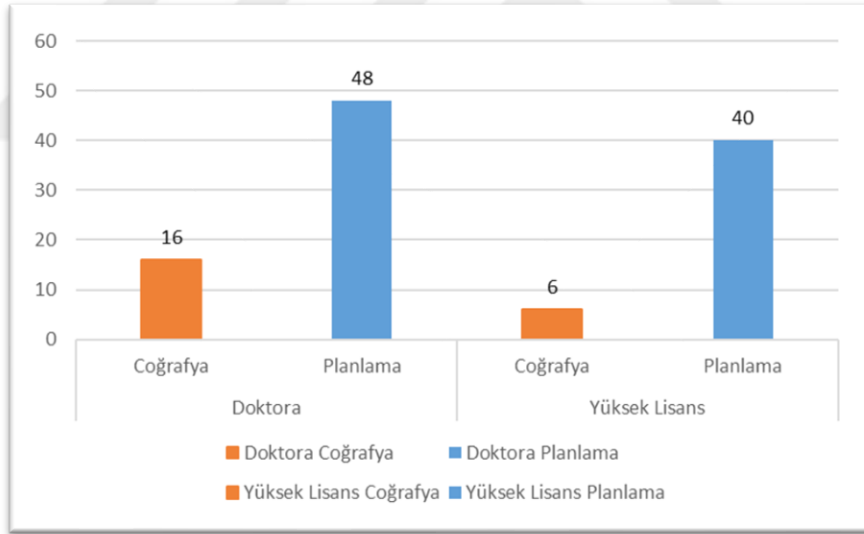
Bu bölümde tezin kavramsal çerçevesini oluşturan kurum kavramı incelenmiştir. Kurum kavramı interdisipliner bir yaklaşımın sonucu olarak çeşitli tanımlar ile ifade edilmektedir. Kavramın tanımındaki bu çeşitlilik ve zenginlik yalnızca sosyoloji, beşerî coğrafya, iktisat, siyaset bilimi, ekonomik coğrafya, planlama vd. disiplinlerin kurum konusunu araştırma alanı olarak seçmesi değildir, aynı zamanda özellikle iktisat ve ekonomik coğrafya alanındaki kurumsal yaklaşımların evrilerek gelişmesi ile doğrudan ilişkilidir. Her yeni kurumsal yaklaşım yeni bir kurum tanımını yapmayı gerekli kılmıştır. Ancak bugün kurum ile ilgili genel geçer bir tanımdan bahsetmek mümkün değildir. Bu bölümde farklı disiplinlerden gelen kurum tanımlamaları özetlenmiştir; Geleneksel Kurumsal İktisatçılar, Yeni Kurumsal İktisatçılar ve bu iki gruba girmeyen diğer araştırmacıların yaklaşımları arasındaki farklar incelenmiş ve bu yaklaşımların ayrımları tartışılmıştır.

Bu bölümde incelenen bir diğer konu ise planlama ve coğrafya disiplinlerinin özellikle Cumhuriyet tarihinden itibaren başlayıp günümüze değin uzanan yılları kapsayan süreçteki gelişimleri ve araştırmalarıdır. Bu gelişimi ortaya koymadaki amaç iki disiplinin kurum konusuna eğilimleri, kurumsal yaklaşım ile ilgili araştırma gündemine olan tavrını anlama çabasıdır. Disiplinlerin tarihsel arka planını incelemek bugünkü araştırma birikiminin nitelik ve nicelik durumunu anlamamıza olanak sağlar. İncelenen bu gelişimlere dair özet bir değerlendirme

yapılacak olursa Cumhuriyet tarihinde iki disiplinin de faaliyetleri daha çok haritacılık ile başlasa da zaman içerisinde coğrafya ve planlama alanlarının gelişimi arasında ciddi farklar oluşmuştur ve planlama disiplini birçok dönemde dışa dönük davranarak coğrafyaya göre araştırma gündemini 1960'lı yıllardan itibaren başlayıp günümüze dek gelen sürede çeşitlendirip zenginleştirmeyi başarmıştır. Planlama alanındaki kurumsal yapılanmaların çeşitlenmesi, plancılarının dünya ve Türkiye'deki sosyal, siyasal olayları, olguları dikkate alıp bu konularda araştırmalar yapması bu alanın interdisipliner bir alan haline gelmesinin önünü açmıştır. Coğrafya disiplini, 1940'lı yıllarda dünyadaki gelişmeleri yakalayan bir ivme kazandıysa da 1960'lardan sonra hem ülkedeki hem de dünyadaki gelişmelere kayıtsız kalmıştır. Bu nedenle içe dönük bir durum ile günümüze uzanan bir süreç geçirmiştir.

BULGULAR: KURUM TEMALİ TEZ ÇALIŞMALARINDA FARKLILAŞMALAR

Bu bölümde çalışma kapsamında elde edilen bulgular tartışılacaktır. Tez çalışması kapsamında YÖK veri tabanından yararlanılarak kurum temalı tezler araştırılmıştır. 1986-2022 yılları arasında yazılmış toplam 110 adet tez çalışması tespit edilmiştir. Planlama alanında; doktora düzeyinde yapılan çalışmaların sayısı 48 iken, yüksek lisans tez sayısı 40 adettir. Coğrafya disiplininde ise bu sayılar çok daha azdır; doktora tez sayısı 16 iken, yüksek lisans tez sayısı 6 adettir. Örnekleme oluşturan bu dağılım, tez çalışmalarında kurum temalı araştırmaların ağırlıklı olarak planlama alanında yer bulduğunu ortaya koymaktadır (Şekil 3.1).

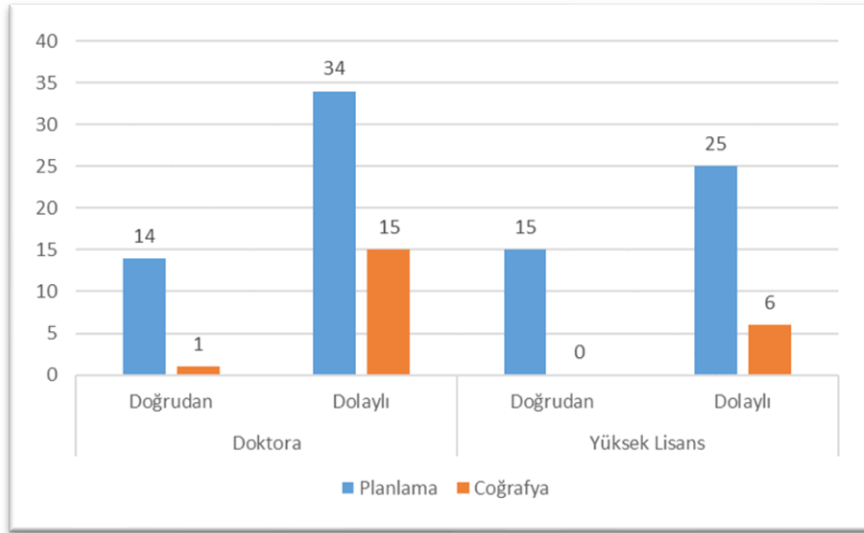
Şekil 3. 1 Planlama ve coğrafya disiplinlerinde kurum ile ilişkili tez sayısı

3.1 Doğrudan ve Dolaylı Olarak Kurumlarla İlgili Çalışmalar

Doğrudan ve dolaylı olarak kurumu ele alan çalışmalarla ilgili nicel verilere geçmeden önce tez çalışması kapsamında yapılan doğrudan ve dolaylı ayrımının anlaşılabilmesi için birkaç söz etmek gerekir. Tez çalışması bağlamında yapılan taramalarda ortaya çıkan tezlerde içerik açısından bir değerlendirme yapıldığında kurumu birincil öncelikte ele alarak bir kurum tartışması yapan çalışmalar

doğrudan olarak sınıflandırılmıştır. Buna karşın kurumu destekleyici bir kavram olarak kullanan tez çalışmaları ise dolaylı kategorisine alınmıştır. Doğrudan ele alan çalışmalarda kurum kavramına merkezi bir rol verilerek kullanıldığı saptanırken, dolaylı çalışmalarda kuruma ikincil bir rol verilmiştir. Örneğin doğrudan ele alan doktora çalışmalarında; planlama alanında yazılan bölgesel kurumlardan kalkınma ajanslarının kapasitesini anlamaya yönelik tez çalışmasında kurum kavramı yönetsel-idari aktör olarak ele alındığı için bu çalışma doğrudan ele alınan çalışmalar içerisinde yer almaktadır. Dolaylı kategorisine giren tez çalışmalarına baktığımızda ise planlama alanında; alışveriş merkezlerinin dönüşümü ve yeni alışveriş merkezlerinin oluşumu konulu tez çalışması, kurumu yönetsel aktör olarak -alışveriş merkezlerinin çeşitli müdürlükleri- ele almıştır. Ancak bu tezde kurum, çalışmanın ana odağında yer almamaktadır. Kurum kavramına çalışmanın sonucuna gitmek için yöntem bölümünde aracı bir rol verilmiştir. Bir başka tez örneğini incelediğimizde coğrafya alanında yüksek lisans tezi olan kıyı kullanımı ve kıyı planlaması üzerine yapılan tez çalışması, kurumu dolaylı olarak ele almıştır. Bu çalışmada ise kurumdan kasıt kamu kurumlarıdır ve bir önceki örnekte olduğu gibi kuruma ikincil bir rol biçilerek çalışmanın yöntem bölümünde kuruma yer verilmiştir. Bu ayrıma ihtiyaç duyulmasındaki neden kurum kavramının birçok araştırma çalışmasına konu olabilmesi ancak kavramın kullanılma düzeylerinin çok fazla ve çeşitli olmasıdır. Bu tez çalışması kapsamında böyle bir sınıflandırma gerekli görülmüştür.

Çalışma kapsamında incelenen doktora ve yüksek lisans tezlerinden konusu doğrudan kurum ile ilgili olanların tespit edilmesi amacıyla başlık ve/veya anahtar sözcüklerde; dolaylı olanları tespit etmek için ise sadece özetle kurum ve/veya kurumsal, institution ve/veya institutional ifadesi aranmıştır. Buna göre planlama alanında; konusu doğrudan kurum ile ilgili olan yüksek lisans ve doktora tezlerinin sayısı 29 iken, dolaylı olan tez sayısı ise 59 adettir. Coğrafya disiplinde de benzer bir durum söz konusudur. Coğrafya alanında kurum ile ilgili yapılan 22 adet yüksek lisans ve doktora çalışmaları içerisinde doğrudan çalışmaların sayısı 1 adettir (Şekil 3.2). Planlama disiplini tezlerinde doğrudan çalışmaların oranı %32 iken coğrafya alanında bu oran %4'tür.

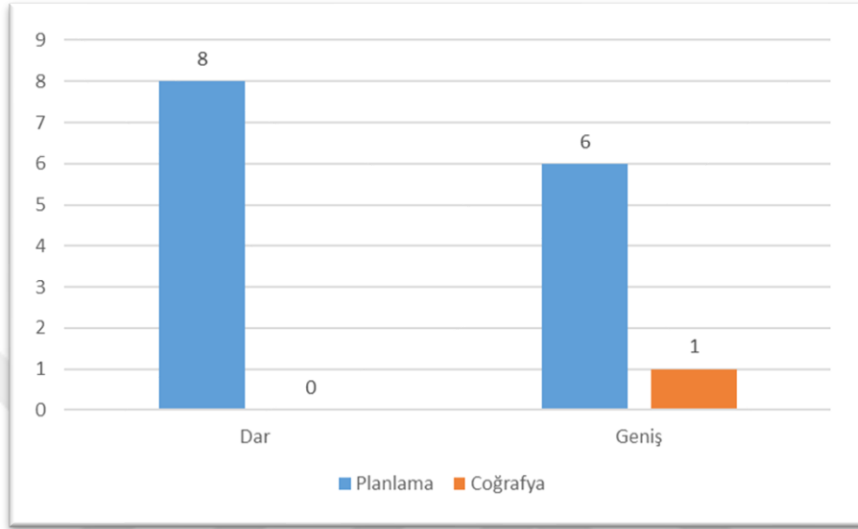
Şekil 3. 2 Planlama ve coğrafya disiplini çalışmalarının doğrudan ve dolaylı tez sayıları

3.2 Kurum Temalı Doğrudan Çalışmalarda Dar ve Geniş Çerçeve Ayrımı

Kurum temasını dar ve geniş çerçevede ele alan çalışmaların ayrımındaki temel neden dolaylı/ doğrudan ayrımı gerekçesi ile paralellik göstermektedir. Ancak dar ve geniş çerçeve ayrımı, bu çalışmanın başlarında yer alan kavramsal kısımdaki ayrımlar dikkate alınarak yapılmıştır. Dolayısıyla tez içeriklerine dair biraz daha ayrıntılı bilgi veren bu başlıkta bu ikili ayrıma kısaca yeniden değinmek gerekir. Geleneksel Kurumsal İktisatçılar ile başlayıp Yeni Kurumsal İktisatçıların katkıları ile zenginleşen kurumsal yaklaşımların yakın tarihe kadar ele alındığı dönemi kapsayan çalışmalarda kurum, dar ve geniş olmak üzere iki ayrı kabul ile ortaya konmuştur. Bu ikili ayrım yukarıdaki bölümlerde de anlatıldığı üzere North'un formel ve informal ayrımından hareketle bu çalışma kapsamında adlandırılmıştır. Buna göre dar kapsamda ele alınan kurum kavramı yasalar, sözleşmeler, yönetmelikler gibi kavram setlerini içerirken, geniş kapsamda ele alınan kurum yaklaşımında ise ahlak, gelenekler, tabular, ideolojiler, sosyal sermaye ve ticari olmayan bağımlılıklar gibi kavramlardan bahsedilebilir.

Planlama ve coğrafya alanında doğrudan kurum ile ilgili yapılan çalışmaların ele alış biçimini ortaya koymak amacıyla tezin ana odaklarından birini oluşturan dar ve geniş çerçeve ayrımından yola çıkarak tezlerin içeriği yöntem bölümünde de

anlatıldığı üzere çeşitli parametrelerle analiz edilmiştir. Bu bağlamda konusu doğrudan kurum ile ilişkili olan doktora ve yüksek lisans tezleri planlama ve coğrafya disiplinleri karşılaştırılacak şekilde incelenmiştir (Şekil 3.3). Buna göre doktora düzeyinde yazılan 15 adet tezin geniş çerçeveden ele alınan tez oranı planlama disiplininde %40 iken coğrafya alanında bu oran %6'dır.

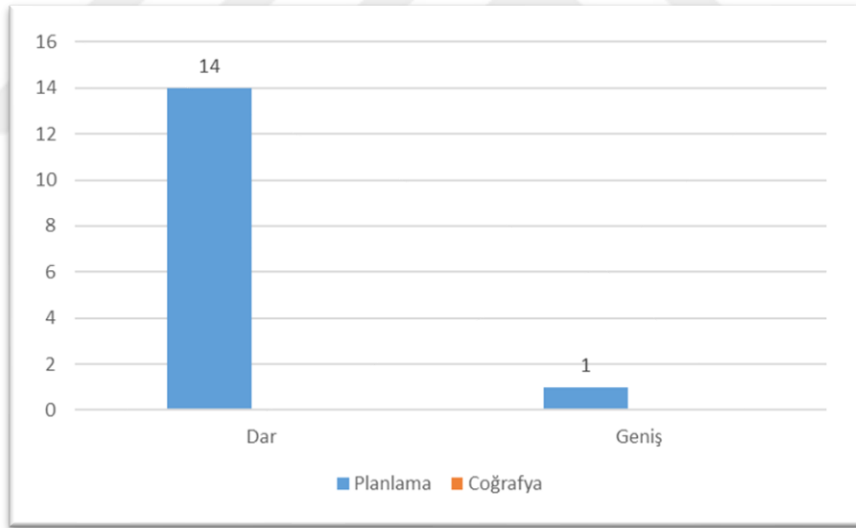
Şekil 3. 3 Doktora çalışmalarında kurumu ele alış biçimi

Tez çalışması kapsamında kurumsal yaklaşımlardan hareketle dar ve geniş çerçeveden ele alınan kurum temasının analizi için tezlerde yer alan kavram setleri de incelenmiştir. Doktora tezlerinde dar kapsamda ele alınan 8 adet planlama tezinin tamamında kurum “idari aktör olarak” vurgulanmıştır. Geniş kapsamda ele alınan planlama ve coğrafya tezlerinde ise vurgulanan kavram setleri çeşitlilik göstermektedir. Buna göre 7 adet geniş kapsamda ele alınan kurum ile ilgili tezlerden 3’er adet olmak üzere planlama alanında kurum konusu “normlar, rutinler, iş yapma pratikleri” ve “aktör-yapı bağlamında kurum”; 1 adet coğrafya tezi ise “normlar, rutinler, iş yapma pratikleri” olarak vurgulanmıştır (Tablo 3.1).

Tablo 3. 1 Doktora çalışmalarında kurumu doğrudan ele alan çalışmalarda vurgulanan kavram setleri

	Geniş	Tez Sayısı	Dar	Tez Sayısı
Planlama	Aktör-Yapı Bağlamında Kurum	3	İdari Aktör Olarak Kurum	8
	Normlar, Rutinler, İş Yapma Pratikleri (Kurumsal Derinlik)	3		
Coğrafya	Normlar, Rutinler, İş Yapma Pratikleri (Kurumsal Derinlik)	1	0	0

Yüksek lisans tezlerindeki durum ise planlama disiplini tezlerinde geniş perspektifle ele alınan çalışmaların oranı %6 iken coğrafya çalışmalarındaki oran %0'dır (Şekil 3.4). Dolayısıyla planlama alanında hazırlanan doktora tezlerinde kurum ile ilgili yeni tartışmalara yer verildiği sonucu ortaya çıkmaktadır.

Şekil 3. 4 Yüksek lisans çalışmalarında kurumu ele alış biçimi

Geniş kapsamda ele alınan kurum temalı yüksek lisans tezlerinde kullanılan kavram setlerinde yalnızca planlama alanında doğrudan yazılan tezler olduğu için planlama tezleri incelenmiştir. Bu tezlerde yukarıda da belirtildiği üzere yalnızca 1 adet tez çalışması geniş kapsamda ele alınmıştır. Bu tezde kurum “normlar, rutinler, iş yapma pratikleri” olarak vurgulanırken 14 adet dar çerçeveden ele alınan tezlerde ise kurum idari aktör ve yasal yönetsel çerçeve olarak kabul

edilmiştir. Burada belirgin bir fark görülmektedir. Dar kapsamda ele alınan 14 adet planlama tezinin 13'ünde kurum, idari olarak ele alınmıştır (Tablo 3.2).

Tablo 3. 2 Yüksek lisans çalışmalarında kurumu doğrudan ele alan çalışmalarda vurgulanan kavram setleri

	Geniş	Tez Sayısı	Dar	Tez Sayısı
Planlama	Normlar, Rutinler, İş Yapma Pratikleri (Kurumsal Derinlik)	1	İdari Aktör Olarak Kurum	13
			İdari Aktör Olarak Kurum ve Yasal-Yönetmelik Çerçeve	1

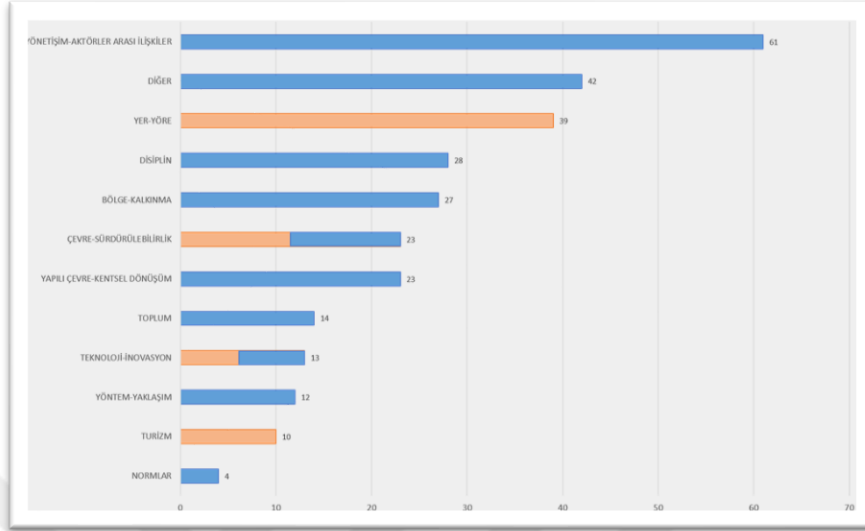
Doğrudan ele alınan kurum temalı tezlerde kurum daha çok idari aktör olarak ele alınmıştır. Ancak kurum ile ilgili yeni kavram setlerinin tartışıldığı gündem konularının özellikle planlama alanında hazırlanan doktora tezlerinde yer aldığını vurgulamak gerekmektedir.

3.3 Anahtar Sözcükler Bakımından Farklılaşmalar

Yöntem bölümünde de anlatıldığı üzere "Graph Commons" programında kurum temalı doktora ve yüksek lisans tezlerinde kullanılan 408 adet anahtar sözcük alanlarına ve anlamlarına göre 12 tema altında gruplandırılmıştır (Şekil 3.5). Bu çalışma kapsamında örneklem içerisinde yer alan tezlerden anahtar kelimesi olmayan 21 adet çalışma ayıklanmıştır. Bu doğrultuda aşağıda şemaları yapılan anahtar kelimeler 89 adet tezden yararlanılarak oluşturulmuştur. Anahtar kelimeler temalar altında gruplandırılırken aynı anlama gelen sözcükler birleştirilip; tekrar eden sözcüklerden oluşan, "-" ve "/" gibi noktalama işaretlerinin kullanıldığı ve gereğinden fazla uzun yazılmış anahtar sözcükler düzenlenmiştir.

Bu başlık altında verilerin daha iyi okunmasını sağlamak amacıyla coğrafya disiplini turuncu renk; planlama disiplini ise mavi renk temsil edecek şekilde bir yöntem tercih edilmiştir. Ancak "teknoloji-inovasyon" ve "çevre-sürdürülebilirlik" teması, anahtar kelimelerin iki disiplinde de nispeten eşit

dağılımı nedeniyle iki renk ile gösterilmiştir. Buna göre anahtar kelimelerin tematik olarak sınıflandırıldığı Şekil 3.5'te de görüldüğü üzere anahtar kelimelerin çeşitliliği ve sayısı bakımından planlama disiplinin baskınlığı görülmektedir.

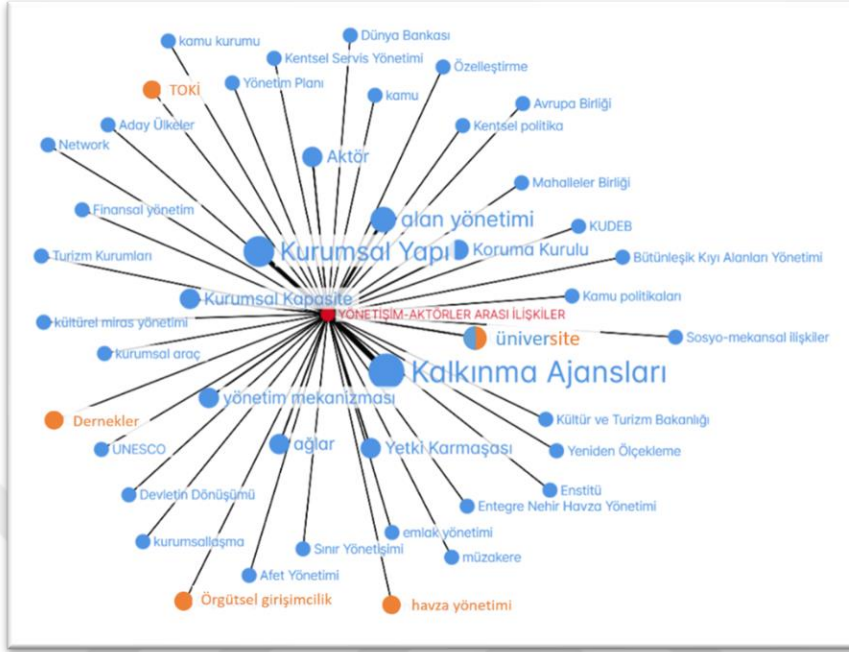

Şekil 3. 5 Anahtar sözcüklerin tasnif edildiği temalar

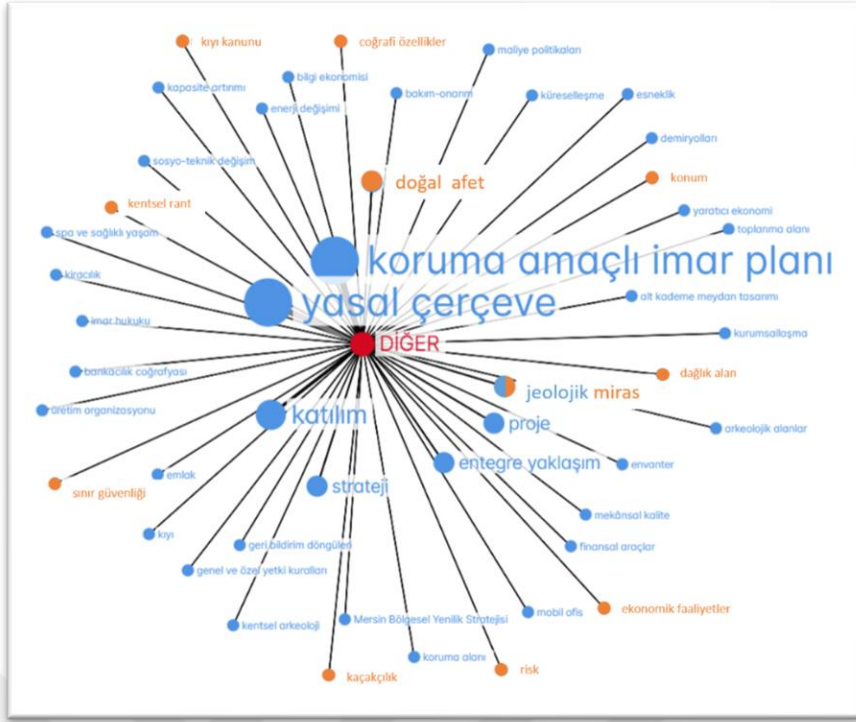
Planlama alanının; kurum meselesini çok sayıda kavramla, anahtar sözcüklerle ilişkilendirerek ele aldığı dikkat çekmektedir. Planlama disiplininde kurum temalı tez sayısının coğrafya çalışmalarına göre fazla olması bu konuda etkili olmakla birlikte planlama alanında çok sayıdaki tezin daha az sayıda anahtar sözcük üzerinden de kurum konusunu tartışması beklenebilirdi. Bu doğrultuda planlama alanı perspektifinin coğrafyaya göre çok daha geniş olduğunu söylemek mümkündür. Bu bulgu, planlamanın disiplinler arası olma halinden kaynaklanmaktadır. Dolayısıyla disiplinler arası olan coğrafya biliminin ise henüz diğer disiplinlerle ilişkilendirme kuvvetinin zayıf kaldığı sonucu ortaya çıkmaktadır. Planlama, coğrafyaya kıyasla çok daha disiplinle köprü kurma çabası içerisindedir. Bu tablo bize kurum temasının ele alınış biçiminden hareketle iki disiplinin yaklaşımlarındaki belirgin farklılığını vermektedir.

Anahtar kelimelerin tasnif edilerek tematik başlıklar altında gösterildiği aşağıdaki şemalarda üç ayrı grup ortaya çıkmıştır. Buna göre anahtar sözcüklerin sayı ve çeşitlilik anlamında planlama alanının baskınlığını gösteren temalar (mavi rengin yoğun olduğu şemalar), coğrafya alanı ağırlığının görüldüğü temalar (turuncu rengin yoğun olduğu şemalar) ve son olarak iki disiplinle de daha eşit bir dağılım

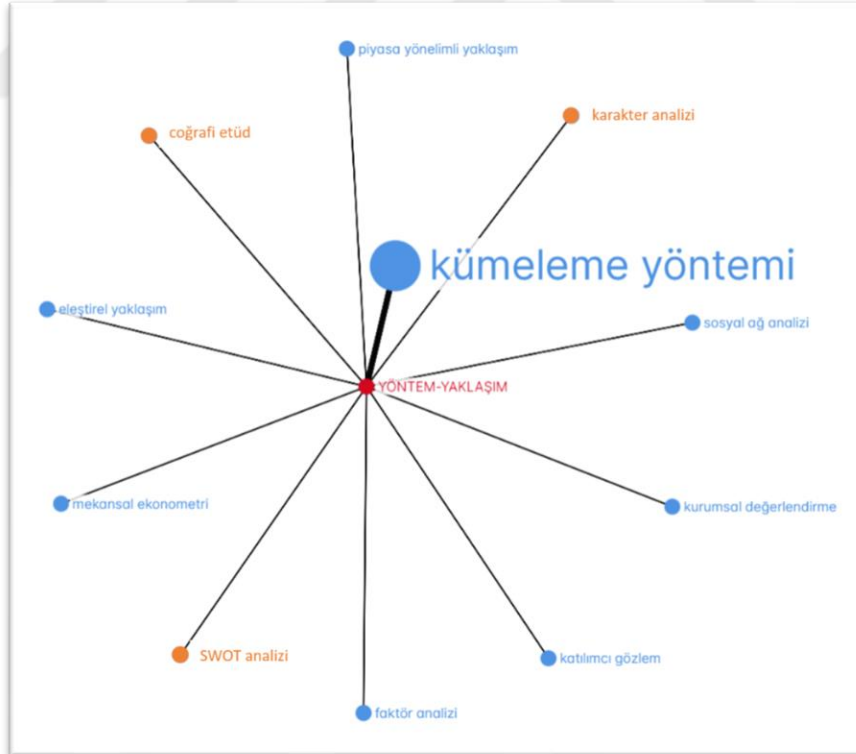
gösteren anahtar sözcüklerin olduğu temalar olmak üzere (mavi ve turuncu rengin daha dengeli dağılım gösterdiği şemalar) aşağıdaki şemaların dizilimi bu sıralama dikkate alınarak yapılmıştır.

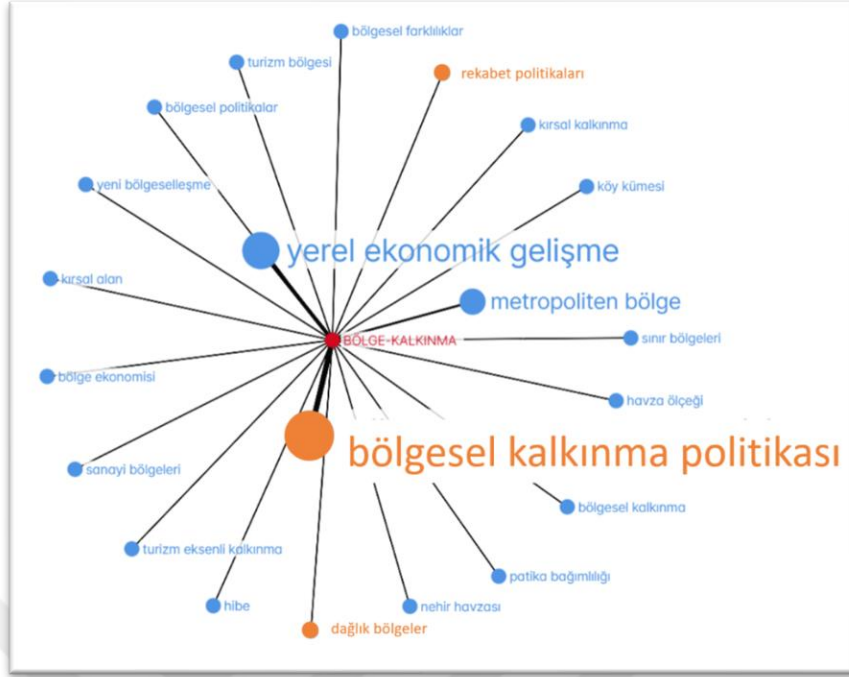
Şekil 3. 6 Yönetişim-aktörler arası ilişkiler teması

Şekil 3. 7 Diğer teması

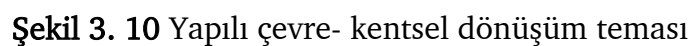
Şekil 3. 8 Yöntem-yaklaşım teması

Şekil 3. 9 Bölge-kalkınma teması

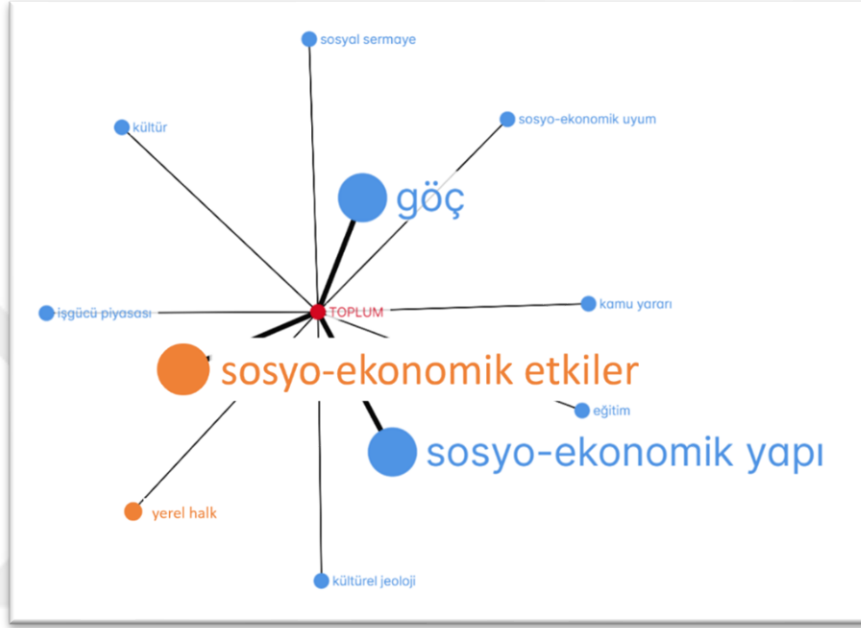
Yönetişim-aktörler arası ilişkiler temasında yer alan anahtar sözcüklerin kullanımında planlamanın baskınlığını görmekteyiz. Türkiye'nin AB adaylık sürecinin etkisiyle Türkiye'de kurumsal ve diğer yapılanmalarındaki değişim, dönüşüm sürecinin planlama alanına doğal bir yansımasının sonucu olarak planlama disiplini, son yirmi yıldan fazladır kalkınma Ajansı, alan yönetimi, yetki karmaşası, kurumsal kapasite, yönetim, ağlar vb. konuları gündeminde tutmaktadır. Kurum konusu ile ilgili çalışmalarda geçen anahtar sözcüklerden de bu okumayı yapabilmekteyiz. Planlamanın kurumsal yapılanmasındaki dramatik değişikliklerin tezahürü olarak bu çeşitliliği bu alanda yazılan tezlerde görmekteyiz. Ancak coğrafya disiplinde böyle bir değişimden bahsedemeyeceğimiz gibi yönetim-aktörler arası ilişkiler temasında geçen anahtar sözcüklerin büyük çoğunluğuna yer veren çalışmaların varlığına da rastlamamaktayız. Yönetişim-aktörler arası ilişkiler teması ile ilişkilenen tüm bu geniş anahtar sözcük yelpazesi ile planlamanın Türkiye'nin geçirdiği yapısal dönüşümlere kayıtsız kalmayışının göstergesi olarak coğrafyaya göre çalışma alanlarını sınırlı ve dar bir alanda tutmadığı sonucu ortaya çıkmaktadır.

Yöntem- Yaklaşım temasında da yine planlama alanının interdisipliner olması nedeniyle birçok disiplinle ilişkili olabilecek konuları araştırma alanı seçerken çeşitli yöntemleri de benimsemektedir. Şemada da görüldüğü üzere coğrafya yöntem-yaklaşım açısından anahtar sözcük kullanımında oldukça az sayıda ve az çeşitlilikte bir tablo sergilerken planlama alanı kümeleme yöntemi, kurumsal değerlendirme, katılımcı gözlem ve eleştirel yaklaşım gibi yeni yöntemleri de çalışma alanlarında barındırmaktadır.

34

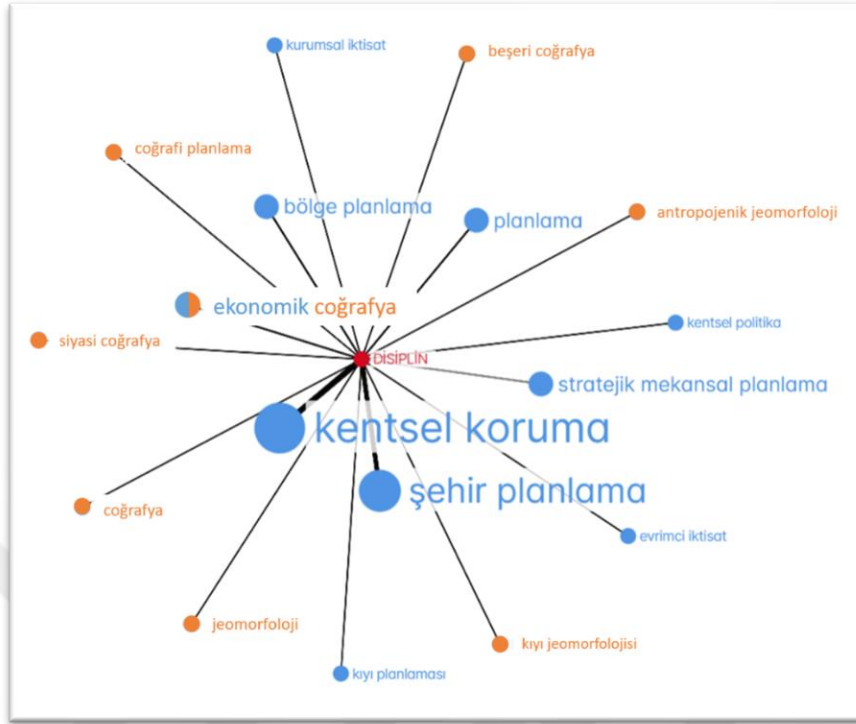
kurumsal düzlemde bir güç mücadelelerini de içeren ve kurum tartışmasının doğuştan var olduğu bir alan olması ile ilişkilidir. Yukarıdaki şemada da görüldüğü üzere planlama disiplini, kentsel dönüşümü salt fiziksel bir başkalaşma süreci olarak okumamakta, bilakis bu konuyu kurumların da dahil olduğu süreç ve bir güç mücadelesi olarak okumaktadır. Bu durum da doğrudan planlama alanında yazılan yüksek lisans ve doktora çalışmalarına yansımaktadır.

Şekil 3. 11 Toplum teması

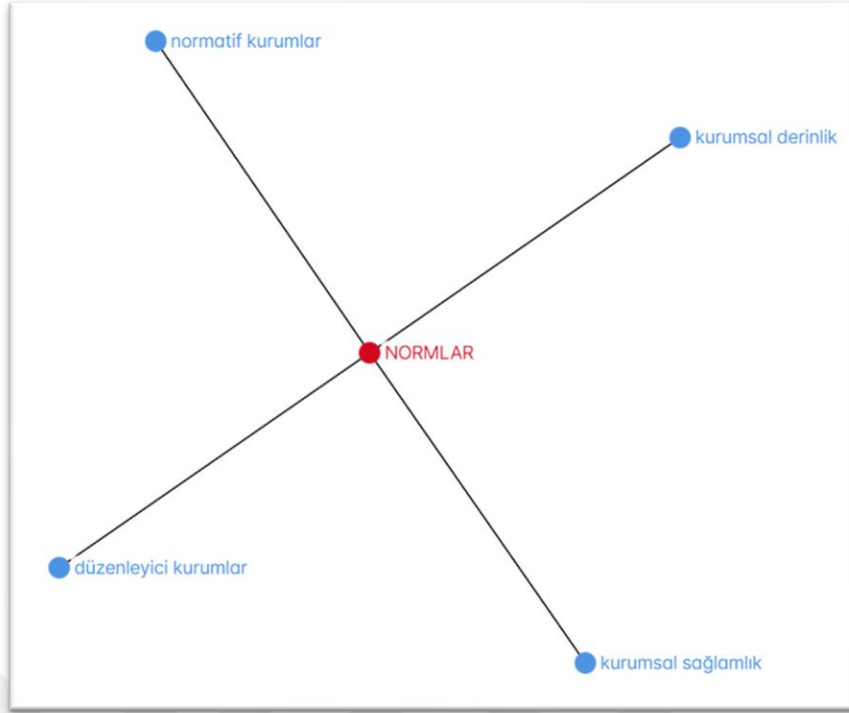
Planlama alanının toplumsal ve sosyal konulara çokça yer vermesi hem sosyal bilimler ile ilişkilendirme ihtiyacından kaynaklanmaktadır hem de sosyal bilimlerin planlama alanına kazandırdığı paradigmatik değişimlerin tezahürüdür. Coğrafya disiplini ise sosyal bilimlere oldukça mesafeli bir davranış sergileme geleneğini hala sürdürmektedir. Nitekim bu ikili ayrımı yine kurum temalı çalışmaları konu edinen yüksek lisans ve doktora tez çalışmalarında inceleyebilmekteyiz. Bu doğrultuda yukarıdaki şemada da görüldüğü üzere toplum teması altında çeşitlenen sözcüklerin ağırlığını planlama coğrafyaya kaptırmamaktadır. Planlama disiplini, Türkiye kentleşme tarihinde önemli bir olgu haline gelen ve toplumu derinden etkileyen göç olgusunu çok uzun yıllardır önemli çalışmalara imza atmak üzere gündeminde tutmuştur. Ancak göç olgusunun coğrafyanın odağını

oluşturan fiziksel mekanı önemli derecede etkilemesine rağmen disiplinin göç konusunu sahiplenememesi oldukça şaşırtıcı ve çarpıcıdır.

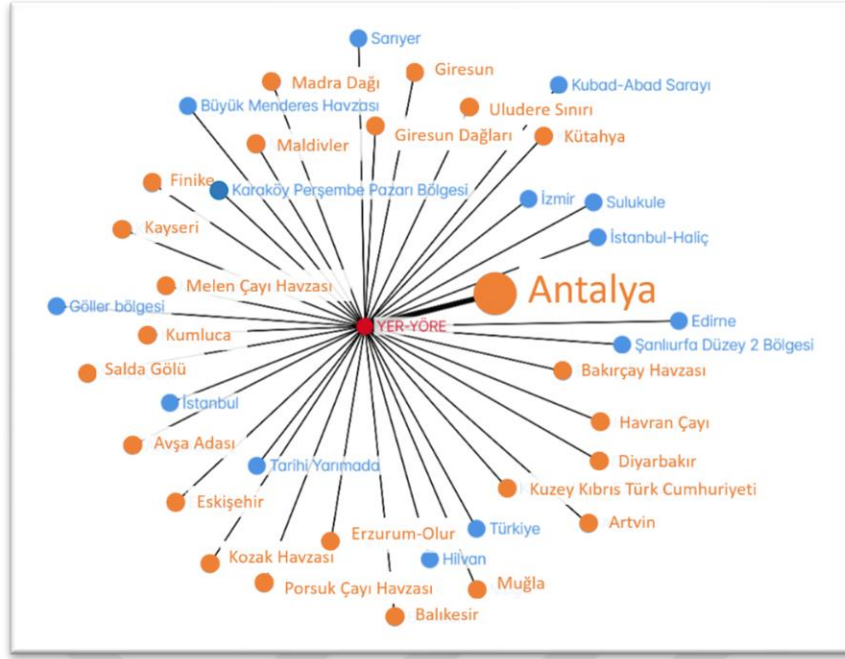
Şekil 3. 12 Disiplin teması

Koruma amaçlı imar planı isimli anahtar kelimenin bu denli baskın olması, kentsel koruma alanının doğrudan veya dolaylı olarak kurum konusuna yer vermesinin önemini ortaya çıkarmaktadır. Koruma alanında kurumsal aktörlerin önemli rol oynaması sayıca koruma alanında yapılan çalışmaların çok olmasının da etkisiyle bu alanda yapılan çalışmaların kurum ile ilişkili anahtar sözcüklerle ilişkilenebilir. kaçınılmaz olmuştur.

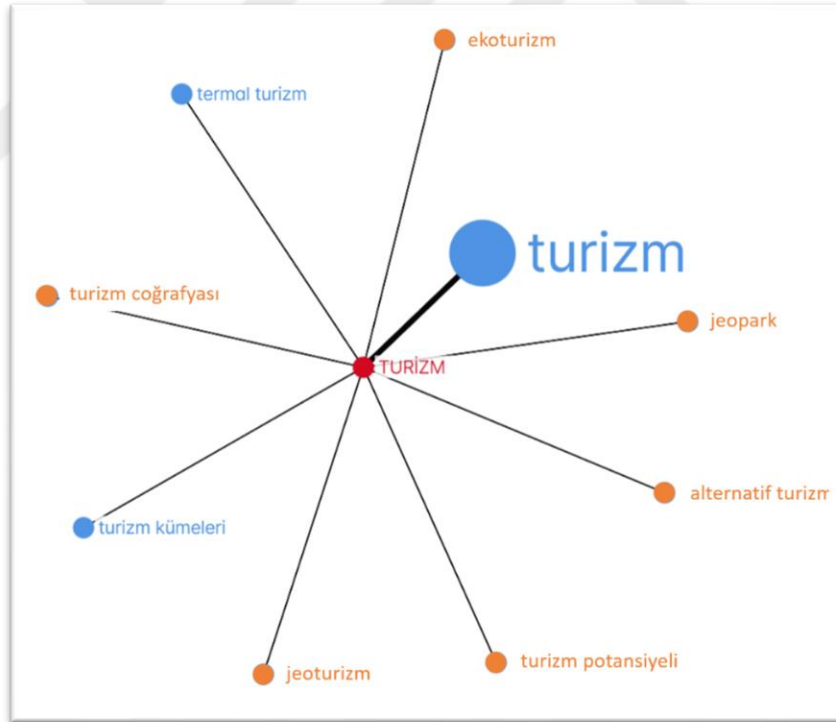

Şekil 3. 13 Normlar teması

Normlar üzerinden ele alınan çalışmalarda özellikle ekonomik coğrafyacılar ve beşeri coğrafyacılar olmak üzere coğrafyacıların bu alanda söz sahibi olması beklenirken bu konuda hiç araştırma olmaması çarpıcıdır. Normlar üzerinden kurum konusunu yalnızca plancıların sahiplendiği görülmektedir. Planlama disiplininin geniş perspektifte alınan kurum temalı çalışmalara yer vermesini okuduğumuz bu şemada aslında planlama alanının kurum ile ilgili yapılan son tartışmalara kulak kesildiğini ve yeni gündem tartışmalarını içselleştirdiğini söylemek mümkündür.

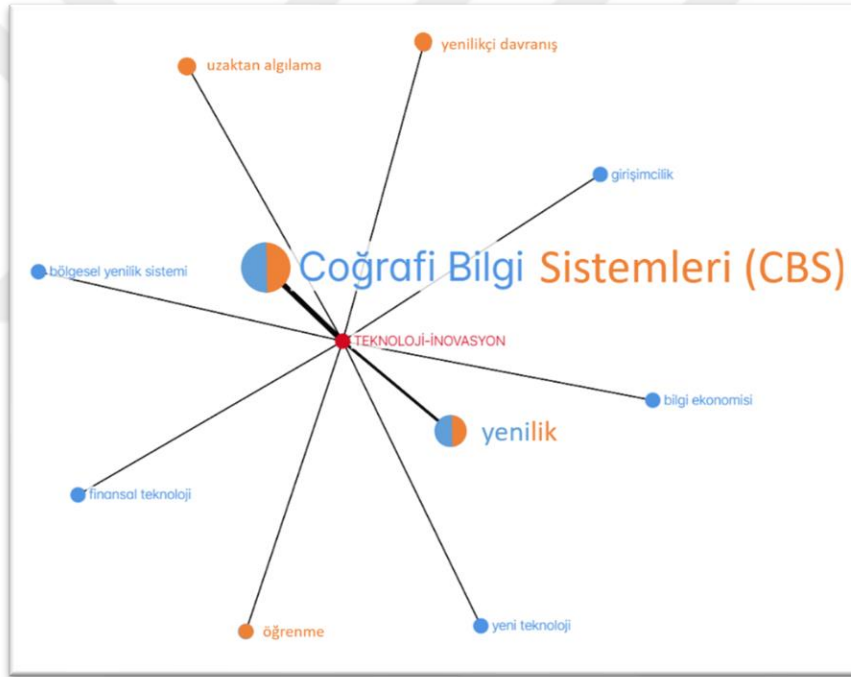
Şekil 3. 14 Yer-yöre teması

Şekil 3. 15 Turizm teması

Coğrafyacıların fiziki mekân ile var olması; çalışmalarını, araştırmalarını bu bağlamda ele alması yer-yöre temalı şemada okunabilmektedir. Coğrafya disiplini, beşerî coğrafya alanına değmeden araştırma alanını mutlak mekân üzerinden ören

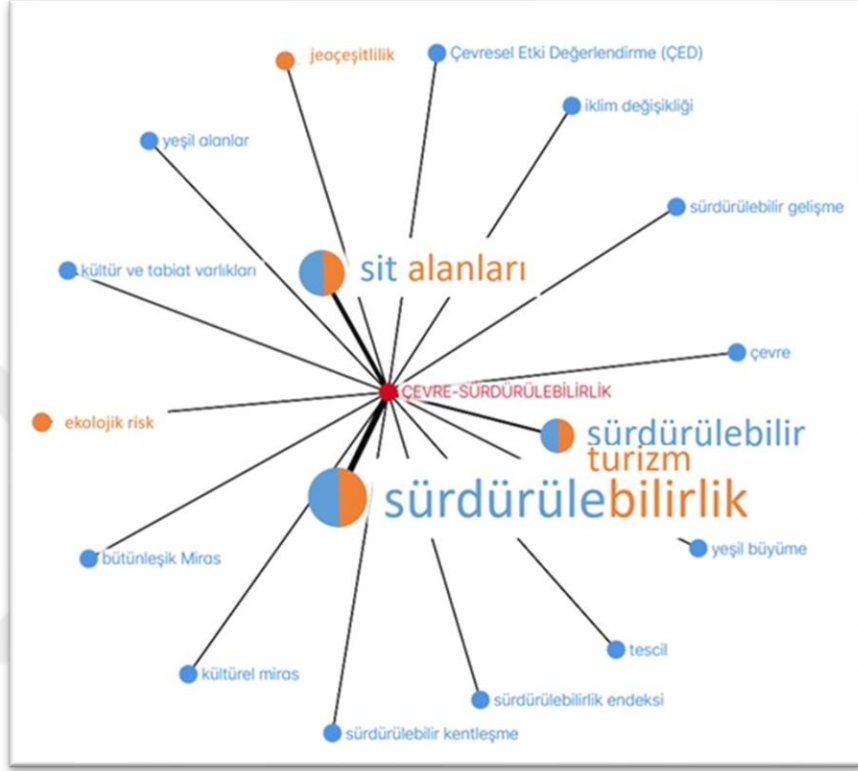
bir tartışma zemininde durmaktadır. Şemada da görüldüğü üzere fiziki mekânın coğrafya alanında bu kadar yoğun olması disiplinin kurum tartışmasında kurumu değil, mekânı öncülleyen bir coğrafya geleneğinin disiplinde hâkim olduğu sonucunu ortaya çıkarmaktadır. Planlama alanının ise kurum tartışmasını mekansallıktan bağımsız yapmadığını yer-yöre temasında kullandığı İzmir, Sulukule, tarihi yarımada, Hilvan gibi anahtar sözcükler ışığında söylemek mümkündür. Planlama, kurum tartışmalarında mekânı başrole koymadan ancak mekânsal ilişkiyi de dikkate alarak bir araştırma disiplini içerisinde yer-yöre temasında bir diğer dikkat çekici nokta ise Antalya'nın baskın çıkmasıdır. Bu durum, turizm temalı çalışmalarda yoğunluğun fazla olması sebebiyle beklenen bir sonuçtur.

Şekil 3. 16 Teknoloji-inovasyon teması

Bu temada ise hem planlama hem de coğrafya disiplini son yirmi yılda bilgisayar teknolojilerinin meslek alanlarına dahil olmasına eşit derecede maruz kalmıştır ve iki disiplin de bu teknolojik gelişmeye benzer oranda uyum sağlamıştır. Örneğin günümüzde coğrafyacılar da plancılar da çok yoğun bir şekilde coğrafi bilgi sistemlerinin olanaklarından faydalanarak mesleğini icra etmektedirler. Ayrıca iki disiplinin üniversitelerde verilen eğitimde bu teknoloji ile ilgili derslere yer vermesi planlama ve coğrafyanın teknolojik gelişimleri yakalamak için çabaladığı

sonucunu ortaya çıkarmaktadır. Bu durum yukarıdaki şemada da görüldüğü üzere yapılan araştırmalara da sıkça konu olmuştur. Planlama ve coğrafya alanlarının teknolojik gelişmeleri benimseyip bu konuda yatkınlığını ortaya koymasının sonucu olarak iki disiplinin teknoloji-inovasyon teması bağlamında ortak bir zeminde hareket ettiğini görmekteyiz.

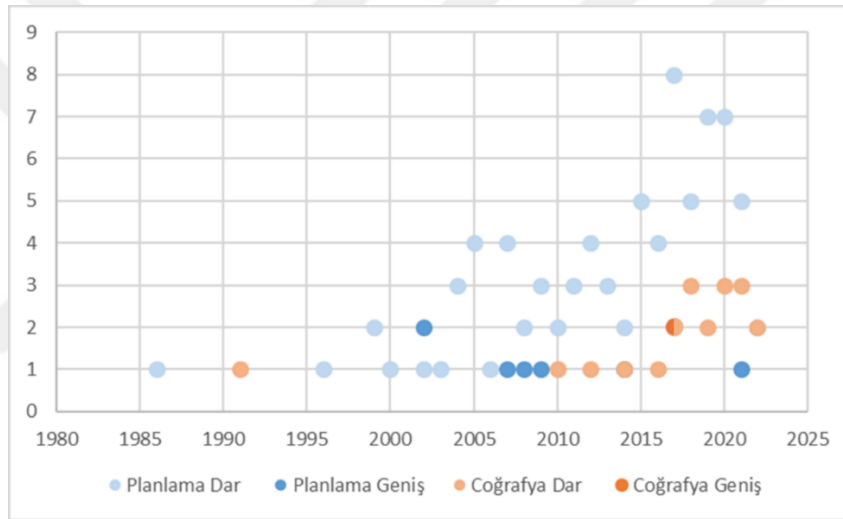

Şekil 3. 17 Çevre- sürdürülebilirlik teması

Çevre ve sürdürülebilirlik konusu çok makro bir tema olması nedeniyle iki disiplinin de kayıtsız kalamayacağı bir çerçeve olarak ilgili şemada da görüldüğü üzere anahtar sözcükler diğer temalara göre nispeten daha eşit bir dağılım göstermektedir. Ancak disiplin temasında olduğu gibi koruma alanında yapılan çalışmaların sayıca fazla olması ve planlamanın bu alanda çok sayıda araştırmaya yer vermesi; sit alanları, tescil, kültürel miras, bütünlük miras, kültür ve tabiat varlıkları gibi koruma alanında sıkça kullanılan anahtar sözcükleri planlama alanının benimsediği, kullanmak durumunda bulunduğu karşımıza çıkmaktadır.

3.4 Yıllara Göre Kurum Kavramının Ele Alış Biçimi

Kurum ile ilgili çalışmaların yıllara göre seyrini gösteren grafikte de görüldüğü üzere 2000’li yıllardan sonra hem planlama hem de coğrafya alanlarında hazırlanan yüksek lisans ve doktora tezleri kapsamında kurum konusu ile ilgili araştırmalarda belirgin bir artış gözlemlenmektedir (Şekil 3.18). Yine bu grafiğe göre tez sayısı ile paralellik gösteren durum, planlama disiplinin coğrafya disiplinine göre kurum kavramını geniş perspektif ile ele aldığı çalışmalara daha fazla yer verdiğidir. Dolayısıyla planlama disiplininin evrensel literatürdeki gelişimlere zamanında tepki verdiğini ve genel eğilimi takip ettiğini söylemek mümkündür.

Şekil 3. 18 Planlama ve coğrafya tezlerinde yıllara göre kurum kavramının ele alış biçimi

3.5 Bölüm Sonucu

Bu bölümde planlama ve coğrafya alanlarında kurum temalı tez çalışmalarının içeriği ve nicel verileri yorumlanarak ortaya çıkan sonuçlar değerlendirilmiştir. Bu doğrultuda kurumun ele alınış biçiminde planlama ve coğrafya disiplinlerinin farklılaştığı noktaları özetlemek gerekirse planlama disiplini coğrafya disiplinine oranla kurum temasına daha fazla ilgi duymaktadır. Bu nicel sonucun yanısıra tez içeriklerine dair yapılan analizde tez çalışma konusunda yine planlama alanında coğrafya alanına göre kurumu merkeze alan çalışmaların oransal olarak daha fazla yer bulduğunu söylemek gerekir. Coğrafya tezlerinde kurum daha çok ikincil

planda kalmaktadır. Aynı durum dar/geniş ayrımı için tekrar etmektedir. Kurum ile ilgili yeni araştırma gündemini takip eden planlama alanı araştırmalarında aktör-yapı bağlamında kurum, normlar, rutinler ve iş yapma pratikleri (kurumsal derinlik) gibi yeni kavram setleri yer almaktadır. Coğrafya disiplini çalışmalarında az sayıda olsa bile bu kavram setlerinden bazılarını görmekteyiz. Bu da disiplinin yeni araştırma gündemini sınırlı kesimlerce de olsa takip ettiğini ortaya koymaktadır.

Anahtar kelimelerin tasnif edilerek iki disiplin arasındaki farklılaşmayı incelemeye olanak sağlayan yukarıdaki şemalara dair çarpıcı sonuçların görüldüğünü belirtmek gerekir. Coğrafya araştırmalarının birikimi sınırlı bir alanda içe dönük bir şekilde oluşmuştur. Bugün geldiği noktada ise bazı araştırmacıların çabaları, eleştirileri ve çalışma konuları göz önünde bulundurulursa Türkiye’de coğrafya disiplininin kabuğunu kırmaya başladığı söylenebilir. Disiplinin geldiği bu durumu Yavan’ın 2019 yılında yaptığı çalışma sonucunda elde ettiği bulgu da desteklemektedir. Bu bulguya göre 2005-2015 yılları arasında coğrafyacıların uluslararası yayın performansı eskiye göre 9 kat artmıştır. Planlama araştırmalarının birikimini gördüğümüz yukarıdaki şemalarda kavramların çeşitliliği ve sayısı açısından zengin bir yelpaze görmekteyiz.

Bu tez, mekânı odağına alan planlama ve coğrafya disiplinlerinin kurum temasını ele alış biçimlerindeki farklılaşmaları Türkiye’de yapılan doktora ve yüksek lisans tez çalışmaları üzerinden eleştirel bir perspektifle ortaya koymaktadır. Çalışmada iki disiplinin karşılaştırılması yalnızca kurum kavramı üzerinden yapılmıştır. Bu kavramın seçilme nedeni kurumun, interdisipliner bir kavram olarak iki disiplinin de çalışma konularında yer alması ve giderek çok sayıda araştırmalara konu olmasıdır. Bu durum, kavramın gerek tanımını gerekse ampirik araştırmalarda kullanılacak yöntemi çok çeşitli hale getirmiştir. Bu çok sayıda olma hali kurumun hala kabul gören tek bir tanımının olmadığını ve operasyonelleştirilemediğini ortaya koymaktadır. Kurumun kavramsallaştırılması ve ampirik olarak incelenmesinde zorluklar vardır. Ancak geniş kesimlerce kabul gören tanımlar, araştırmalar vardır.

Bu tez çalışması kapsamında North’un (1990) formel ve informal kurum ayrımından yararlanılarak kurum, dar ve geniş ayrımında ele alınmıştır. Bu ayrımın dışında kalan üçüncü bir yeni yaklaşım literatürde kabul görmeye başlamıştır. Son on yılda özellikle bölgelerin gelişiminde kurumun rolünü açıklamada geleneksel teorilerin yetersiz kaldığını belirten araştırmalarda formel ve informal tanımların eksik kaldığını ve bu doğrultuda kurum tanımının revize edildiği, aynı zamanda kurum konusunu ele alacak ampirik araştırmalarda kritik noktalara vurgu yapıldığı incelenmiştir. Bathelt ve Glückler (2014) ile Glückler ve Lenz (2016)’in öncüsü olduğu bu yeni tartışma gündemi incelendiğinde kurum konusu önceki yaklaşımlardan farklı olarak *“karşılıklı beklentilere dayanan istikrarlı sosyal uygulama biçimleri”* şeklinde tanımlanmıştır. Bu tanımda kurum, hem kurallar, hem düzenlemeler hem de informal sosyal normlar gibi daha geniş kapsamda ortaya konmuştur. Glückler ve Lenz (2016), önceki araştırmalarda kurumsal perspektifin politikadan bağımsız olamayacağını vurgular. Yazarlar ampirik araştırmalarda politika oluşturma kurumsal yapılara nasıl cevap

verdiğini ve tersi durum olarak kurumsal yapıların da politikalara nasıl cevap verdiğini anlamının önemine değinmektedir. Aynı zamanda bu araştırmaların yapılırken sosyal ilişkilerin gömülü olması nedeniyle politikanın uygulanacağı bağlamın da dikkat edilmesi gerektiğini belirtmektedirler. Bu yönüyle kurum araştırmalarındaki boşluğa katkı sunmak istemektedirler.

Tez kapsamında yapılan analizler doğrultusunda çalışmanın sonucunda elde edilen bulgulara dair değerlendirmeler şunlardır:

Kurum konulu 110 adet doktora ve yüksek lisans tez çalışmalarının %80'i planlama alanında, geriye kalan %20'lik dilim ise coğrafya alanında yazılmıştır. Kurum kavramı ve kurumsal yaklaşımlarla ilgili konuları coğrafyacılar çok, plancılar sahiplenmektedir.

Planlama ve coğrafya tez çalışmalarında nitelik açısından da farklılaşmalar vardır. Kurum, her iki disiplinin de kendi bağlamına, ilgi alanına, benimsediği yöntem ve güncel tartışma zeminine göre yorumlayarak kullandığı bir kavramdır. Coğrafya disiplininde kurum sözcüğünü ağırlıklı olarak idari bir aktör karşılarken; planlama alanı kurumu, idari aktör; yasal-yönetmelik çerçeve; normlar, rutinler, iş yapma pratikleri; aktör-yapı olarak da görebilmektedir.

Planlama alanının kurum tartışmalarına yapacağı katkı gelecek yıllarda da devam edecek gibi görünmektedir. Özellikle son yıllarda kurumu geniş çerçeveden ele alan çalışmaların sayısındaki artış bu öngörüğü desteklemektedir.

İki disiplinin farklılaşmasına dair çarpıcı sonuçları gördüğümüz bir diğer belirleyici parametre anahtar sözcüklerin sayısı ve çeşitliliğidir. 3.3 bölümünde ayrıntılı ele alınan bu farklılıklara dair genel bir bulgu söylemek gerekirse; planlama camiasının araştırma heybesinde biriktirdiği kavramlar, kavram setleri ve terminoloji coğrafya disiplinine göre oldukça zengindir. Coğrafyacılar sınırlı bir çalışma alanında faaliyet yürütmekte iken plancılar, araştırma konusu seçiminde doğası gereği interdisipliner olma yönünü koruyan bir hatta varlığını sürdürmektedir.

Bu farklılaşmaların temel nedeni 2.2 ve 2.3 bölümlerinde anlatıldığı üzere planlama ve coğrafya disiplinlerinin tarihsel süreç içerisindeki gelişim evrelerinin farklı seyredilmesi ile ilişkilidir. Coğrafya 1940-1960 yılları arasında gelişim için

iyi bir fırsat yakalasa da *“1960’lardan sonra bir kopuş ve içine kapanma sürecine girmiştir”* (Tekeli, 2012 s. 386). Planlama disiplini ise Cumhuriyetin ilanından günümüze dek Türkiye ve dünyadaki sosyal, siyasi ve ekonomik yapıda meydana gelen değişimlere tepki veren istikrarlı bir gelişim göstermiştir. Özellikle 2000’li yıllardan sonra Türkiye’nin küreselleşme olgusuna entegrasyonu ve bilgi teknolojisinin gelişmesi ile planlama camiasında çok sayıda yeni tartışmalar gündeme gelmiş ve bu doğrultuda çeşitli araştırmalar yapılmıştır. Bu nedenledir ki kurum teması etrafında gelişen tartışmalar ve gündemler planlama alanının ilgisini çekmiştir ve bu ilgi doğrultusunda disiplinde bu konuda araştırmalar yer bulmuştur. Coğrafya disiplininin araştırma alanının 1960’lardan başlayarak daralmaya başlaması ve yayınlarını çoğunlukla fiziki coğrafya üzerinden yapması (Yavan, 2005) coğrafya biliminin sosyal bilimlere olan mesafesi ve Cumhuriyetin kuruluşundan beri ulus devletin kendisine yüklediği ulusal misyon ile ilişkilidir (Perouse, 2012). Bir diğer neden ise coğrafyaya göre şehir ve bölge planlama ile fen-mühendislik bilimlerindeki gelişmelerin etkisi daha fazla olmuştur. Bu da coğrafyanın bugün geldiği durumu doğrudan etkilemiştir (Özgür ve Yavan, 2013). Bugün uluslararası bilim camiasında fiziki coğrafyayı jeologlar, beşerî coğrafyayı ise şehir ve bölge plancıları coğrafyacılar daha fazla temsil etmektedir (Yavan, 2019). Perouse (2012) da Türkiye’deki coğrafya alanına dair yazdığı makalesinde coğrafi tartışmaların plancılar, çevre mühendisleri, ekonomistler ve siyaset bilimciler tarafından yapıldığını vurgulamaktadır. Coğrafya bilimi, bugün *‘hala çoğunlukla başkaları tarafından yapılan bir bilim’* durumundadır (Yavan, 2012 s.4).

Son söz olarak bu sonuçların kurumsal perspektif ile ele alınan çalışmalar üzerinden yapılan değerlendirme neticesinde ortaya çıktığını vurgulamak gerekir. Dolayısıyla başka bir kavram üzerinden iki disiplinin karşılaştırılacağı çalışmalarda bu sonuçları desteklemeyen farklı bulgular ortaya çıkabilir. Ayrıca bu tez çalışmasının yöntem açısından çeşitli zorluklar içerdiğini ve çalışma yönteminin subjektif bir değerlendirme ile belirlendiğini belirtmekte fayda vardır. Başka bir araştırmacı aynı veri setlerini kullanarak yöntem bağlamında ayrı bir yol haritası ile bu bulguları çeşitlendirebilir veya bu bulguların dışında farklı sonuçları ortaya koyabilir. Bu öznel değerlendirme sonucunda ortaya çıkan bu çalışmanın

gerek coğrafya ve planlama disiplini gerekse de diğer disiplinlerin karşılaştırılmasını sağlayacak gelecek çalışmalara ön ayak olması beklenmektedir.

- Aktan C.C. & Aktan S.C., (2019). Organizasyonlar Ve Kurumlar, Kurallar ve Kurumların Rolü, Fonksiyonları Ve Önemi. *Organizasyon Ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 11(1), 65-82.
- Âmin, A. & Thrift, N. (1994). *Globalisation, Institutions and Regional Development in Europe*. Oxford: Oxford Üniversitesi Yayınları.
- Âmin, A. & Thrift, N. (1995). Globalization, Institutional Thickness and the Local Economy. P. Healy, S. Cameron, A. Davoudi (Der), *Managing Cities: The New urban Context* içinde (ss. 92-108). Chichester: Wiley Yayınları.
- Asheim, B.T. & Gertler, M.S. (2005). The geography of innovation: regional innovation systems. J. Fagerberg, D. Mowery, R. Nelson (Der), *The Oxford Handbook of Innovation* içinde (ss. 291-317). Oxford: Oxford Üniversitesi Yayınları.
- Bathelt, H. & Glückler, J. (2014). Institutional Change in Economic Geography. *Progress in Human Geography*, 38(3), 340-63.
- Boschma, R & Frenken, K. (2006). Why is evolutionary economic geography not an evolutionary science? Towards an evolutionary economic geography. *Journal of Economic Geography*, 6, 273-302.
- Coulson, A. & Ferrario, C. (2007). Institutional Thickness: Local Governance And Economic Development in Birmingham, England. *International Journal of Urban and Regional Research*, 31(3), 591-615.
- Farole, T., Rodríguez-Pose, A., & Storper, M. (2011). Human geography and the institutions that underlie economic growth. *Progress in Human Geography*, 35, 58-80.
- Demircan K. & Oğuztimur S. (2019). Metro Hatlarının Konut Fiyatlarına Etkisine İlişkin Literatür Taraması. *Megaron*, 14(3), 417-431. doi: 10.14744/MEGARON.2019.04875
- Dunford, M., Aoyama, Y., Campolina Diniz, C., Kundu, A., Limonov, L., Lin, G., Liu, W., Park, S. O., & Turok, I. (2016). Area development and policy: An agenda for the 21st century. *Area Development and Policy*, 1, 1-14.
- Hodgson, G. M. (2006). What are institutions?. *Journal of Economic Issues*, 40, 1-25.
- Glückler, J. (2020). Institutional Context and Place-Based Policy: The Case of Coventry & Warwickshire. *Growth and Change*, 51(1), 234-55. <https://doi.org/10.1111/grow.12362>.
- Glückler, J. & Lenz, R. (2016). How Institutions Moderate the Effectiveness of Regional Policy: A Framework and Research Agenda. Investigaciones Regionales, *Journal of Regional Research*, 36, 255-77.

- Kaygalak, İ. (2013). Kurumsal Ekonomik Coğrafya Yaklaşımı: Tanımı, Kavramsal Çerçevesi Ve İçeriği. Ertuğ Öner (Der.), *Prof.Dr.Asaf Koçman'a Armağan* içinde (ss. 347-360). İzmir: Ege Üniversitesi Yayınları.
- MacLeod, G. (1997). Institutional Thickness and Industrial Governance in Lowland Scotland. *Area*, 29 (4), 299-311.
- MacLeod, G. (2001). Beyond Soft Institutionalism: Accumulation, Regulation, and Their Geographical Fixes. *Environment and Planning A: Economy and Space*, 33(7), 1145-1167.
- Martin, R. (1994). Economic theory and human geography. D.Gregory, R.L. Martin & G.E. Smith (Der.), *Human Geography: Society, Space and Social Science* içinde (ss. 21-53). Basingstoke: Macmillan Yayınları.
- Martin, R. (2000). Institutional Approaches in Economic Geography. E. Sheppard, T.J. Barnes (Der.), *A Companion to Economic Geography* içinde (ss. 77-94). Oxford ve Malden MA: Blackwell Yayınları.
- Mitchell, K. (2000). Networks Of Ethnicity. E. Sheppard, T.J. Barnes (Der.), *A companion to Economic Geography* içinde (ss. 392-407). Oxford ve Malden MA: Blackwell Yayınları.
- North, D. (1990). *Institutions, Institutional Change and Economic Performance*. Princeton, NJ Cambridge: Cambridge University Press.
- Olsson, O. (1999). A Microeconomic Analysis of Institutions. Working Papers in Economics, *Department of Economics Göteborg University*, 25, 1-25.
- Pérouse, J.F. (2012). *Türkiye’de coğrafyanın yansımaları* (N. Yavan & S. Acar, Çev.). *Coğrafi Bilimler Dergisi*, 10(1), 1-8.
- Pınarcıoğlu, M.M & Işık, O. (2004). *Yeni Kalkınmacılık: Bölgesel Kalkınmada Arayışlar*. Şanlıurfa: GAP-GİDEM Yayınları.
- Raco, M. (1998). Assessing Institutional Thickness in the Local Context: A Comparison of Cardiff and Sheffield. *Environment and Planning A: Economy and Space*, 30, 975-996.
- Sanchez, J. L., Aparicio-Amador, J. & Alonso-Santos, J. L. (2010). The shift between worlds of production as an innovative process in the wine industry in Castile and Leon (Spain). *Geoforum*, 41(3), 469-478.
- Storper, M. (1995). The Resurgence of Regional Economies, Ten Years Later: The Region as a Nexus of Untraded Interdependencies. *European Urban and Regional Studies*, 2(3), 191-221.
- Storper, M. & Salais, R. (1997). *Worlds of Production: The Action Frameworks of the Economy*. Cambridge, Mass: Harvard University Press.
- Şenalp, M. G. (2007). Dünden bugüne kurumsal iktisat. Eyüp Özveren (Der.), *Kurumsal İktisat* içinde (ss. 45-93). Ankara: İmge Kitabevi.
- Tekeli, İ. (2010). *Türkiye’nin Kent Planlama ve Kent Araştırmaları*. İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları.

- Tekeli, İ. (2012). Türkiye’de Coğrafyacıların Çok Pradigmalı Bir Coğrafya Dünyasında Yaşamayı Öğrenmesi Gerekliyor, *TÜCAUM VI. Coğrafya Sempozyumu Bildiriler Kitabı* içinde (s. 382-388). Ankara: TÜCAUM.
- Tekeli, İ. (2013). Türkiye’de Bölge Planlamanın Öyküsü ve Beşeri Coğrafyayla İlişkisi Üzerine. *Beşeri Coğrafya Dergisi*, 1(1), 39-50.
- Williamson, O., E. (1990). A Comparison of Alternative Approaches to Economic Organization. *Journal of Institutional and Theoretical Economics*, 146(1), 61-71.
- Yavan, N. (2005). SCI Ve SSCI Bağlamında Türkiye’nin Coğrafya Biliminde Uluslararası Yayın Performansının Karşılaştırmalı Analizi: 1945-2005. *Coğrafi Bilimler Dergisi*, 3(1), 27-55.
- Yavan, N. (2019). Türkiye’deki Coğrafyacıların Uluslararası Yayın Performansı (1945-2015): Son 10 Yılda (2005-2015) Ne Değişti?. *International Journal of Geography and Geography Education*, 39, 121-150.
- Yazan, S. & Bekaroğlu, E. (2018). Türk Coğrafyacılığının Disipliner İlişkileri Üzerine Ampirik Bir Araştırma. *Coğrafi Bilimler Dergisi*, 16, 37-67.
- Yavan, N. (2005). SCI Ve SSCI Bağlamında Türkiye’nin Coğrafya Biliminde Uluslararası Yayın Performansının Karşılaştırmalı Analizi: 1945-2005. *Coğrafi Bilimler Dergisi*, 3(1), 27-55.
- Yolal Eroğlu, M. (2018). Kurumsal İktisatta Açılan Yeni Bir Pencere: Douglass C. North Perspektifinden Kurumların Değerlendirilmesi. *Optimum Ekonomi ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 5(2), 163-178.
- Zlygosteva, K. (2020). *Change of Mindset Institutional theory and local economic development policies: A case study of Stockholm municipality’s new Business Policy*. (Yüksek Lisans Tezi).
- <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1444532/FULLTEXT01.pdf>
- Zukauskaitė, E., Trippel, M. & Plechero, M. (2017). Institutional Thickness Revisited. *Economic Geography*, 93(4), 325-345.

A

LİTERATÜRDE KULLANILAN YÖNTEM İLE VERİ TEMİNİ VE KAPSAMI

Sayı No	Tez adı	Yılı	Alanı	Tez Düzeyi	Anahtar Kelimeler	Yazar	Özet
1	İmaratla ilgili bağlamaların gelişimi ve değerlendirilmesi	1986	Planlama	Doktora	Kent planlama, Kentleşme, Konut politikaları, Türkiye, İmarat	AHMET LÜTFİ ÜZEL	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
2	Olur'un beşeri ve iktisadi coğrafyası	1991	Coğrafya	Doktora	Beşeri coğrafya, Ekonomik coğrafya, Erzurum-Olur	SALIHA TÜZEMEN	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
3	Kültür ve tabiat varlıklarının koruma kurullarının işleyişinde bir örnek olay incelenmesi: Edirne KIVKK	1996	Planlama	Yüksek Lisans	Edirne, Koruma	ELİF ÖRNEK	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
4	Turizmin çevresel etkilerinin değerlendirilmesi ve çevre duyarlı sürdürülebilir turizm modeli	1999	Planlama	Doktora	Sürdürülebilir turizm, Turizm, Çevre, Çevresel etki değerlendirme	FUAT GÜNDÜZ	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
5	İstanbul metropoliten alanında alışıveriş mekanlarının dönüşümü ve yeni alışveriş merkezlerinin oluşumu (1839-1996)	1999	Planlama	Doktora	Alışıveriş merkezleri, Metropoliten alan, İstanbul	HÜLYA BERKİMEN YAKAR	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
6	Doğal, tarihsel ve arkeolojik alanların turizm potansiyelinin belirlenmesi: Göller bölgesi örneği	2000	Planlama	Doktora	Arkeolojik alanlar, Göller bölgesi, Turizm	ALİ TÖRK	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
7	Teknolojinin yenileyen firmalarda iş gücü pazarının dönüşümü: İstanbul basım ve yayın sektörü örneği	2002	Planlama	Doktora	Yeni Teknoloji, Ekonomik Sosyal ve Kurumsal Yapı, Üretim Organizasyonu, İşgücü Süreci, İşgücü Pazarı, Yer Değiştirme	FATMA ÇETİNKAYA ERDOĞANARAS	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
8	Türkiye'de şube bankacılığının yeni coğrafyası	2002	Planlama	Doktora	Para Coğrafyası, Bankacılık Coğrafyası, Parametrik Mekansal Süreçler, Şube Bankacılığı ve Finansal Teknoloji	OĞUZ ÖZBEK	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
9	Bölgesel/ yerel ekonomik gelişmenin kurumsal yönleri	2002	Planlama	Doktora	Yerel ekonomik gelişme, yeni kurumsallaşma, kurumsal ekonomi, evrimci ekonomi, sanayi bölgeleri, sosyo-mekansal, sosyo-ekonomik coğrafya	TANYEL ÖZELÇİ	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
10	Kentsel yenilemede bir araç olarak dönüşüm projeleri	2003	Planlama	Doktora	Dönüşüm, Kent planlama, Kentsel koruma, Kentsel yenileme, Projeler, İstanbul-Haliç	YAŞAR DİLEK ERDEN	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp

Sayı No	Tez adı	Yılı	Alanı	Tez Düzeyi	Anahtar Kelimeler	Yazar	Özet
11	Kent planlamada bilgi teknolojilerinin kurumsal uygulamaları; Büyükşehir belediyelerinden örnekler	2004	Planlama	Doktora	—	KORAY VELİBEYOĞLU	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
12	Toplumsal sorunların çözümüne yönelik olarak yeni bir kurumsal yapı, kent enstitileri	2004	Planlama	Yüksek Lisans	Enstitü, Metropoli, Göç, Eğitim, Koreselasyon	YASEMİN SOLMAZ	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
13	Avrupa Birliği'ne aday ülkelerin bölgesel politikadaki ulusal ve altulusal kurumsal yapıları ve Avrupa Birliği'nin bölgesel politikalarına etkisi	2004	Planlama	Yüksek Lisans	Avrupa Birliği, Bölgesel Politikalar, Aday Ülkeler, Kurumsal Yapılar, Yeni Bölgeselleştirme, Finansal Araçlar	CENK MEHMET OĞUZSOY	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
14	Taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarının korunmasında planlama-koruma ilişkisi üzerine yeni bir sistem önerisi	2005	Planlama	Doktora	Kentsel Koruma, Koruma Amaçlı Planlama, Korumada Etkin Olan Aktörler, Planlama-Koruma Sistemi	ELİF ÖRNEK ÖZDEN	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
15	Yenilenebilir enerji teknolojilerinin planlama yaklaşımı ile kentlere entegrasyonu: İzmir ili jeotermal ve rüzgar enerjisi potansiyelleri örneği	2005	Planlama	Doktora	—	ZEYNEP PEKER	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
16	Koruma olgusu ve kültür ve tabiat varlıklarını koruma kurullarının yaklaşımları	2005	Planlama	Yüksek Lisans	koruma, kültür ve tabiat varlıkları, kültürel miras, Kültür ve Turizm Bakanlığı, 1710-2863-3386-5226 sayılı kanunlar, Koruma Yüksek Kurulu, Koruma Bölge Kurulu, UNESCO, Venedik Tüzüğü, Anıtlar Kanunu, Nizamnamesi, arkeolojik-doğal-kentsel-tarihi sit, KUDEB, bakım-onarım, koruma amaçlı imar planı, tescil	DİDEM RESULOĞLU	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
17	Sınırları ılgırlığı ve yerel yönetimlerin kurumsal kapasite sorunları	2005	Planlama	Yüksek Lisans	—	CEREN ÖZGEN	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
18	Türkiye'de metropoliten bölge ölçeğinde stratejik mekansal planlama sürecinin kurumsal kapasitenin geliştirilmesi bakımından değerlendirilmesi	2006	Planlama	Doktora	Stratejik mekansal planlama, Metropoliten bölge ölçeği, Kurumsal kapasitenin geliştirilmesi	REYHAN YILDIZ	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
19	Özellikle kentsel planlamaya etkileri: Türkiye örneği (Ankara)	2007	Planlama	Doktora	Özellikle kentsel planlamaya etkileri, Kamu Yaratıcı, Piyasa Yönelimli Yaklaşım, Piyasa Yönelimli Yaklaşım, Kentsel Mekanın (Yeniden) Üretimi	ŞİRİN GÜLCEN EREN	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
20	İmar planlarında yetki kuraları ve Danıştay kararları örneğinde; planlamada karşılaşılan yetki sorunları ile çözüm yolları	2007	Planlama	Yüksek Lisans	Planlama, İmar Planları, İmar Planlarında Genel ve Özel Yetki Kuralları, Planlama Karşılaşılan Yetki Sorunları	YUSUF ALTINTAŞ	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp

Sayı No	Tez adı	Yılı	Alanı	Tez Düzeyi	Anahtar Kelimeler	Yazar	Özet
21	Bölge planlama politikaları ve bir araç olarak kalkınma ajansları	2007	Planlama	Yüksek Lisans	bölge planlama politikaları, kurumsal yapılar, bölgesel kalkınma ajansları	DİLCU GÖNÜL	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
22	Yönetim mekanizmasının kentsel dönüşüm algısı ve uygulamaları üzerindeki etkisi: İngiltere, Almanya ve Türkiye örnekleri	2007	Planlama	Yüksek Lisans	Kentsel dönüşüm, yönetim mekanizması, mevzuat, kurumsal araç, proje aktörleri	İLKİN GÜNEŞ ERASLAN	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
23	Turizm odaklı yerel ekonomik kalkınma kapsamında kurumsal sağlamlığın değerlendirilmesi: Beyazın örneği	2007	Planlama	Yüksek Lisans	Turizm, yerel ekonomik kalkınma, kurumsal sağlamlık	TUĞBA AYDIN	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
24	Demiryolları mülkiyetinde yer alan atıl taşınmazların değerlendirilmesine ilişkin model önerisi	2008	Planlama	Doktora	Demiryolları, Atıl taşınmaz, Değerlendirme	FERAY SEVGİLİ	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
25	Yerel ve küresel ağların turizm firmaları ve kümelerindeki rolü: Antalya örneği	2008	Planlama	Doktora	Turizmde Kalkınma, Ağlar, Turizm Kurumları, Kurumsal Derinlik, Turizm Kümeleri	HİLAL ERKUŞ ÖZTÜRK	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
26	Entegre su kaynakları yönetimi planlaması: Konya kapalı havzası örneği	2008	Planlama	Yüksek Lisans	Sürdürülebilirlik, Entegre Yaklaşım, Havza Ölçeği, Halk Katılımı, Kapasite Artırımı	EMİNE GÜLEŞİN SALMANER	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
27	İstanbul kentsel bölgesinde sürdürülebilir gelişme bağlamında havza planlama ve yönetim yaklaşımı: Küçükçekirgeç göl havzası örneği	2009	Planlama	Doktora	Sürdürülebilir gelişme	HALE MAMUNLU	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
28	Kırsal kalkınma açısından sosyal sermayenin önemi: Şanlıurfa-Hilvan örneği	2009	Planlama	Doktora	Sosyal sermaye, sosyal ağlar, kırsal kalkınma, Şanlıurfa-Düzyazı 2 Bölgesi, Hilvan	SEMIN ÇAĞDAŞ TUBA İNAL ÇEKİÇ	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
29	Kentsel servislerin etkili sunumu için Dünya Bankası projelerinin kurumsal değerlendirilmesi	2009	Planlama	Doktora	Kurumsallaşma, Kurumsal Değerlendirme, Dünya Bankası, Kentsel Servis Yönetimi, Uluslararası Projeler	TURGAY ALBAYRAK	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
30	Türkiye'de kentsel dönüşüm uygulamalarında süreç ve aktörler: Sulukule örneği	2009	Planlama	Yüksek Lisans	Kentsel dönüşüm, kentsel yenileme, 5366 sayılı yasa, katılım, Sulukule	EVİRİM YILMAZ	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp

Sayı No	Tez adı	Yılı	Alanı	Tez Düzeyi	Anahtar Kelimeler	Yazar	Özet
31	Bir planlama stratejisi olarak arkeolojik envanterleme ve kentsel arkeolojik değer yönetimi: İzmir Tarihî Kent Merkezi	2010	Planlama	Doktora	kentsel arkeoloji, önleyici arkeoloji, kültürel miras yönetimi, arkeolojik kayıt ve envanterler	AYŞEGÜL ALTINÖRS ÇIRAK	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
32	Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin jeomorfolojik ve uygulamalı jeomorfolojik etüdü	2010	Coğrafya	Doktora	Coğrafi bilgi sistemleri, Coğrafi etüd, Jeomorfoloji, Jeomorfolojik özellikler, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti	SİBEL KUTOĞLU	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
33	Mersin bölgesel yenilik stratejisinin sosyal ve kurumsal etkileri: Paydaşların perspektifinden	2010	Planlama	Yüksek Lisans	Yenilik Odaklı Bölgesel Politikalar, Bölgesel Yenilik Sistemi, Kurumsal Yapı, Ağlar, Mersin Bölgesel Yenilik Stratejisi	HÜLYA METİN	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
34	Kalkınma ajanslarının bölge planlama sürecindeki yeri, İzmir Kalkınma Ajansı 2010-2013 İzmir Bölge Planı örneği	2011	Planlama	Yüksek Lisans	Bölge planlama, Bölgesel Kalkınma Ajansları, İzmir Kalkınma Ajansı	MESUT BURGAÇ BURAK	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
35	Kalkınma ajanslarının kurumsal kapasitesinin incelenmesi: Türkiye ve Avrupa Birliği ülkeleri arasında karşılaştırma	2011	Planlama	Yüksek Lisans	Bölgesel kalkınma	GÜLİN TUNCA	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
36	İzmir Kalkınma Ajansında kurumsal performansın değerlendirilmesi	2011	Planlama	Yüksek Lisans	bölgesel kalkınma politikası, kurumsallaşma, kurumsal kapasite, Kalkınma Ajansı	FEYZA ELDENİZ	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
37	Arazi kullanım planlaması sürecinin su kaynakları yönetimi ile bütünleştirilmesi-Küçük Menderes Nehri drenaj havzasının analizi-Türkiye	2012	Planlama	Doktora	...	RABİA BOLPOSTA	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
38	Türkiye'de gecekondular yerleşmelerinin dönüşümünün kurumsal analizi: Ankara Şentepe örnek çalışması	2012	Planlama	Doktora	Kentsel dönüşüm, kentsel yenileme, kentsel yeniden geliştirme, kurumsallaştırma, gecekondular, enformel konut	YELDA ÖZDEMİRLİ	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezDetay.jsp?Id=3TOPWZia17QCfD8m6DA&no=1P0wXuu17u7wH_w00KGHXA
39	Türkiye'de termal turizm mekansal ve kurumsal boyutları: Nevşehir Kozaklı Termal Turizm Merkezi örneği	2012	Planlama	Yüksek Lisans	Termal Turizm, Kaplıcalar, Spa ve Sağlıklı Yaşam, Planlama	HATİCE SEDA AZAKLI	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
40	Türkiye'de kentsel dönüşümde kurumsal yapılar ve katılım sorununa eleştirel bir bakış	2012	Planlama	Yüksek Lisans	Kentsel Dönüşüm, Katılım, Kurumsal Yapılar, Yasal Çerçeve	GÜLCAN GÜL	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp

Sayı No	Tez adı	Yılı	Alanı	Tez Düzeyi	Anahtar Kelimeler	Yazar	Özet
41	Toplu konut uygulamalarının kentsel gelişime etkileri ve kullanıcıların memnuniyet düzeylerinin araştırılması (Diyarbakır örneği)	2012	Coğrafya	Yüksek Lisans	TOKİ, Kentselme, Toplu Konut, Kentsel RANT, Diyarbakır	MEHMET SAMİ ZÜMRÜT	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
42	Metropoliten alanlarda planlama - kentsel gelişimin yönetimi ilişkisi ve bir izleme değerlendirme model önerisi	2013	Planlama	Doktora	Kent planlama	İREM AYRANCI	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
43	Mekansal planlama ve tasarım sürecinde engellilik	2013	Planlama	Yüksek Lisans	—	ÖZGE ÇELİK	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
44	Entegre nehir havza yönetimi: Büyük Menderes nehir havzası örneği	2013	Planlama	Yüksek Lisans	Sürdürülebilirlik, Nehir Havzası, Entegre Kalkınım, Entegre Nehir Havza Yönetimi, Büyük Menderes Nehir Havzası	ÇİĞDEM ÖZONAT	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
45	Sınır bölgelerinde yönetim süreçlerinin dönüşümü: Sınır ötesi işbirlikleri üzerinden bir okuma	2014	Planlama	Doktora	—	ERVİN SEZGİN	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
46	Sürdürülebilir kalkınma kapsamında Madra Dağı'nın doğal ve beşerî kaynaklarının değerlendirilmesi	2014	Coğrafya	Doktora	Dağ, dağlık alan, sürdürülebilir kalkınma, kırsal kalkınma, arazi örtüsü/kullanımı değişimi, Kozak havzası, Madra Dağı	ALPER UZUN	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
47	Bilgi ekonomisiyle değişen kurumsal yapı: Türk Üniversiteleri örneği	2014	Planlama	Yüksek Lisans	Bilgi ekonomisi, Bölge ekonomisi, Dünya (üniversitesi)	VUSLAT BOZDAĞ	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
48	Stratejik mekansal planlama ve düzenleyici geleneksel planlamanın katılım, eylem projeleri ve esneklik boyutlarında incelenmesi - Bursa ili örneği	2014	Planlama	Yüksek Lisans	Strateji, Stratejik Mekânsal Planlama, Kenislik, Esneklik	SERPİL ŞİMŞEK DENİZ	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
49	Kırsal kalkınma için bir model önerisi: Köy kümeleri	2015	Planlama	Doktora	kırsal alan, kırsal kalkınma, köy ve köy kümesi	ASLI AKÇİ	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
50	Türkiye'de 1980 sonrası planlamanın kurumsal değişim süreci ve mekansal etkileri: Trakya bölgesi örneği	2015	Planlama	Doktora	Bölgesel planlama, Kent planlama	ÖZDEMİR SÖNMEZ	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp

Sayı No	Tez adı	Yılı	Alanı	Tez Düzeyi	Anahtar Kelimeler	Yazar	Özet
51	Kent yönetimi ve planlama projelerinin kurumsal kapasite, proje yönetimi ve yenilikçilik boyutları: İstanbul'da İMP deneyimi	2015	Planlama	Doktora	—	ULAŞ AKIN	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
52	Risk algılamının zarar azaltma sürecindeki rolü: Samsun örneği	2015	Planlama	Yüksek Lisans	—	ÖZLEM TÜRKÖLMEZ NURDEMİR	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
53	Kentsel koruma alanlarındaki yasal ve kurumsal değişikliklerin tarihi çevreye etkisi – Karaköy Perşembe Pazarı bölgesi örneği	2015	Planlama	Yüksek Lisans	Koruma, Kentsel Koruma, Yenileme Alanı, Karaköy Perşembe Pazarı Bölgesi	MAHFUZ AKTAŞ	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
54	Küme oluşum ve gelişim sürecinde belirleyiciler: İstanbul mobilya sektörü örneği	2016	Planlama	Doktora	Ekonomik coğrafya, Kümeleme yöntemi	BURCU MÜDERRİSOĞLU	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
55	Merkeziyetçi bir gelenek içerisinde bölgesel kurumlarda politika kapasitesini anlamak için bir çerçeve önerisi: Türkiye'de kalkınma ajansları örneği	2016	Planlama	Doktora	Devletin Dönüşümü, Yeniden Ölçekleme, Politika Kapasitesi, Bölgesel Kalkınma Politikaları, Türkiye'de Kalkınma Ajansları	GÖKHAN YALÇIN	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
56	Türkiye illerinin bilgi kenti olma potansiyelinin ölçülmesi	2016	Planlama	Doktora	—	SİNEM METİN KACAR	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
57	Jeopolitik açıdan sınır güvenliği: Uludere sınırı örneği	2016	Coğrafya	Doktora	Sınır Güvenliği, Siyasal Coğrafya, Jeopolitik, Uludere Sınırı, Kaçakçılık	BÜLENT ÖZTÜRK	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
58	Yerel ekonomik gelişme faktörlerinin algısal değerlendirmesi: TR41 ve TRC1 düzey 2 bölgeleri	2016	Planlama	Yüksek Lisans	—	EBRU KURT	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
59	Sınır bölgelerinde sosyo- mekansal etkileşim ve yönetim: Türkiye'nin AB ve Gürcistan sınır bölgeleri	2017	Planlama	Doktora	Sınır Bölgeleri, Sınır Yönetişimi, Sosyal Ağ Analizi	EMRAH SÖYLEMEZ	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
60	Bütünleşik kıyı alanları yönetimi bağlamında turizmin sürdürülebilirliği: Güney Antalya turizm gelişim projesi	2017	Planlama	Doktora	Sürdürülebilir Kalkınma, Sürdürülebilirlik, Çevre, Sürdürülebilir Turizm, Kıyı, Yeşil Büyüme, Bütünleşik Kıyı Alanları Yönetimi, İklim Değişikliği ve Turizm	HÜLYA ÖRS	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp

Sayı No	Tez adı	Yılı	Alanı	Tez Düzeyi	Anahtar Kelimeler	Yazar	Özet
61	2000-2017 yılları arasında Türkiye’de kentsel dönüşüm politikası: Kartal sanayi alanı dönüşümü vakası	2017	Planlama	Doktora	–	MIRAY ÖZKAN EREN	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
62	Kentsel planlama sürecinde mülkiyet haklarının değerlendirilmesinde kullanılabilecek bir uygulama arazı önerisi	2017	Planlama	Doktora	–	NALAN ÖZBİLEN	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
63	İstanbul’da neoliberal kentleşme dinamikleri: Kamu yararı ve kentsel rejim analizi	2017	Planlama	Doktora	Kent planlama, Kentsel planlama, Kentsel politika, Özel ve kamusal yarar	SEÇİL ÖZALP	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
64	Yerel yönetimlerin farklı bilgi tabanlarına sahip sektörlerde bilgi, öğrenme ve yenilik süreçlerine etki: Eskişehir örneği	2017	Coğrafya	Doktora	Bölgesel kalkınma, Coğrafi özellikler, Coğrafya, Ekonomik coğrafya, Ekonomik kalkınma, Eskişehir, Yenilik, Yenilikçi davranış, Öğrenme	FATİH ALTUĞ	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
65	Kütahya kentinin sosyo-ekonomik yapısı ve gelişiminde Dumlupınar Üniversitesi’nin etkileri	2017	Coğrafya	Doktora	Dumlupınar Üniversitesi, Sosyo-ekonomik etkiler, Kütahya	MEHMET ALİ TOPRAK	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
66	Kalkınmada ve rekabetteki girişimci derneklerinin rolü: Kayseri örneği	2017	Coğrafya	Doktora	Bölgesel kalkınma, Dernekler, Ekonomik coğrafya, Ekonomik kalkınma, Kalkınma, Kayseri, Rekabet politikaları, Yeni kurumsal iktisat, Örgütsel girişimcilik, Örgütsel girişimcilik	SUAT TUYSUZ	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
67	Bakırçay Havzası’nda ekolojik risk karakterizasyonuna dayalı havza yönetimi	2017	Coğrafya	Doktora	Havza Yönetimi, Ekolojik Risk, Karakter Analizi, Coğrafi Bilgi Sistemleri, Uzaktan Algılama, Bakırçay Havzası	ŞEVKİ DANAÇIOĞLU	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
68	Türkiye tekstil sektörü kümelerinde rekabetçilik analizi	2017	Planlama	Yüksek Lisans	–	ÖZLEM EVKURAN AKSOY	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
69	Kentsel dönüşüm: Yerel yönetimlerin kentsel dönüşüm mevzuatına yönelik kurumsal yapıları ve kapasiteleri	2017	Planlama	Yüksek Lisans	–	YAVUZALP TÜFEKÇİ	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
70	Koruma ve planlama anlayışının değişimi: İstanbul Tarihî Yarınada’da 2005-2012 planları karşılaştırması	2017	Planlama	Yüksek Lisans	Koruma Amaçlı İmar Planı, Koruma Kurulu, Kentsel ve Tarihî Sit, Tarihî Yarınada, Turizm Bölgesi, Yenileme Alanı, Yenileme Kurulu	SELDA YILDIRIM BURMA	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp

Sayı No	Tez adı	Yılı	Alanı	Tez Düzeyi	Anahtar Kelimeler	Yazar	Özet
71	Türkiye’nin Avrupa Birliği’ne uyum sürecinde Avrupa Birliği destekli bölgesel kalkınma programları: Bölgesel politika ve planlama yaklaşımları temelinde bir çözümleme	2018	Planlama	Doktora	Bölgesel politika, güzerahı bağımlılığı, bölgesel kalkınma programları, hibe	DENİZ AKKAHVE	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
72	Konaklama sektörü tedarik ilişkilerinin analizi: Alanya örneği	2018	Planlama	Doktora	–	GÜLİZ SALİHOĞLU	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
73	Sürdürülebilir kent planlama ve kentsel kalkınma için bir politika paradigması olarak kentsel dayanıklılık: İstanbul örneği	2018	Planlama	Doktora	–	ZEYNEP DENİZ YAMAN GALANTINI	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
74	Artvin ilinin ekoturizm potansiyeli ve sürdürülebilir yönetimi	2018	Coğrafya	Doktora	Artvin, Ekoturizm, Sürdürülebilir turizm, Sürdürülebilirlik, Turizm coğrafyası, Turizm potansiyeli	ÇAĞLAR KIVANÇ KAYMAZ	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
75	Farklılaşan sosyo-ekonomik yapının meydanlardaki kullanıcı tercihi ve meydan tasarımına etkisinin değerlendirilmesine yönelik yöntem önerisi: Bursa örneği	2018	Planlama	Yüksek Lisans	alt kademe meydan tasarımı, sosyo-ekonomik yapı, meydan yönetimi, mekansal kalite, kullanıcı tercihi, faktör analizi	GÖKÇE ŞAHİN	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
76	Türkiye’nin potansiyel ikinci kademe şehirlerinin belirlenmesi ve performans analizi	2018	Planlama	Yüksek Lisans	Bölgesel eşitsizlik, Bölgesel farklılıklar, Bölgesel politikalar, Kümeleme analizi, Kümeleme yöntemi	BÜŞRA GEZER	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
77	Sürdürülebilir kentleşme endeksi modeli önerisi: İstanbul örneği	2019	Planlama	Doktora	Sürdürülebilir kentleşme, Sürdürülebilirlik endeksi	CEM AYIK	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
78	Beşeri sermaye ve mekansal çekicilik: Beşeri sermaye akımlarının mekansal belirleyicileri nelerdir?	2019	Planlama	Doktora	Beşeri sermaye, Bölgesel planlama, Mekansal ekoturizm yaklaşımı, Sosyo-mekansal ilişkiler, İç göçler, İç göçü	DİLCU GÖNÜL	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
79	Mahalleli dönüşümün 'kurtarıcı'ndan kurtarmak: Sarıyer Mahallelerinin mücadelelerinden esinlenen bir yaklaşım önerisi, mahalle planlaması	2019	Planlama	Doktora	Mahalle, mahalle planlaması, kentsel dönüşüm, katılımcı yönetim, Sarıyer, Sarıyer Mahalleleri Birliği	KUMRU ÇILGIN	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
80	Geç Osmanlı Erken Cumhuriyet döneminde değişen kent dokusunun süreklilik bağlamında incelenmesi; 1944 öncesi/sonrası Manisa	2019	Planlama	Doktora	Kent morfolojisi	MÜGE AYDIN	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp

Sayı No	Tez adı	Yılı	Alanı	Tez Düzeyi	Anahtar Kelimeler	Yazar	Özet
81	Şehir coğrafyası açısından Erbaa	2019	Coğrafya	Doktora	Lokasyon, geçekundu, şehirleşme	YUSUF YILMAZ	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
82	Enerji sistemindeki çok düzeyli değişim çerçevesinde toplum-politika geri bildirim döngülerinin tasarlanması	2019	Planlama	Yüksek Lisans	enerji değişimi, sosyo-teknik değişim, çok-düzeyleli perspektif, geri bildirim döngüleri	AYŞE VELİOĞLU	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
83	İstanbul'da finansal teknoloji sektörünün farklılaştırılmış bilgi tabanı ve yakınlık tartışmaları açısından incelenmesi	2019	Planlama	Yüksek Lisans	Yenilik	ŞEYDA NUR ÖZEL AKGÖL	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
84	Bütünleşik miras alanları için yönetim modeli önerisi: Troya tarihi milli parkı örneği	2019	Planlama	Yüksek Lisans	Alan Yönetimi, Bütünleşik Miras, Yönetim Planı, Yönetim Planlaması	ŞAZİYE BAL	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
85	Salda Gölü ve çevresinin turizm çekicilikleri	2019	Coğrafya	Yüksek Lisans	Salda Gölü, Doğal Sır, Alternatif Turizm, Sürdürülebilir Turizm, Maltdivler	TOLGA ERYILMAZ	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
86	Neoliberal ekonomi politikalarının planlama kurumsal yapılandırmasına etkisi: Konut arsası geliştirme süreci bağlamında bir analiz	2020	Planlama	Doktora	–	GÜNEŞ UYANIKER	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
87	Bölgesel eğitisi gelişme ve Türkiye'de liberalleşme	2020	Planlama	Doktora	–	NİDA KAMİL ÖZBOLAT	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
88	Göçle oluşmuş yaşama bölgelerine yönelik dönüşüm projelerinde müzakereler	2020	Planlama	Doktora	Kentsel dönüşüm projesi, müzakere, İzmir	SENEM TEZCAN	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
89	Havran Çayı Havzası'nın (Balıkesir) uygulamalı jeomorfolojisi	2020	Coğrafya	Doktora	Jeomorfoloji, Uygulamalı Jeomorfoloji, Havran Çayı, Balıkesir	YUNUS EMRE MUTLU	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
90	Koruma alanlarında yapı uygulamaları: İmar Bansı'nın tarihi yarımada üzerindeki etkileri	2020	Planlama	Yüksek Lisans	Kent planlama, Kentsel koruma, İmar afi, imar hukuku	DEMET KOLAY	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp

Sayı No	Tez adı	Yılı	Alanı	Tez Düzeyi	Anahtar Kelimeler	Yazar	Özet
91	Afet sonrası toplanma alanlarının analizi: Denizli örneği	2020	Planlama	Yüksek Lisans	Afet Yönetimi, Şehir Planlama, Toplanma Alanı, CBS, Kentsel Açık ve Yeşil Alanlar	ARZU PALAZCA	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
92	Korunan alanların planlamasında karşılaşılan yetki karmaşaları: Kubad-Abad sarayı örneği	2020	Planlama	Yüksek Lisans	Koruma, Korunan Alan, Koruma Amaçlı İmar Planı, Korunan Alan Yönetimi, Kubad-Abad Sarayı, Planlama Süreci, Yetki Karmaşası	MÜRSEL KARTAL	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
93	Türkiye'de jeolojik mirasın korunması üzerine analitik bir çerçeve	2020	Planlama	Yüksek Lisans	Jeolojik miras, kültürel Jeoloji, jeolojik koruma, koruma planlaması	HATİMET TARAKCIO	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
94	Finike ilçesinin ekonomik coğrafyası	2020	Coğrafya	Yüksek Lisans	Ekonomik Faaliyetler, Ekonomik Faaliyet Sorunları, Ekonomik Coğrafya, Finike, Antalya	CEM KARAOĞLAN	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
95	Kumluca ilçesinde meydana gelen doğal afetlerin sosyo-ekonomik etkileri	2020	Coğrafya	Yüksek Lisans	Doğal Afet, Yerel Halk, Sosyo-ekonomik Etki, Kumluca, Antalya	ŞERİFE GÜNEY	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
96	Yenilikçi girişimcilik için kurulum nasıl önemlidir? Bölgesel ölçekte bir araştırma	2021	Planlama	Doktora	Kurumlar, Düzenleyici, Normatif, Kültürel, Yenilikçi Girişimcilik	İSMAIL DEMİRDAG	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
97	Yaratıcı ekonominin yeni formları: İstanbul'daki yaratıcı merkezler	2021	Planlama	Doktora	Bilgi ekonomisi, Kent planlama, Mobil ofis, Yaratıcı ekonomi, Yeni ekonomi	MELTEM PARLAK	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
98	XIX. yüzyılda ve XX. yüzyıl başında doğal, sosyo-ekonomik ve politik olayların İstanbul'un mekansal gelişimine etkileri	2021	Planlama	Doktora	–	MERVE ÖZBAY KINACI	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
99	Sürdürülebilir kalkınmada su havzası yönetimi ve mekansal planlama ilkesi	2021	Planlama	Doktora	–	SAHAR POUYA	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
100	Muğla'nın Jeoturizm kaynakları ve değerlendirilme olanakları	2021	Coğrafya	Doktora	Jeoturizm, Jeopark, Turizm Coğrafyası, Muğla, Jeomiras, Jeokoruma, Jeoçevrelilik	BEKİR DERİNÖZ	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp

Sayı No	Tez adı	Yılı	Alanı	Tez Düzeyi	Anahtar Kelimeler	Yazar	Özet
101	Melen Çayı Havzası'nın coğrafi planlanması ve entegre havza yönetimi	2021	Coğrafya	Doktora	Melen Çayı Havzası, Entegre Havza Yönetimi, Coğrafi Planlama, Su Yönetimi, Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS), SWOT Analizi.	MEHMET AKİF TAŞ	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
102	Giresun ili dağlık alanlarında sürdürülebilir kalkınma	2021	Coğrafya	Doktora	Sürdürülebilir Kalkınma, Dağlık Alanlarda Sürdürülebilir Kalkınma, Giresun, Giresun Dağları	YUSUF KIZILKAN	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
103	Kamu kurum ve kuruluşlarında emlak yönetiminin kentsel gelişmeye etkileri: Anavutköy örneği	2021	Planlama	Yüksek Lisans	Emlak, emlak yönetimi, kamu, kamu kurumu, kent, kentleşme, kentsel gelişme	ALİ HEKİMOĞLU	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
104	İstanbul'da kiralık konutlar için ödenabilirlik analizi	2021	Planlama	Yüksek Lisans	Kira, Kiracılık, Kiralama, Konut piyasası, Konut politikaları	SAFİYE ÖZGE SUBAŞI	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
105	Coğrafi planlama ve havza yönetimi açısından Porsuk Çayı Havzası	2022	Coğrafya	Doktora	Porsuk Çayı Havzası, coğrafi planlama, havza yönetimi, SWOT analizi	AYŞE NUR UZUN TURAN	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
106	Çamburnu (Ordu) ile Gölburnu (Giresun) arasındaki kıyı jeomorfolojisi ve arazi kullanımı	2022	Coğrafya	Doktora	Kıyı kullanımı, arazi kullanımı, kıyı jeomorfolojisi, antropojenik jeomorfoloji	CÜNEYT AKTAŞ	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
107	Kentsel dönüşüm finansmanının stratejik yönetimi	2022	Planlama	Yüksek Lisans	Devlet politikaları, Finansal strateji, Finansal yönetim, Kamu politikaları, Kentsel dönüşüm, Kentsel politika, Maliye politikaları, Yönetim stratejileri	BÜŞRA ÖZBEN	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
108	Düşük karbonlu hareketliliğin yönetimi: Mersin örneği	2022	Planlama	Yüksek Lisans	—	ÖMER KURŞAT BOZKURT	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
109	Ünye şehir sellerinin zarar görülebilirlik yöntemi ile incelenmesi	2018	Coğrafya	Yüksek Lisans	Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS), Tazın, Zarar Görebilirlik, Doğal Afet	FATİH OCAK	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp
110	Türkeli (Aydın, Marmara - Balıkesir) adasının kıyı kullanımı ve planlaması	2018	Coğrafya	Yüksek Lisans	Kıyı Kullanımı ve Planlaması, Sürdürülebilir Kullanma, Aşağı Adası, Kıyı Kanunu	DERYA OK	https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp

B

LİTERATÜRDE KULLANILAN YÖNTEM İLE ELDE EDİLEN VERİLERİN İÇERİK ANALİZİNİ GÖSTEREN BİLGİLER

Sıra No	Yılı	Alanı	Tez Düzeyi	Yazar	Doğrudan/ Dolaylı	Kurumun Ele Alış Biçimi	Neye Vurgu Yapıldığı	Anahtar Kelimeler	Anahtar Kelime Sayısı	tema1 YER-YÖRE	tema2 YÖNETİŞİM- AKTÖRLER ARASI İLİŞKİLER	tema3 BÖLGE- KALKINMA	tema4 ÇEVRE- SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK	tema5 YAPILI ÇEVRE- KENTSEL DÖNÜŞÜM	tema6 TURİZM	tema7 TOPLUM	tema8 TEKNOLOJİ- İNOVASYON	tema9 YÖNTEM- YAKLAŞIM	tema10 NORMLAR DİSİPLİN	tema11	tema12
1	1986	Planlama	Doktora	AHMET LÜTFİ UZEL	Dolaylı			Kent planlama, Kentleşme, Konut politikaları, Türkiye, İmar affı	5	Türkiye				Korut politikaları, İmar affı, Kentleşme						Şehir planlama	
2	1991	Coğrafya	Doktora	SALIHA TÜZEMEN	Dolaylı			Beçeri coğrafya, Ekonomik coğrafya, Erzurum-Olur	3	Erzurum- Olur										Beçeri coğrafya	
3	1996	Planlama	Yüksek Lisans	ELİF ÖRNEK	Dolaylı			Edirne, Koruma	2	Edirne										Kentsel Koruma	
4	1999	Planlama	Doktora	FUAT GÜNDÜZ	Dolaylı			Sürdürülebilir turizm, Turizm, Çevre, Çevresel etki değerlendirme	4				Sürdürülebilir turizm, Çevre, Çevresel etki değerlendirme (ÇED)								
5	1999	Planlama	Doktora	HÜLYA BERKMEN YAKAR	Dolaylı			Alışveriş merkezleri, Metropolen alan, İstanbul	3	İstanbul		metropolen bölge		Alışveriş merkezleri							
6	2000	Planlama	Doktora	ALİ TÜRK	Dolaylı			Arkeolojik alanlar, Göller bölgesi, Turizm	3	Göller bölgesi					Turizm						Arkeolojik alanlar
7	2002	Planlama	Doktora	FATMA ÇETİNKAYA ERDOĞANARAS	Doğrudan	Geniş	AkU- Yapı Bağlamında Kurum	Ekonomik Sosyal ve Kurumsal Yapı, Üretim Organizasyonu, İşgücü Söreci, İşgücü Pazarı, Yer Değişimi	6							İşgücü Piyasası, Sosyo-ekonomik yapı	Yeni Teknoloji			Üretim Organizasyonu	
8	2002	Planlama	Doktora	OĞUZ ÖZBEK	Dolaylı			Para Coğrafyası, Bankacılık Coğrafyası, Pazarın Mekansal Süreci, Şube Bankacılığı, Finansal Teknoloji	5								Finansal Teknoloji			Bankacılık Coğrafyası	
9	2002	Planlama	Doktora	TANYEL ÖZELÇİ	Doğrudan	Geniş	Normlar, Rutinler, İş Yapma Pratikleri	Yerel ekonomik gelişme, yeni kurumsallaşma, kurumsal ekonomi, evrimci ekonomi, sanayi bölgeleri, sosyo-mekansal, sosyo-ekonomik coğrafya	3			sanayi bölgeleri, Yerel ekonomik gelişme							kurumsal İktisat, Evrimci İktisat		
10	2003	Planlama	Doktora	YAŞAR DİLEK ERDEN	Dolaylı			Dönüşüm, Kent planlama, Kentsel koruma, Kentsel yenileme, Projeler, İstanbul-Haliç	6	İstanbul- Haliç										Kentsel koruma	Proje

Sıra No	Yılı	Alanı	Tez Düzeyi	Yazar	Doğrudan /Dolaylı	Kurumun Ele Alış Biçimi	Neye Vurgu Yapıldığı	Anahtar Kelimeler	Anahtar Kelime Sayısı	tema1 YER-YÖRE	tema2 YÖNETİŞİM- AKTÖRLER ARASI İLİŞKİLER	tema3 BÖLGE- KALKINMA	tema4 ÇEVRE- SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK	tema5 YAPILI ÇEVRE- KENTSEL DÖNÜŞÜM	tema6 TURİZM	tema7 TOPLUM	tema8 TEKNOLOJİ- İNOVASYON	tema9 YÖNTEM- YAKLAŞIM	tema10 NORMLAR DİSİPLİN	tema11	tema12
11	2004	Planlama	Doktora	KORAY VEİRBEOĞLU	Doğrudan	Dar	Yönetişim-İdari Aktör	–	5		Enstitü, Metropol, Göç, Eğitim, Küreselleşme	Metropol				Göç, Eğitim				Küreselleşme	
12	2004	Planlama	Yüksek Lisans	YASEMİN SOLMAZ	Doğrudan	Dar	Yönetişim-İdari Aktör	Enstitü, Metropol, Göç, Eğitim, Küreselleşme	5		Enstitü	Metropol				Göç, Eğitim				Küreselleşme	
13	2004	Planlama	Yüksek Lisans	CENK MEHMET ÖĞÜZSOY	Doğrudan	Dar	Yönetişim-İdari Aktör	Avrupa Birliği, bölgesel Politikalar, Aday Ülkeler, Kurumsal Yapılar, Yeni Bölgelleşme, Finansal Araçlar	6		Avrupa Birliği, Aday Ülkeler, Kurumsal Yapılar	Yeni Bölgelleşme, Bölgesel Politikalar								Finansal Araçlar	
14	2005	Planlama	Doktora	ELİF ÖRNEK ÖZDEN	Dolaylı			Kentsel Koruma, Koruma Amaçlı Planlama, Korumada Etkin Olan Aktörler, Planlama-Koruma Sistemi	4		Aktör									Koruma Amaçlı İmar Planları	
15	2005	Planlama	Doktora	ZEYNEP PEKER	Dolaylı			–													
16	2005	Planlama	Yüksek Lisans	DİDEM RESULOĞLU	Dolaylı			Koruma, kültür ve tabiat varlıkları, Kültür ve Turizm Bakanlığı, 1710-2863-3386-5226 sayılı kanunlar, Koruma Bölge Kurulu, UNESCO, Venedik Yoluğu, Asar-ı Atika Nizamnamesi, arkeolojik-ölçü, kentsel-tarihi sit, KÜDES, bakım-onarım, koruma amaçlı imar planı, tescil	15		Kültür ve Turizm Bakanlığı, Koruma Kurulu, UNESCO, KÜDES		kültür ve tabiat varlıkları, kültürel miras, sit alanları, tescil						kentsel koruma	yasal çerçeve, bakım-onarım, koruma amaçlı imar planı	
17	2005	Planlama	Yüksek Lisans	CEREN ÖZGEN	Doğrudan	Dar	Yönetişim-İdari Aktör	–													
18	2006	Planlama	Doktora	REYHAN YILDIZ	Doğrudan	Dar	Yönetişim-İdari Aktör	Stratejik mekansal planlama, Metropolen bölge ölçeği, Kurumsal kapasitenin geliştirilmesi	3		Kurumsal Kapasite									Stratejik mekansal planlama	
19	2007	Planlama	Doktora	ŞİRİN GÜLCEN FREN	Dolaylı			Özellikle, Kamu Yarası, Piyasa Eleştirel Yaklaşım, Piyasa Yönelimli Yaklaşım, Kentsel Mekânı (Yeniden) Üretimi.	5		Özellikle			Kentsel dönüşüm				Eleştirel Yaklaşım, Piyasa Yönelimli Yaklaşım			
20	2007	Planlama	Yüksek Lisans	YUSUF ALTINTAŞ	Dolaylı			Planlama, İmar Planları, İmar Planlarında Genel ve Özel Yetki Kuralları, Planlama Karşılıklı Yetki Sorunları	4		Yetki Karşılığı								planlama	Genel ve Özel Yetki Kuralları,	

										tema1	tema2	tema3	tema4	tema5	tema6	tema7	tema8	tema9	tema10	tema11	tema12
Sayı No	Yılı	Alanı	Tez Düzeyi	Yazar	Doğrudan /Dolaylı	Kurumun Ele Alış Biçimi	Neye Vurgu Yapıldığı	Anahtar Kelimeler	Anahtar Kelime Sayısı	YER-YÖRE	YÖNETİŞİM- AKTÖRLER ARASI İLİŞKİLER	BÖLGE- KALKINMA	ÇEVRE- SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK	YAPILI ÇEVRE- KENTSEL DÖNÜŞÜM	TURİZM	TOPLUM	TEKNOLOJİ- İNOVASYON	YÖNTEM- YAKLAŞIM	NORMLAR DİSİPLİN		
21	2007	Planlama	Yüksek Lisans	DİLCU GÖNÜL	Doğrudan	Der	Yönetişim-İdari Aktör	bölge planlama politikaları, kurumsal yapılar, bölgesel kalkınma ajansları	3		kurumsal yapılar, bölgesel kalkınma ajansları	bölgesel politikalar									
22	2007	Planlama	Yüksek Lisans	İLKİN GÖNES ERASLAN	Doğrudan	Der	Yönetişim-İdari Aktör	Kentsel dönüşüm, yönetim mekanizması, mevzuat, kurumsal araç, proje aktörleri	5		yönetim mekanizması, kurumsal araç, aktör		Kentsel dönüşüm								Yasal Çerçeve
23	2007	Planlama	Yüksek Lisans	TUĞBA AYDIN	Doğrudan	Geniş	Normlar, Rutinler, İş Yapma Pratikleri	Turizm, yerel ekonomik kalkınma, kurumsal sağlamlık	3			yerel ekonomik gelişme			Turizm				kurumsal sağlamlık		
24	2008	Planlama	Doktora	FERAY SEVGİLİ	Dolaylı			Demiryolları, Azıl taşınmaz, Değerlendirme	3					Azıl taşınmazlar, İşlev kazandırma							Demiryolları
25	2008	Planlama	Doktora	HİLAL ERKÜŞ ÖZTÜRK	Doğrudan	Geniş	Normlar, Rutinler, İş Yapma Pratikleri	Turizmde Kalkınma, Ağlar, Turizm Kurumları, Kurumsal Davranış, Turizm Kültürleri	5		Network, Turizm Kurumları	Turizm Eksenli Kalkınma			Turizm Kültürleri				Kurumsal Davranış		
26	2008	Planlama	Yüksek Lisans	EMİNE GÜLEŞİN SALMANER	Dolaylı			Sürdürülebilirlik, Entegre Yaklaşım, Havza Ölçeği, Halk Katılımı, Kapasite Artırımı	5			Havza Ölçeği	Sürdürülebilirlik								Kapasite Artırımı, Entegre Yaklaşım
27	2009	Planlama	Doktora	HALE MAMUNLU	Dolaylı			Sürdürülebilirlik gelişme	1				Sürdürülebilirlik gelişme								
28	2009	Planlama	Doktora	SEMİN ÇAĞDAS TUBA İNAL ÇEKİÇ	Doğrudan	Geniş	Aktör-Yapı Bağlamında Kurum	Sosyal sermaye, sosyal ağlar, kurumsal kalkınma, Şanlıurfa Düzey 2 Bölgesi, Hilvan	5	Şanlıurfa Düzey 2 Bölgesi, Hilvan	sosyal ağlar										
29	2009	Planlama	Doktora	TURGAY ALBAYRAK	Doğrudan	Der	Yönetişim-İdari Aktör	Kurumsallaşma, Kurumsal Değerlendirme, Dünya Bankası, Kentsel Servis Yönetimi, Uluslararası Projeler	5		Kentsel Servis Yönetimi, Dünya Bankası							Kurumsal Değerlendirme			proje, Kurumsallaşma
30	2009	Planlama	Yüksek Lisans	EVİM YILMAZ	Dolaylı			Kentsel dönüşüm, kentsel yenileme, 5366 sayılı yasa, katılım, Sulukule	5	Sulukule				Kentsel dönüşüm							Yasal Çerçeve, katılım

										tema1	tema2	tema3	tema4	tema5	tema6	tema7	tema8	tema9	tema10	tema11	tema12
Sayı No	Yılı	Alanı	Tez Düzeyi	Yazar	Doğrudan /Dolaylı	Kurumun Ele Alış Biçimi	Neye Vurgu Yapıldığı	Anahtar Kelimeler	Anahtar Kelime Sayısı	YER-YÖRE	YÖNETİŞİM- AKTÖRLER ARASI İLİŞKİLER	BÖLGE- KALKINMA	ÇEVRE- SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK	YAPILI ÇEVRE- KENTSEL DÖNÜŞÜM	TURİZM	TOPLUM	TEKNOLOJİ- İNOVASYON	YÖNTEM- YAKLAŞIM	NORMLAR	DİSİPLİN	DİĞER
31	2010	Planlama	Doktora	AYŞEGÜL ALTINÖRS ÇIRAK	Dolaylı			kentsel arkeoloji, öncülük arkeoloji, kültürel miras yönetimi, arkeolojik kayıt, envanterler	5		kültürel miras yönetimi										kentsel arkeoloji, envanter
32	2010	Coğrafya	Doktora	SİBEL KUTOĞLU	Dolaylı			Coğrafi bilgi sistemleri, Coğrafi etüd, Jeomorfoloji, Jeomorfolojik özellikler , Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti	5	Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti								Coğrafi etüd		Jeomorfoloji	
33	2010	Planlama	Yüksek Lisans	HÜLYA METİN	Doğrudan	Der	Yönetişim-İdari Aktör	Yenilik Odaklı Bölgesel Politikalar, Bölgesel Yenilik Sistemi, Kurumsal Yapı, Ağlar, Mersin Bölgesel Yenilik Stratejisi	5		Kurumsal Yapı, Ağlar	yerel ekonomik gelişme					Bölgesel Yenilik Sistemi				Mersin Bölgesel Yenilik Stratejisi
34	2011	Planlama	Yüksek Lisans	MESUT BURGAÇ BURAK	Dolaylı			Bölge planlama, Bölgesel Kalkınma Ajansları, İzmir Kalkınma Ajansı	3		Bölgesel Kalkınma Ajansları, İzmir Kalkınma Ajansı	Bölge planlama									
35	2011	Planlama	Yüksek Lisans	GÜLİN TUNCA	Doğrudan	Der	Yönetişim-İdari Aktör	Bölgesel kalkınma	1			Bölgesel kalkınma									
36	2011	Planlama	Yüksek Lisans	FEYZA ELDENİZ	Doğrudan	Der	Yönetişim-İdari Aktör	bölgesel kalkınma politikası, kurumsallaşma, kurumsal kapasite, Kalkınma Ajansı	4		kurumsallaşma, kurumsal kapasite, Kalkınma Ajansı	bölgesel politikalar									
37	2012	Planlama	Doktora	RABİA BOLPOSTA	Dolaylı			–													
38	2012	Planlama	Doktora	YELDA ÖZDEMİR	Doğrudan	Der	Yönetişim-İdari Aktör	Kentsel dönüşüm, kentsel yenileme, kentsel yerleşim, kurumsallaşma, kurumsal kapasite, envanterler, katılım	6					gecekondu							
39	2012	Planlama	Yüksek Lisans	HATİCE SEDA AZAKLI	Doğrudan	Der	Yönetişim-İdari Aktör	Termal Turizm, Kaplıcalar, Spa ve Sağlıkli Yaşam, Planlama	4						Termal Turizm,					planlama	Spa ve Sağlıkli Yaşam
40	2012	Planlama	Yüksek Lisans	GÜLCAN GÜL	Doğrudan	Der	Yönetişim-İdari Aktör ve Yasal-Yönetişim	Kentsel Dönüşüm, Katılım, Kurumsal Yapılandırma, Yasal Çerçeve	4		Kurumsal Yapı,			Kentsel Dönüşüm							Katılım, Yasal Çerçeve

										tema1	tema2	tema3	tema4	tema5	tema6	tema7	tema8	tema9	tema10	tema11	tema12
Sayı No	Yılı	Alanı	Tez Düzeyi	Yazar	Doğrudan /Dolaylı	Kurumun Ele Alış Biçimi	Neye Vurgu Yapıldığı	Anahtar Kelimeler	Anahtar Kelime Sayısı	YER-YÖRE	YÖNETİŞİM-AKTÖRLER ARASI İLİŞKİLER	BÖLGE-KALKINMA	ÇEVRE-SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK	YAPILI ÇEVRE-KENTSEL DÖNÜŞÜM	TURİZM	TOPLUM	TEKNOLOJİ-İNOVASYON	YÖNTEM-YAKLAŞIM	NORMLAR	DİSİPLİN	DİĞER
41	2012	Coğrafya	Yüksek Lisans	MEHMET SAMİ ZÜMRÜT	Dolaylı			TOKİ, Kentleşme, Toplu Konut, Kentisel RANT, Diyarbakır	5	Diyarbakır	TOKİ			Kentleşme Toplu Konut							Kentisel RANT
42	2013	Planlama	Doktora	İREM AYRANCI	Dolaylı			Kent planlama	1												
43	2013	Planlama	Yüksek Lisans	ÖZGE ÇELİK	Dolaylı			—													
44	2013	Planlama	Yüksek Lisans	ÇİÇDEM ÖZONAT	Dolaylı			Sürdürülebilirlik, Nehir Havzası, Entegre Yaklaşım, Entegre Nehir Havza Yönetimi, Büyük Menderes Nehir Havzası	5	Büyük Menderes Havzası	Entegre Nehir Havza Yönetimi	Nehir Havzası	Sürdürülebilirlik								Entegre Yaklaşım
45	2014	Planlama	Doktora	ERVİN SEZGİN	Doğrudan	Geniş	Aktör-Yapı Bağlamında Kurum	—													
46	2014	Coğrafya	Doktora	ALPER UZUN	Dolaylı			Dağ, dağlık alan, sürdürülebilir kalkınma, kırsal kalkınma, arazi örtüsü/kullanım değişimi, Kozak havzası, Madra Dağı	7	Kozak havzası, Madra Dağı											Dağlık Alan
47	2014	Planlama	Yüksek Lisans	VUSLAT BOZDAĞ	Doğrudan	Dar	Yönetmel-İdari Aktör	Bilgi ekonomisi, Bölge ekonomisi, Dünya Üniversitesi	3	Üniversite	Bölge ekonomisi,										Bilgi ekonomisi
48	2014	Planlama	Yüksek Lisans	SERPİL ŞİMŞEK DENİZ	Dolaylı			Strateji, Stratejik Mekanisel Planlama, Keskinlik, Esneklik	4											Stratejik Mekanisel Planlama	Strateji, Keskinlik, Esneklik
49	2015	Planlama	Doktora	ASLI AKCI	Dolaylı			kırsal alan, kırsal kalkınma, köy, köy kömesi	4			kırsal kalkınma, kırsal alan, köy kömesi									
50	2015	Planlama	Doktora	ÖZDEMİR SÖNMEZ	Doğrudan	Dar	Yönetmel-İdari Aktör	Bölgesel planlama, Kent planlama	2												

Sayı No	Yılı	Alanı	Tez Düzeyi	Yazar	Doğrudan/Dolaylı	Kurumun Ele Alış Biçimi	Neye Vurgu Yapıldığı	Anahtar Kelimeler	Anahtar Kelime Sayısı	tema1 YER-YÖRE	tema2 YÖNETİŞİM-AKTÖRLER ARASI İLİŞKİLER	tema3 BÖLGE-KALKINMA	tema4 ÇEVRE-SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK	tema5 YAPILI ÇEVRE-KENTSEL DÖNÜŞÜM	tema6 TURİZM	tema7 TOPLUM	tema8 TEKNOLOJİ-İNOVASYON	tema9 YÖNTEM-YAKLAŞIM	tema10 NORMLAR	tema11 DİSİPLİN	tema12 DİĞER
51	2015	Planlama	Doktora	ULAŞ AKIN	Doğrudan	Dar	Yönetmel-İdari Aktör	–													
52	2015	Planlama	Yüksek Lisans	ÖZLEM TÜRKÖLMEZ NURDEMİR	Dolaylı			–													
53	2015	Planlama	Yüksek Lisans	MAHFUZ AKTAŞ	Doğrudan	Dar	Yönetmel-İdari Aktör	Konuma, Kentisel Konuma, Yenileme Alanı, Karaköy Perşembe Pazarı Bölgesi	4	Karaköy Perşembe Pazarı Bölgesi				Kentsel Dönüşüm						Kentsel Konuma	
54	2016	Planlama	Doktora	BURCU MÜDERRİSOĞLU	Dolaylı			Ekonomik coğrafya, Kümeleme yöntemi	2									Kümeleme yöntemi			
55	2016	Planlama	Doktora	GÖKHAN YALÇIN	Doğrudan	Dar	Yönetmel-İdari Aktör	Devletin Dönüşümü, Yeniden Ölçeleme, Politika Kapasitesi, Bölgesel Kalkınma Politikaları, Türkiye’de Kalkınma Ajansları	5		Devletin Dönüşümü, Yeniden Ölçeleme, Kalkınma Ajansları										
56	2016	Planlama	Doktora	SİNEM METİN KACAR	Dolaylı			–													
57	2016	Coğrafya	Doktora	BÜLENT ÖZTÜRK	Dolaylı			Sınır Güvenliği, Siyasal Coğrafya, Jeopolitik, Uludere Sınırı, Kaçakçılık	5	Uludere Sınırı										Siyasi Coğrafya	Kaçakçılık, Sınır Güvenliği
58	2016	Planlama	Yüksek Lisans	EBRU KURT	Dolaylı			–													
59	2017	Planlama	Doktora	EMRAH SÖYLEMEZ	Dolaylı			Sınır Bölgeleri, Sınır Yönetimi, Sosyal Ağ Analizi	3		Sınır Yönetimi	Sınır Bölgeleri						Sosyal Ağ Analizi			
60	2017	Planlama	Doktora	HÜLYA ÖRS	Dolaylı			Sınır Bölgeleri, Sınır Yönetimi, Sosyal Ağ Analizi, Sürdürülebilir Kalkınma, Sürdürülebilirlik, Çevre, Sürdürülebilir Turizm, Kıyı, Yeşil Büyüme, Bütünleşik Kıyı Alanları Yönetimi, İklim Değişikliği, Turizm	9		Bütünleşik Kıyı Alanları Yönetimi		Sürdürülebilirlik, Yeşil Büyüme, İklim Değişikliği								Kıyı

										tema1	tema2	tema3	tema4	tema5	tema6	tema7	tema8	tema9	tema10	tema11	tema12
Sayı No	Yılı	Alanı	Tez Düzeyi	Yazar	Doğrudan/ Dolaylı	Kurumun Ele Alış Biçimi	Yenye Vurgu Yapıldığı	Anahtar Kelimeler	Anahtar Kelime Sayısı	YER-YÖRE	YÖNETİŞİM-AKTÖRLER ARASI İLİŞKİLER	BÖLGE-KALKINMA	ÇEVRE-SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK	YAPILI ÇEVRE-KENTSEL DÖNÜŞÜM	TURİZM	TOPLUM	TEKNOLOJİ-İNOVASYON YAKLAŞIM	NORMLAR	DİŞİPLİN	DİĞER	
61	2017	Planlama	Doktora	MIRAY ÜZKAN EREN	Dolaylı			--													
62	2017	Planlama	Doktora	NALAN ÖZBİLEN	Dolaylı			--													
63	2017	Planlama	Doktora	SEÇİL ÖZALP	Dolaylı			Kent planlama, Kentsel planlama, Kentsel politika, Özel ve kamusal yarar	4							Kamu yararı				Kentsel politika	
64	2017	Coğrafya	Doktora	FATİH ALTUĞ	Dolaylı			Bölgesel kalkınma, Coğrafi özellikler, Coğrafya, Ekonomik coğrafya, Ekonomik kalkınma, Eskişehir, Yenilik, Yenilikçi davranış, Öğrenme	9	Eskişehir		Bölgesel Kalkınma Politikası					Yenilik, Yenilikçi davranış, Öğrenme			Coğrafya	Coğrafi özellikler
65	2017	Coğrafya	Doktora	MEHMET ALİ TOPRAK	Dolaylı			Dumlupınar Üniversitesi, Sosyo-ekonomik etkiler, Kütahya	3	Kütahya	Üniversite					Sosyo-ekonomik etkiler					
66	2017	Coğrafya	Doktora	SUAT TUYSUZ	Doğrudan	Geniş	Normlar, Rutinler, İş Yapma Pratikleri	Bölgesel kalkınma, Demekler, Ekonomik coğrafya, Ekonomik kalkınma, Kalkınma, Kayseri, Rekabet politikaları, Yeni kurumsal İktisat, Örgütsel girişimcilik	9	Kayseri	Demekler, Örgütsel girişimcilik	Rekabet politikaları									
67	2017	Coğrafya	Doktora	ŞENKİ DANAĞÖĞÜLU	Dolaylı			Havza Yönetimi, Ekolojik Risk, Karakter Analizi, Coğrafi Bilgi Sistemleri, Ulaştırma Ağlama, Bakırçay Havzası	6	Bakırçay Havzası			Ekolojik Risk				Uzaktan Algılama	Karakter Analizi			
68	2017	Planlama	Yüksek Lisans	ÖZLEM EVKURAN AKSOY	Dolaylı			--													
69	2017	Planlama	Yüksek Lisans	YAVUZALP TUFEKÇİ	Doğrudan	Dar	Yönetici-İşleri Akademi	--													
70	2017	Planlama	Yüksek Lisans	SELDA YILDIRIM BURMA	Dolaylı			Koruma Amaçlı İmar Planı, Koruma Kurulu, Kentsel ve Tarihi Sit, Tarihi Yarımadada, Turizm Bölgesi, Yenileme Alanı, Yenileme Kurulu	7	Tarihi Yarımadada	Koruma Kurulu	Turizm Bölgesi	Sit alanları	Kentsel Dönüşüm						Koruma Amaçlı İmar Planı	

										tema1	tema2	tema3	tema4	tema5	tema6	tema7	tema8	tema9	tema10	tema11	tema12
Sayı No	Yılı	Alanı	Tez Düzeyi	Yazar	Doğrudan /Dolaylı	Kurumun Ele Alış Biçimi	Yenye Vurgu Yapıldığı	Anahtar Kelimeler	Anahtar Kelime Sayısı	YER-YÖRE	YÖNETİŞİM- AKTÖRLER ARASI İLİŞKİLER	BÖLGE- KALKINMA	ÇEVRE- SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK	YAPILI ÇEVRE- KENTSEL DÖNÜŞÜM	TURİZM	TOPLUM	TEKNOLOJİ- İNOVASYON YAKLAŞIM	NORMLAR	DİSİPLİN	DİĞER	
71	2018	Planlama	Doktora	DENİZ AKKAHİVE	Dolaylı			Bölgesel politika, güzergâh bağımlılığı, ekonomik ve sosyal uyum, bölgesel kalkınma programları, hibe	5			hibe, Patika bağımlılığı				Sosyo-ekonomik uyum					
72	2018	Planlama	Doktora	GÜLİZ SALİHOĞLU	Dolaylı			–													
73	2018	Planlama	Doktora	DENİZ YAMAN GALANTINI	Dolaylı			–													
74	2018	Coğrafya	Doktora	ÇAĞLAR KIVANÇ KAYMAZ	Dolaylı			Artvin, Ekoturizm, Sürdürülebilir turizm, Sürdürülebilirlik, Turizm coğrafyası, Turizm potansiyeli	6	Artvin					Ekoturizm, Turizm potansiyeli						
75	2018	Planlama	Yüksek Lisans	GÖKÇE ŞAHİN	Dolaylı			alt kademeye meydan tasarımı, sosyo-ekonomik yapı, meydan yönetimi, mekânsal kalite, kullanıcı tercihi, faktör analizi	6		alan yönetimi					sosyo-ekonomik yapı		faktör analizi		alt kademeye meydan tasarımı, mekânsal kalite, kullanıcı tercihi	
76	2018	Planlama	Yüksek Lisans	BÜŞRA GEZER	Dolaylı			Bölgesel eşitsizlik, Bölgesel farklılıklar, Bölgesel politikalar, Kümeleme analizi, Kümeleme yöntemi	5			Bölgesel farklılıklar, Bölgesel politikalar						Kümeleme yöntemi			
77	2019	Planlama	Doktora	CEM AYIK	Dolaylı			Sürdürülebilir kentsel gelişme, Sürdürülebilirlik endeksi	2				Sürdürülebilirlik endeksi, Sürdürülebilir kentsel gelişme							Ekonomik coğrafya	
78	2019	Planlama	Doktora	DİLCU GÖNÜL	Dolaylı			Beyeri sermaye, Bölgesel planlama, Mekansal ekonomiyi yaklaşımı, Sosyo-mekansal ilişkiler, İç göçler, İçişleri göçü	6		Sosyo-mekansal ilişkiler					Sosyal sermaye, Göç		Mekansal ekonometri		Bölge planlama	
79	2019	Planlama	Doktora	KUMRU ÖLÇÜ	Dolaylı			Mahalle, mahalle planlaması, kentsel dönüşüm, kademe gözetim, Sanyer, Sanyer Mahalleleri Birliği	6	Sanyer	Mahalleleri Birliği			Mahalle			kademe gözetim				
80	2019	Planlama	Doktora	MÜGE AYDIN	Dolaylı			Kent morfolojisi	1					Kent morfolojisi							

									tema1	tema2	tema3	tema4	tema5	tema6	tema7	tema8	tema9	tema10	tema11	tema12
Sayı No	Yılı	Alanı	Tez Düzeyi	Yazar	Doğrudan /Dolaylı	Kurumun Ele Alış Biçimi	Neye Vurgu Yapıldığı	Anahtar Kelimeler	Anahtar Kelime Sayısı	YER-YÖRE	YÖNETİŞİM-AKTÖRLER ARASI İLİŞKİLER	BÖLGE-KALKINMA	ÇEVRE-SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK	YAPILI ÇEVRE-KENTSEL DÖNÜŞÜM	TURİZM	TOPLUM	TEKNOLOJİ-YÖNTEM-İNNOVASYON YAKLAŞIM	NORMLAR	DİSİPLİN	Diğer
81	2019	Coğrafya	Doktora	YUSUF YILMAZ	Dolaylı			Lokasyon, geçekundu, şehirleşme	3											Konum
82	2019	Planlama	Yüksek Lisans	AYŞE VELİOĞLU	Dolaylı			enerji değişimi, sosyo-teknik değişim, çok-düzeyleli perspektif, geri bildirim döngüleri	4											enerji değişimi, sosyo-teknik değişim, geri bildirim döngüleri
83	2019	Planlama	Yüksek Lisans	SEYDA NUR ÖZEL AKGÜL	Dolaylı			Yenilik	1								Yenilik			
84	2019	Planlama	Yüksek Lisans	ŞAZİYE BAL	Dolaylı			Alan Yönetimi, Bütünsellik Miras, Yönetim Planı, Yönetim Planlaması	4	Alan Yönetimi, Yönetim Planı		Bütünsellik Miras								
85	2019	Coğrafya	Yüksek Lisans	TOLGA ERYILMAZ	Dolaylı			Saldı GNL, Doğal Sit, Alternatif Turizm, Sürdürülebilir Turizm, Maldivler	5	Saldı Geli, Maldivler		Siti Alanları, Sürdürülebilir Turizm		Alternatif Turizm						
86	2020	Planlama	Doktora	GÜNEŞ UYANIKER	Doğrudan	Dar	Yönetişim-İdari Aktör	–												
87	2020	Planlama	Doktora	NİDA KAMİL ÖZBOLAT	Dolaylı			–												
88	2020	Planlama	Doktora	SENEM TEZCAN	Dolaylı			Kentsel dönüşüm projesi, müzakere, İzmir	3	İzmir	müzakere									
89	2020	Coğrafya	Doktora	YUNUS EMRE MUTLU	Dolaylı			Jeomorfoloji, Uygulamalı Jeomorfoloji, Havanın Gaiy, Bulkesir	4	Havanın Gaiy, Bulkesir										
90		Planlama	Yüksek Lisans	DEMET KOLAY	Dolaylı			Kent planlama, Kentsel koruma, İmar affı, İmar hukuku	4					İmar affı					Şehir planlama, kentsel koruma	İmar hukuku

										tema1	tema2	tema3	tema4	tema5	tema6	tema7	tema8	tema9	tema10	tema11	tema12
Sayı No	Yılı	Alanı	Tez Düzeyi	Yazar	Doğrudan /Dolaylı	Kurumun Ele Alış Biçimi	Neye Vurgu Yapıldığı	Anahtar Kelimeler	Anahtar Kelime Sayısı	YER-YÖRE	YÖNETİŞİM-AKTÖRLER ARASI İLİŞKİLER	BÖLGE-KALKINMA	ÇEVRE-SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK	YAPILI ÇEVRE-KENTSEL DÖNÜŞÜM	TURİZM	TOPLUM	TEKNOLOJİ-İNNOVASYON YAKLAŞIM	NORMLAR	DİSİPLİN	Diğer	
91	2020	Planlama	Yüksek Lisans	ARZU PALAZCA	Dolaylı			Afet Yönetimi, Şehir Planlama, Toplamına Alanı, CBS, Kentsel Açık ve Yeşil Alanlar	3	Afet Yönetimi		Yeşil Alanlar					Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS)		Şehir Planlama	Toplamına Alanı	
92	2020	Planlama	Yüksek Lisans	MÜRSEL KARTAL	Dolaylı			Koruma, Korunan Alan, Koruma Amaçlı İmar Planı, Korunan Alan Yönetimi, Kubad-Abad Sarayı, Planlama Süreci, Yeşil Kamerası	7	Kubad-Abad Sarayı	Alan Yönetimi, Yeşil Kamerası								Şehir Planlama	Koruma Amaçlı İmar Planı, Koruma Alanı	
93	2020	Planlama	Yüksek Lisans	HATİMET TARAÇIO	Dolaylı			Jeolojik miras, kültürel Jeoloji, Jeolojik koruma, koruma planlaması	4						kültürel Jeoloji					Koruma Amaçlı İmar Planı, Jeolojik miras	
94	2020	Coğrafya	Yüksek Lisans	CEM KARAOĞLAN	Dolaylı			Ekonomik Faaliyetler, Ekonomik Faaliyet Sorunları, Ekonomik Coğrafya, Finike, Antalya	5	Finike, Antalya									Ekonomik Coğrafya	Ekonomik Faaliyetler	
95	2020	Coğrafya	Yüksek Lisans	ŞERİFE GÜNEY	Dolaylı			Doğal Afet, Yerel Halk, Sosyo-ekonomik Etki, Kumluca, Antalya	5	Kumluca, Antalya					Yerel Halk, Sosyo-ekonomik Etkiler					Doğal Afet	
96	2021	Planlama	Doktora	İSMAİL DEMİRDAĞ	Doğrudan	Geniş	Normlar, Rutinler, İş Yapma Pratikleri	Kurumlar, Düzenleyici, Normatif, Kültür-bilgi, Yenilikçi Girişimcilik	5						Kültür	Girişimcilik	Düzenleyici kurumlar, Normatif kurumlar				
97	2021	Planlama	Doktora	MELTEM PARLAK	Dolaylı			Bilgi ekonomisi, Kent planlama, Mobil ofis, Yaratıcı ekonomi, Yeni ekonomi	5							Bilgi ekonomisi				Yaratıcı ekonomi, Mobil ofis	
98	2021	Planlama	Doktora	MERVE ÖZBAY KINACI	Dolaylı			--													
99	2021	Planlama	Doktora	SAHAR POLYA	Dolaylı			--													
100	2021	Coğrafya	Doktora	BEDİR DERİNÖZ	Dolaylı			Jeoturizm, Jeopark, Turizm Coğrafyası, Muğla, Jeomiras, Jeoekonomi, Jeoçevrelilik	7	Muğla		Jeoçevrelilik		Jeoturizm, Jeopark, Turizm Coğrafyası						Jeolojik miras	

										tema1	tema2	tema3	tema4	tema5	tema6	tema7	tema8	tema9	tema10	tema11	tema12
Sayı No	Yılı	Alanı	Tez Düzeyi	Yazar	Doğrudan /Dolaylı	Kurumun Ele Alış Biçimi	Neye Vurgu Yapıldığı	Anahtar Kelimeler	Anahtar Kelime Sayısı	YER-YÖRE	YÖNETİŞİM- AKTÖRLER ARASI İLİŞKİLER	BÖLGE- KALKINMA	ÇEVRE- SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK	YAPILI ÇEVRE- KENTSEL DÖNÜŞÜM	TURİZM	TOPLUM	TEKNOLOJİ- İNOVASYON	YÖNTEM- YAKLAŞIM	NORMLAR	DİSİPLİN	DİĞER
101	2021	Coğrafya	Doktora	MEHMET AKİF TAŞ	Dolaylı			Melen Çayı Havzası, Entegre Havza Yönetimi, Coğrafi Planlama, Su Yönetimi, Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS), SWOT Analizi.	6	Melen Çayı Havzası							Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS)				
102	2021	Coğrafya	Doktora	YUSUF KIZILKAN	Dolaylı			Sürdürülebilir Kalkınma, Dağlık Alanlarda Sürdürülebilir Kalkınma, Giresun, Giresun Dağları	4	Giresun, Giresun Dağları		Dağlık Bölgeler									
103	2021	Planlama	Yüksek Lisans	ALİ HEKİMOĞLU	Doğrudan	Dar	Yönetişim-İdari Aktör	Emlak, emlak yönetimi, kamu, kamu kurumu, kent, kentleşme, kentsel gelişme	7	emlak yönetimi, kamu, kamu kurumu			kentsel gelişme								Emlak
104	2021	Planlama	Yüksek Lisans	SAFİYE ÖZGE SUBAŞI	Dolaylı			Kira, Kırıcılık, Kırılma, Konut piyasası, Konut politikaları	5				Konut piyasası, Konut politikaları								Kırıcılık
105	2022	Coğrafya	Doktora	AYŞE NUR UZUN TURAN	Dolaylı			Porsuk Çayı Havzası, coğrafi planlama, havza yönetimi, SWOT analizi	4	Porsuk Çayı Havzası	havza yönetimi							SWOT analizi		coğrafi planlama	
106	2022	Coğrafya	Doktora	CÜNEYT AKTAŞ	Dolaylı			Kıyı kullanımı, arazi kullanımı, kıyı jeomorfolojisi, antropojenik jeomorfoloji	4				arazi kullanımı							kıyı jeomorfolojisi, antropojenik jeomorfoloji	
107	2022	Planlama	Yüksek Lisans	BÜŞRA ÖZBEN	Dolaylı			Devlet politikaları, Finansal strateji, Finansal yönetim, Kamu politikaları, Kentsel dönüşüm, Kentsel politika, Maliye politikaları, Yönetim stratejileri	8	Devlet politikaları, Finansal strateji, Finansal yönetim, Kamu politikaları, Kentsel dönüşüm, Kentsel politika, Maliye politikaları, Yönetim mekanizması			Kentsel dönüşüm								strateji, Maliye politikaları
108	2022	Planlama	Yüksek Lisans	ÖMER KURŞAT BOZKURT	Dolaylı			—													
109	2018	Coğrafya	Yüksek Lisans	FATİH OCAK	Dolaylı			Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS), Teşkin, Zarar Görebilirlik, Doğal Afet	4								Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS)				Risk, Doğal Afet
110	2018	Coğrafya	Yüksek Lisans	DERYA OK	Dolaylı			Kıyı Kullanımı ve Planlaması, Sürdürülebilir Kullanma, Arıza Adası, Kıyı Kanunu	4	Arıza Adası		Sürdürülebilirlik							Kıyı Planlaması	Kıyı Kanunu	

TEZDEN ÜRETİLMİŞ YAYINLAR

Bildiri

1. Üçdağ, Z. ve Evren, Y. (2022). Planlama ve Coğrafya Yazınlarında Kurumlar Üzerine Karşılaştırmalı Bir Literatür İncelemesi. *III. Ulusal Lisansüstü Mekânsal Çalışmalar Sempozyumu Bildiri Özetleri Kitabı*, içinde (ss. 25-26), Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi III. Ulusal Lisansüstü Mekânsal Çalışmalar Sempozyumu'nda sunulan bildiri, İstanbul.

